

RAIFFEISEN BANK SA**SITUAȚII FINANCIARE CONSOLIDATE ȘI SEPARATE**

Întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de
Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană

31 DECEMBRIE 2017

Cuprins

Declarația privind responsabilitatea pentru întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate

Raportul auditorului independent

Situația consolidată și separată a rezultatului global	1
Situația consolidată și separată a poziției financiare	2
Situația consolidată și separată a modificărilor capitalurilor proprii	3
Situația consolidată și separată a fluxurilor de trezorerie	4 – 5
Note la situațiile financiare consolidate și separate	6 – 122

În conformitate cu articolul 10, alineatul 1 din Legea contabilității Nr. 82/1991 republicată, răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității revine administratorului, ordonatorului de credite sau altei persoane care are obligația gestionării unității respective.

În calitate de președinte al Raiffeisen Bank S.A.- societate-mamă, conform articolului 31 din Legea Contabilității Nr. 82/1991 republicată, îmi asum răspunderea pentru întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate la data de 31 decembrie 2017 și confirm că:

a) politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate la data de 31 decembrie 2017 sunt în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010 cu modificările și completările ulterioare, care impune ca aceste situații financiare consolidate și separate să fie conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană;

b) situațiile financiare consolidate și separate întocmite la data de 31 decembrie 2017 oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a rezultatului global, a situației modificărilor capitalurilor proprii, a situației fluxurilor de trezorerie și a notelor aferente referitoare la activitatea desfășurată în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010 cu modificările și completările ulterioare, care impun ca aceste situații financiare consolidate și separate să fie conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'S.C.G.' followed by a flourish.
Steven van Groningen

Președinte

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre actionarii Raiffeisen Bank S.A.

Raport asupra auditului situatiilor financiare consolidate si individuale

Opinia

Am auditat situatiile financiare consolidate si individuale ale Raiffeisen Bank S.A. („Banca”) cu sediul social in Calea Floreasca nr. 246C sector 1, Bucuresti, Romania, identificata prin codul unic de inregistrare fiscala RO361820, care cuprind situatia consolidata si individuala a pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2017, situatia consolidata si individuala a rezultatului global, situatia consolidata si individuala a modificărilor capitalurilor proprii si situatia consolidata si individuala a fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative.

In opinia noastra, situatiile financiare consolidate si individuale anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare consolidate si individuale a Bancii la data de 31 decembrie 2017, ca si a performantei financiare consolidate si individuale si a fluxurilor consolidate si individuale de trezorerie ale acesteia pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare.

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA), Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului din 16 aprilie 2014 („Regulamentul (UE) nr. 537/2014”) si Legii nr.162 /2017 („Legea 162/2017”). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca conform Codului etic al profesionistilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA), conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Romania, inclusiv Regulamentul (UE) nr. 537/2014 si Legea 162/2017, si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanta pentru auditul situatiilor financiare consolidate si individuale din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului desfasurat asupra

situatiilor financiare consolidate si individuale in ansamblu, si in formarea opiniei noastre asupra acestora, si nu emitem o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie.

Pentru fiecare aspect de mai jos, am prezentat in acel context o descriere a modului in care auditul nostru a abordat respectivul aspect.

Am indeplinit responsabilitatile descrise in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru, inclusiv in legatura cu aceste aspecte cheie. In consecinta, auditul nostru a inclus efectuarea procedurilor proiectate sa raspunda la evaluarea noastra cu privire la riscul de erori semnificative in cadrul situatiilor financiare consolidate si individuale. Rezultatele procedurilor noastre de audit, inclusiv ale procedurilor efectuate pentru a aborda aspectele de mai jos, constituie baza pentru opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare anexate.

Aspect cheie de audit

Ajustari pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei

Identificarea de catre conducere a indicatiilor de depreciere si determinarea ajustarilor pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei este un proces complex ce implica estimari si utilizarea rationamentului profesional. O astfel de analiza este realizata in mod inherent in conditii de incertitudine, implicand utilizarea de diverse ipoteze in estimarea fluxurilor de numerar ale debitorilor, a intrarilor nete de numerar asteptate din potentiala vanzare a garantiilor si a perioadei de recuperare a garantiilor.

O atentie deosebita este acordata aspectelor noi sau care au avut o evolutie semnificativa pe parcursul anului 2017, asa cum sunt Legea nr. 151/2015 privind procedura insolventei persoanelor fizice si evolutiile legislative privitoare la creditele in franci elvetieni.

Utilizarea de tehnici de modelare si ipoteze diferite ar putea conduce la diferente semnificative in estimarea ajustarii pentru deprecierea creditelor. Notele 3j), 5 si 20 la situatiile financiare prezinta mai multe informatii in legatura cu estimarea ajustarii pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei.

Datorita ponderii semnificative a creditelor si avansurilor acordate clientelei (reprezentand 60,21% din totalul activelor consolidate ale Bancii, respectiv 59,37% din totalul activelor Bancii la nivel individual) si a incertitudinii implicate de procesul de estimare, consideram ca acesta este un aspect cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, analiza metodologiei Bancii cu privire la identificarea indicatiilor de depreciere, evaluarea ajustarilor specifice de depreciere si respectiv a ajustarilor colective pentru depreciere. Am evaluat eficacitatea proiectarii si a functionarii controalelor interne privitoare la monitorizarea creditelor si la determinarea ajustarilor de depreciere, inclusiv calitatea datelor si a sistemelor relevante.

În legătură cu ajustarea pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel individual, analiza noastră s-a concentrat pe expunerile cu cel mai mare potențial de impact asupra situațiilor financiare și a luat în considerare ipotezele cheie ce stau la baza identificării și cuantificării deprecierei creditelor, cum sunt fluxurile de numerar previzionate ale debitorilor. Am implicat specialiștii noștri în evaluare, acolo unde a fost cazul, pentru a ne acorda suportul necesar în efectuarea procedurilor de audit.

În legătură cu ajustările pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel colectiv, am analizat ipotezele și parametrii utilizați și documentația de validare a modelelor, unde a fost cazul.

Am evaluat, de asemenea, dacă informațiile prezentate de Banca în situațiile financiare privind riscul de credit sunt adecvate.

Aspect cheie de audit

Provizioane pentru litigii și alte riscuri și cheltuieli

Procesul de constituire a provizioanelor implică estimări care presupun un nivel ridicat de raționament profesional, existând riscul inerent ca valoarea provizioanelor la data raportării să difere semnificativ de pierderile ce se vor realiza efectiv, ulterior acestei date. Banca constituie provizioane pentru litigii și alte riscuri și cheltuieli, notele 30 și 35 (iii) la situațiile financiare prezentând mai multe informații privind estimarea acestora. Principalul aspect care a implicat exercitarea raționamentului profesional de către conducere sunt disputele și litigiile privind protecția consumatorilor.

Provizioanele pentru litigii și alte riscuri sunt importante pentru auditul nostru deoarece procesul de determinare a acestor provizioane este unul complex și implică un nivel ridicat de raționament profesional.

Modul în care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile de audit efectuate au inclus, printre altele, o evaluare a guvernantei Bancii în această privință, a proceselor și controalelor interne legate de constituirea provizioanelor, precum și a ipotezelor conducerii, având în vedere explicațiile și documentația furnizate de către conducere și consilierii juridici pentru constituirea provizioanelor semnificative.

Am obținut scrisori de confirmare de la avocații externi și am comparat opinia acestora cu ipotezele și evaluarea conducerii privitoare la impactul și informațiile de furnizat în situațiile financiare aferente litigiilor semnificative.

Evaluarea noastră s-a concentrat pe aspectele semnificative, mai ales cele noi sau care au avut evoluții notabile pe parcursul anului 2017, așa cum sunt litigiile legate de protecția consumatorilor. Expertii noștri juridici au fost implicați în analizarea și coroborarea ipotezelor folosite în determinarea nivelului provizioanelor și a datoriei contingente, având în vedere cerințele legale relevante.

Am evaluat, de asemenea, prezentarea adecvata a informatiilor furnizate de Banca in situatiile financiare cu privire la provizioanele pentru litigii si alte riscuri.

Aspect cheie de audit

Tehnologia informatiei (IT) si sistemele relevante pentru raportarea financiara

O parte semnificativa a operatiunilor Bancii si a procesului de raportare financiara se bazeaza pe sistemele IT care implica procese automate si respectiv controale privitoare la colectarea, stocarea si procesarea informatiilor. O parte importanta a acestui sistem de control intern implica existenta unor procese si controale privind accesul utilizatorilor si managementul schimbarii, respectiv asigurarea conformarii cu acestea. Astfel de controale au o importanta deosebita, deoarece ele asigura ca accesul si modificarea datelor din sistemele IT se efectueaza doar de catre persoane autorizate, intr-o maniera adecvata.

Mediul IT al Bancii este complex, cu un numar semnificativ de sisteme interconectate si baze de date. Dat fiind nivelul ridicat de automatizare a proceselor relevante pentru raportarea financiara si a complexitatii mediului IT al Bancii, o mare parte a procedurilor de audit a fost concentrata in aceasta arie. Avand in vedere cele mentionate consideram ca aceasta arie reprezinta un aspect cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Ne-am concentrat procedurile de audit pe acele sisteme si controale IT care sunt semnificative pentru raportarea financiara. Avand in vedere faptul ca procedurile efectuate asupra sistemelor IT presupun expertiza specifica, am implicat in efectuarea procedurilor de audit specialistii nostri in IT.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, urmatoarele proceduri:

- Intelegerea si evaluarea mediului de control IT in ansamblu si a controalelor existente, inclusiv a celor care se refera la accesul la sisteme si date, precum si la modificarea de sisteme IT;
- Am particularizat abordarea de audit in functie de importanta sistemului in cadrul sistemului de raportare al Bancii si de existenta de proceduri automate care sunt derulate de respectivul sistem;
- Am testat eficacitatea operarii controalelor privind acordarea drepturilor de acces pentru a determina daca doar utilizatorii desemnati aveau posibilitatea de a crea, modifica sau sterge conturi de utilizatori pentru aplicatiile relevante;
- Am testat de asemenea eficacitatea functionarii controalelor legate de dezvoltarea si modificarea aplicatiilor pentru a determina daca acestea sunt autorizate, testate si implementate in mod corespunzator;
- In plus, am evaluat si testat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor incorporate in aplicatii si a celor dependente de sisteme IT din procesele relevante pentru auditul nostru.

Alte informatii

Alte informatii includ Raportul Directoratului, care include si Declaratia Nefinanciara si Raportul Anual dar nu includ situatiile financiare consolidate si individuale si raportul nostru de audit cu privire la acestea. Am obtinut Raportul Directoratului inainte de data raportului nostru de audit, si ne asteptam sa obtinem Raportul Anual ulterior acestei date. Conducerea este responsabila pentru alte informatii. Conducerea este responsabila pentru alte informatii.

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare consolidate si individuale nu acopera alte informatii si nu exprimam nicio forma de concluzie de asigurare asupra acestora.

In legatura cu auditul efectuat de noi asupra situatiilor financiare consolidate si individuale, responsabilitatea noastra este de a citi aceste alte informatii si, facand acest lucru, de a analiza daca acestea nu sunt in concordanta, in mod semnificativ, cu situatiile financiare consolidate si individuale sau cunostintele pe care le-am obtinut in urma auditului sau daca acestea par sa includa erori semnificative. Daca, in baza activitatii desfasurate, ajungem la concluzia ca exista erori semnificative cu privire la aceste alte informatii obtinute inainte de data raportului de audit, noi trebuie sa raportam acest lucru. Nu avem nimic de raportat in acest sens.

Responsabilitatea conducerii si a persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare

Conducerea Bancii are responsabilitatea intocmirii si prezentarii fidele a situatiilor financiare consolidate si individuale in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare, si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare consolidate si individuale care sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

La intocmirea situatiilor financiare consolidate si individuale, conducerea este responsabila sa evalueze abilitatea Bancii de a-si desfasura activitatea conform principiului continuitatii activitatii si sa prezinte, daca este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activitatii si folosirea principiului continuitatii activitatii, mai putin in cazul in care conducerea intentioneaza sa lichideze Banca sau sa ii inceteze activitatea sau nu are nicio alternativa reala decat sa procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiara a Bancii.

Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare

Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare consolidate si individuale, luate in ansamblu, nu contin denaturari semnificative cauzate de eroare sau fraudă si de a emite un raport de audit care sa includa opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, insa nu este o garantie ca

un audit desfasurat in conformitate cu standardele ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate fie de frauda fie de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, atat la nivel individual sau luate in ansamblu, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor luate in baza acestor situatii financiare consolidate si individuale.

Ca parte a unui audit in conformitate cu standardele ISA, ne exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe intreg parcursul auditului. De asemenea:

- Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare consolidate si individuale, cauzate fie de frauda fie de eroare, stabilim si efectuam proceduri de audit care sa raspunda acestor riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a constitui o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate include complicitate, falsuri, omisiuni intentionate, declaratii false sau evitarea controlului intern.
- Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al Bancii.
- Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii, si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoilei semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare consolidate si individuale sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
- Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare consolidate si individuale, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare consolidate si individuale reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.
- Obtinem suficiente probe de audit adecvate cu privire la informatiile financiare ale entitatilor sau activitatilor din cadrul Grupului pentru a exprima o opinie asupra situatiilor financiare consolidate. Suntem responsabili pentru indrumarea, supravegherea si efectuarea auditului la nivelul grupului. Suntem singurii responsabili pentru opinia noastra de audit.

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatarile semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

De asemenea, prezentam persoanelor responsabile cu guvernanta o declaratie cu privire la conformitatea noastra cu cerintele etice privind independenta si le comunicam toate relatiile si alte aspecte care pot fi considerate, in mod rezonabil, ca ar putea sa ne afecteze independenta si, unde este cazul, masurile de siguranta aferente.

Dintre aspectele pe care le comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanta in cadrul auditului asupra situatiilor financiare din perioada curenta si, prin urmare, reprezinta aspecte cheie de audit.

Raport cu privire la alte cerinte legale si de reglementare

Raportare asupra unor informatii, altele decat situatiile financiare si raportul nostru de audit asupra acestora

Pe langa responsabilitatile noastre de raportare conform standardelor ISA si descrise in sectiunea „Alte informatii”, referitor la Raportul Directoratului, noi am citit Raportul Directoratului si raportam urmatoarele:

- a) in Raportul Directoratului nu am identificat informatii care sa nu fie consecvente, sub toate aspectele semnificative, cu informatiile prezentate in situatiile financiare consolidate si individuale la data de 31 decembrie 2017, atasate;
- b) Raportul Directoratului, identificat mai sus, include, sub toate aspectele semnificative, informatiile cerute de Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare, Anexa 1, punctele 11-14, respectiv punctele 37-38;
- c) pe baza cunostintelor noastre si a intelegerii dobandite in cursul auditului situatiilor financiare consolidate si individuale intocmite la data de 31 decembrie 2017 cu privire la Banca si la mediul acesteia, nu am identificat informatii eronate semnificative prezentate in Raportul Directoratului.

Alte cerinte privind cuprinsul raportului de audit conform Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului

Numirea si aprobarea auditorului

Am fost numiti auditori ai Bancii de catre Adunarea Generala a Actionarilor la data de 28 aprilie 2015 pentru a audita situatiile financiare consolidate si individuale ale exercitiului financiar incheiat la 31 decembrie 2017. Durata totala de misiune continua, inclusiv reinnoirile (prelungirea perioadei pentru care am fost numiti initial) si renumirile anterioare drept auditori a fost de 6 ani, acoperind exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2012 pana la 31 decembrie 2017.

Consecventa cu raportul suplimentar adresat Comitetului de Audit

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare consolidate si individuale exprimata in acest raport este in concordanta cu raportul suplimentar adresat Comitetului de Audit al Bancii, pe care l-am emis in data de 23 martie 2018.

Servicii non-audit

Nu am furnizat Bancii si entitatilor controlate de aceasta servicii non-audit interzise mentionate la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului si ramanem independenti fata de Banca si de entitatile controlate de aceasta pe durata auditului.

Nu am furnizat Bancii si entitatilor controlate de aceasta alte servicii decat cele de audit statutar si cele prezentate in situatiile financiare consolidate si individuale.

In numele,

Ernst & Young Assurance Services SRL

Bd. Ion Mihalache 15-17, etaj 21, Bucuresti, Romania

Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania

Cu nr. 77/15 august 2001

Nume Auditor / Partener: Gelu Gherghescu

Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania

Cu nr. 1449/9 septembrie 2002

Bucuresti, Romania

30 martie 2018

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		2017	2016	2017	2016
Venituri din dobânzi		1.296.747	1.264.260	1.264.633	1.263.495
Cheltuieli cu dobânzile		-118.699	-152.156	-112.700	-152.433
Venituri nete din dobânzi	7	1.178.048	1.112.104	1.151.933	1.111.062
Venituri din speze și comisioane		759.989	772.471	741.546	758.696
Cheltuieli cu speze și comisioane		-173.672	-151.089	-173.256	-150.719
Venituri nete din speze și comisioane	8	586.317	621.382	568.290	607.977
Venituri nete din tranzacționare	9	311.268	300.741	310.781	300.633
Venituri nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere	21	5.921	7.784	6.128	7.571
Alte venituri operaționale	10	44.946	130.408	48.563	148.303
Venituri operaționale		2.126.500	2.172.419	2.085.696	2.176.546
Cheltuieli operaționale	11	-727.744	-638.723	-719.294	-635.986
Cheltuieli salariale	12	-555.806	-532.813	-538.364	-527.712
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	13	-245.623	-469.269	-244.277	-469.269
Fond comercial negativ		5.245	0	0	0
Câștiguri din participații în filiale, entități asociate și asocieri în participație	22	1.485	9.562	0	0
Profit înainte de impozitare		604.057	541.178	583.760	542.579
Cheltuieli cu impozitul pe profit	14, 15	-95.138	-91.899	-92.583	-90.950
Profitul net al exercițiului financiar		508.919	449.278	491.177	451.629
Câștiguri nete din active financiare disponibile pentru vânzare		-14.504	-66.626	-14.003	-66.584
Impozit pe venit aferent elementelor care pot fi reclasificate în contul de profit și pierdere		2.321	10.660	2.241	10.653
Alte elemente ale rezultatului global		-12.183	-55.966	-11.762	-55.931
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare		496.736	393.312	479.415	395.698

Situația consolidată și separată a rezultatului global trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate, parte integrantă a acestora, prezentate în paginile 6-122.

Situațiile financiare consolidate și separate au fost aprobate de Directorat în data de 30 martie 2018 și au fost semnate în numele acestuia de către:

Steven van Groningen
Președinte

Mihail Ion
Vicepreședinte & Director financiar

RAIFFEISEN BANK SA
Situația consolidată și separată a poziției financiare
Pentru exercițiul financiar încheiat la
31 decembrie 2017

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Active					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	16	8.471.977	8.203.157	8.471.851	8.203.153
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	86.298	443.694	86.775	443.758
Derivate deținute pentru managementul riscului	18	35.237	1.013	35.237	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	19	89.168	546.165	85.641	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	20	22.161.274	19.761.042	21.422.932	19.761.017
Titluri de valoare	21	5.249.814	3.849.590	5.210.494	3.812.486
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	22	23.911	69.122	105.379	62.655
Creanțe privind impozitul pe profit curent		541	12.775	0	12.775
Alte active	26	287.828	205.427	269.866	208.831
Creanțe privind impozitul amânat	25	17.167	13.152	17.050	13.042
Imobilizări corporale	23	221.082	236.092	219.485	235.679
Imobilizări necorporale	24	162.118	119.414	159.997	119.236
Total active		36.806.415	33.460.643	36.084.707	33.419.810
Datorii					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	29.291	60.124	29.603	60.124
Derivate deținute pentru managementul riscului	18	50.844	4.120	50.245	4.101
Depozite de la bănci	27	508.289	583.014	508.289	583.014
Depozite de la clienți	28	29.695.999	26.374.944	29.736.748	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	931.958	1.137.587	240.600	1.137.587
Datorii privind impozitul pe profit curent		21.582	102	21.544	0
Alte datorii	31	535.827	482.498	531.047	481.135
Obligațiuni emise	29	512.501	512.239	516.223	515.961
Datorii subordonate	29	849.017	954.973	849.017	954.973
Provizioane	30	80.464	77.135	78.037	77.135
Total datorii		33.215.772	30.186.736	32.561.353	30.195.871
Capitaluri proprii					
Capital social	32	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Rezultat reportat		2.156.444	1.827.525	2.089.243	1.778.066
Alte rezerve	33	234.199	246.382	234.111	245.873
Total capitaluri proprii		3.590.643	3.273.907	3.523.354	3.223.939
Total datorii și capitaluri proprii		36.806.415	33.460.643	36.084.707	33.419.810

Situația consolidată și separată a poziției financiare trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate, parte integrantă a acestora, prezentate în paginile 6 - 122.

Situațiile financiare consolidate și separate au fost aprobate de Directorat în data de 30 martie 2018 și au fost semnate în numele acestuia de către:

Steven van Groningen
Președinte

Mihail Ion
Vicepreședinte & Director financiar

Grup

Mii RON

	Capital Social	Alte rezerve	Rezultatul reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2016	1.200.000	281.215	1.729.380	3.210.595
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	449.278	449.278
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	-55.966	0	-55.966
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	-55.966	449.278	393.312
Constituirea de rezerve din profitul exercițiului financiar	0	21.133	-21.133	0
Distribuirea de dividende	0	0	-330.000	-330.000
Sold la 31 decembrie 2016	1.200.000	246.382	1.827.525	3.273.907
Sold la 1 ianuarie 2017	1.200.000	246.382	1.827.525	3.273.907
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	508.919	508.919
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	-12.183	0	-12.183
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	-12.183	508.919	496.736
Distribuirea de dividende	0	0	-180.000	-180.000
Sold la 31 decembrie 2017	1.200.000	234.199	2.156.444	3.590.643

Banca

Mii RON

	Capital Social	Alte rezerve	Rezultatul reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2016	1.200.000	280.669	1.677.572	3.158.241
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	451.629	451.629
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	-55.931	0	-55.931
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	-55.931	451.629	395.698
Constituirea de rezerve din profitul exercițiului financiar	0	21.135	-21.135	0
Distribuirea de dividende	0	0	-330.000	-330.000
Sold la 31 decembrie 2016	1.200.000	245.873	1.778.066	3.223.939
Sold la 1 ianuarie 2017	1.200.000	245.873	1.778.066	3.223.939
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	491.177	491.177
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	-11.762	0	-11.762
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	-11.762	491.177	479.415
Distribuirea de dividende	0	0	-180.000	-180.000
Sold la 31 decembrie 2017	1.200.000	234.111	2.089.243	3.523.354

Situația consolidată și separată a modificărilor capitalurilor proprii trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate prezentate în paginile 6 – 122 care fac parte integrantă din situațiile financiare consolidate și separate.

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		2017	2016	2017	2016
Fluxuri de numerar din activitatea de exploatare					
Profitul exercițiului financiar		508.919	449.278	491.177	451.629
Ajustări pentru elementele nemonetare:					
Cheltuiuala cu amortizarea	11	100.603	80.362	99.552	80.238
Pierdere netă din deprecierea activelor financiare (venitul aferent recuperărilor nu este inclus)	13	470.839	611.099	469.493	611.099
Deprecierea instrumentelor deținute în vederea vânzării	10	-1.692	16.771	0	14.106
Fond comercial negativ		-5.245	0	0	0
Partea Grupului din câștigul entităților afiliate și asocierilor în participație	22	-1.485	-9.562	0	0
Pierdere din vânzarea imobilizărilor corporale și necorporale		12.052	21.446	10.611	11.565
Cheltuieli nete din provizioane pentru litigii si alte provizioane	10,11	-6.680	-14.550	-6.680	-14.550
Cheltuieli cu impozitul pe profit	14,15	95.138	91.898	92.583	90.950
Ajustări din reevaluarea la valoarea justă		12.613	-95.642	12.073	-95.605
Venituri nete din dobânzi	7	-1.178.048	-1.112.104	-1.151.933	-1.111.062
Pierderi din diferențe de curs nerealizate		51.409	-4.786	51.409	-4.787
Venituri din dividende		-1.774	-1.501	-6.711	-15.990
Profit din exploatare înainte de variația activelor și datoriilor din exploatare		56.649	32.709	61.574	17.593
Variația activelor din exploatare:					
Descreșterea activelor financiare deținute pentru tranzacționare și a derivatelor deținute pentru managementul riscului		357.397	83.439	356.983	83.460
(Creșterea) creditelor și avansurilor acordate băncilor		2.366	-3.034	-16.149	-3.034
(Creșterea) creditelor și avansurilor acordate clienților		-2.234.162	-2.111.966	-2.360.556	-2.111.941
(Creșterea)/descreșterea investițiilor în titluri de valoare		-1.387.170	160.320	-1.384.872	176.572
(Creșterea) altor active		-88.901	-74.016	-69.722	-64.036
Cumpărare de portofoliu de credite		0	-337.067	0	-337.067
Încasări în numerar din vânzarea portofoliului de credite		225.218	146.318	225.216	146.318
Variația datoriilor din exploatare:					
(Descreșterea)/creșterea datoriilor financiare deținute pentru tranzacționare		-30.833	22.222	-30.521	22.222
(Descreșterea) depozitelor de la bănci		-77.646	-44.068	-77.646	-44.068
Creșterea depozitelor de la clienți		3.222.283	2.575.204	3.269.303	2.578.497
Creșterea altor datorii		73.039	16.428	73.060	16.258
Impozitul pe profit plătit		-77.031	-85.019	-75.596	-84.186
Dobânda plătită		-105.656	-166.072	-102.231	-166.410
Dobânda încasată		1.307.135	1.439.322	1.275.021	1.438.558
Fluxuri de numerar din activitatea de exploatare		1.242.688	1.654.720	1.143.864	1.668.736
Activități de investiții					
Încasări în numerar din vânzarea imobilizărilor corporale		10.128	18.280	8.687	8.397
Achiziții de imobilizări corporale	23	-55.570	-93.485	-53.821	-83.376
Achiziții de imobilizări necorporale	24	-81.788	-63.648	-80.909	-63.488
Achiziția investițiilor în filiale	22	-42.724	0	-42.724	0
Încasări din vânzarea investițiilor în entități asociate și asocierilor în participație	22	0	25.861	0	0
Încasări din vânzarea de investiții financiare		153	107.608	153	107.395
Dividende încasate		1.774	1.501	6.711	15.990
Fluxuri de numerar utilizate în activitate de investiții		-168.027	-3.883	-161.903	-15.082

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		2017	2016	2017	2016
Activități de finanțare					
Numerar din împrumuturi de la alte bănci		-92.578	130.982	0	130.981
Rambursări de împrumuturi de la alte bănci		-902.307	-603.718	-902.307	-603.718
Rambursări de obligațiuni emise		0	-222.096	0	-224.902
Rambursări de împrumuturi subordonate		-116.493	0	-116.493	0
Plăți în numerar reprezentând dividende		-180.000	-330.000	-180.000	-330.000
Fluxuri de numerar din activități de finanțare		-1.291.378	-1.024.832	-1.198.800	-1.027.639
(Descresștere) / creștere netă a numerarului și echivalentelor de numerar		-216.717	626.005	-216.839	626.015
Numerar și echivalente numerar la 1 ianuarie		8.733.261	8.107.256	8.733.257	8.107.242
Numerar și echivalente numerar la 31 decembrie		8.516.544	8.733.261	8.516.418	8.733.257

Analiza numerarului si echivalentelor de numerar

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		2017	2016	2017	2016
Numerarul și echivalentele de numerar sunt compuse din:					
Numerar în casierie	16	4.516.070	3.502.500	4.515.944	3.502.496
Disponibilități la Banca Centrală	16	3.955.907	4.700.657	3.955.907	4.700.657
		8.471.977	8.203.157	8.471.851	8.203.153
Credite și avansuri acordate băncilor – maturitate mai mică de 3 luni		44.567	530.104	44.567	530.104
Numerar și echivalente numerar în situația fluxurilor de trezorerie		8.516.544	8.733.261	8.516.418	8.733.257

Situația consolidată și separată a fluxurilor de trezorerie trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate prezentate în paginile 6 – 122, care fac parte integrantă din situațiile financiare consolidate și separate.

1. ENTITATEA RAPORTOARE

Raiffeisen Bank SA ("Banca") și-a început activitatea la data de 1 iulie 2002, în urma fuziunii prin absorbție a Raiffeisen Bank România SA de către Banca Agricolă Raiffeisen SA, prin emisiune de acțiuni. Fuziunea dintre cele două bănci s-a finalizat la data de 30 iunie 2002 cu scopul de a alinia operațiunile Grupului Raiffeisen în România.

Banca este autorizată de Banca Națională a României să desfășoare activități bancare. Sediul social se află în Clădirea Sky Tower, Calea Floreasca, nr. 246 C, sector 1, București, România.

Situațiile financiare consolidate și separate ale Băncii pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2017 cuprind Banca și subsidiarele sale (denumite în continuare "Grupul").

Activitățile de bază ale Grupului sunt reprezentate de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice și juridice, activități de brokeraj, leasing și gestiune a activelor financiare.

Obiectul principal de activitate al Băncii este reprezentat de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice și juridice. Serviciile oferite includ: deschideri de cont curent, plăți interne și internaționale, operațiuni de schimb valutar, acordarea de finanțări pentru nevoi operaționale, finanțări pe termen mediu, garanții bancare, acreditive. Grupul oferă, de asemenea, servicii de consultanță financiară pentru întreprinderile mici și mijlocii care operează pe teritoriul României, servicii de leasing financiar, servicii de economisire-creditare în sistem locativ și servicii de gestiunea activelor financiare. Grupul își desfășoară activitatea atât prin intermediul sediului central din București cât și prin intermediul rețelei sale de 451 de agenții la 31.12.2017 (2016: 478 agenții).

Banca este administrată în sistem dualist de un Consiliu de Supraveghere format din 7 membri și un Directorat format din 7 membri.

Membrii Consiliului de Supraveghere la 31 decembrie 2017 sunt:

- Johann Strobl – Președinte
- Martin Grüll – Vicepreședinte
- Ana Maria Mihaescu – Membru independent
- Hannes Mösenbacher – Membru
- Peter Lennkh – Membru
- Anca Ileana Ioan – Membru independent
- Andreas Gschwentner-Membru

Componența Directoratului la 31 decembrie 2017 este următoarea:

- Steven van Groningen – Președinte
- Cristian Sporiș – Vicepreședinte, coordonator Divizia Corporații
- James D. Stewart, Jr. – Vicepreședinte, coordonator Divizia Trezorerie și Piețe de Capital
- Bogdan Popa – Vicepreședinte, coordonator Divizia Operațiuni și IT
- Vladimir Kalinov – Vicepreședinte, coordonator Divizia Retail
- Mircea Busuiocanu – Vicepreședinte, coordonator Divizia Risc
- Mihail Ion – Vicepreședinte, coordonator Divizia Control Financiar și Contabilitate

2. BAZELE ÎNTOCMIRII

a) Declarație de conformitate

Situațiile financiare consolidate și separate au fost întocmite în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010, cu modificările și completările ulterioare, care impune ca aceste situații financiare să fie întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană (denumite în continuare „IFRS”). Evidențele contabile ale Băncii sunt menținute în RON, în conformitate cu legislația contabilă din România precum și cu reglementările bancare în vigoare emise de Banca Națională a României.

Începând cu anul 2012 Banca Națională a României a emis reglementări prin care IFRS devin bază a contabilității pentru instituțiile de credit. Astfel evidențele contabile ale Băncii și ale Raiffeisen Banca pentru Locuințe sunt armonizate, în toate aspectele semnificative, cu aceste standarde.

Subsidiarele, entitățile asociate și asocierile în participație non bancare își întocmesc situațiile financiare în conformitate cu legislația contabilă din România precum și cu reglementările bancare în vigoare emise de către Banca Națională a României („conturi statutare”), cu excepția ICS Raiffeisen Leasing S.R.L., care își întocmește situațiile financiare în conformitate cu legislația contabilă a Republicii Moldova.

Aceste conturi au fost retratate pentru a reflecta diferențele existente între conturile statutare și IFRS. În mod corespunzător, conturile statutare au fost ajustate, în cazul în care a fost necesar, pentru a armoniza aceste situații financiare, în toate aspectele semnificative, cu IFRS.

b) Bazele evaluării

Situațiile financiare consolidate și separate au fost întocmite pe baza costului istoric cu excepția următoarelor elemente semnificative din situația consolidată a poziției financiare:

- instrumentele financiare derivate sunt evaluate la valoarea justă;
- instrumentele financiare deținute pentru tranzacționare și cele deținute la valoare justă prin contul de profit sau pierdere sunt evaluate la valoare justă;
- activele financiare disponibile pentru vânzare sunt evaluate la valoarea justă;
- datoriile aferente aranjamentelor de plată pe bază de acțiuni cu decontare în numerar sunt evaluate la valoarea justă.

c) Moneda funcțională și de prezentare

Elementele incluse în situațiile financiare ale fiecărei entități din Grup sunt evaluate folosind moneda mediului economic principal în care entitatea operează („moneda funcțională”). Situațiile financiare consolidate și separate sunt prezentate în RON, care este moneda funcțională și de prezentare a Băncii, rotunjită la o mie de unități.

d) Utilizarea estimărilor și raționamentelor semnificative

Pregătirea situațiilor financiare consolidate și separate în conformitate cu IFRS adoptate de Uniunea Europeană presupune din partea conducerii utilizarea unor raționamente, estimări și ipoteze ce afectează aplicarea politicilor contabile, precum și valoarea raportată a activelor, datoriilor, veniturilor și cheltuielilor. Estimările și raționamentele aferente se bazează pe experiență și pe numeroși factori considerați rezonabili în condițiile date, rezultatele acestora formând baza emiterii de judecăți de valoare cu privire la valoarea contabilă a activelor și datoriilor, valoare care nu poate fi dedusă din alte surse. Rezultatele actuale pot fi diferite de valorile estimate.

2. BAZELE ÎNTOCMIRII (continuare)

Estimările și ipotezele utilizate sunt revizuite periodic. Revizuirile estimărilor contabile sunt recunoscute în perioada în care estimarea este revizuită, dacă revizuirea afectează doar acea perioadă, sau în perioada în care estimarea este revizuită și perioadele viitoare dacă revizuirea afectează atât perioada curentă, cât și perioadele viitoare. Raționamentele efectuate de către conducere la aplicarea politicilor contabile care au un efect semnificativ asupra situațiilor financiare consolidate și separate, precum și estimările ce implică un grad semnificativ de incertitudine sunt prezentate în Nota 5.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE

Politicile contabile prezentate mai jos au fost aplicate în mod consecvent de către entitățile din Grup de-a lungul exercițiilor financiare prezentate în situațiile financiare consolidate și separate.

a) Bazele consolidării

(i) Subsidiarele

Subsidiarele sunt entități aflate sub controlul Băncii. Controlul există atunci când o entitate are puterea de a conduce, în mod direct sau indirect, politicile financiare și operaționale ale unei entități pentru a obține beneficii din activitatea acesteia. La momentul evaluării controlului sunt luate în calcul și drepturile de vot potențiale sau convertibile care pot fi exercitate. Situațiile financiare ale subsidiarelor sunt incluse în situațiile financiare consolidate din momentul în care începe exercitarea controlului și până în momentul încetării lui.

Banca deține:

- 99,99% (2016: 50%) participație în Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 99,99% (2016: 50%) participație în ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. din Republica Moldova, companie deținută 100% de Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 100% (2016: 100%) din capitalul social al Raiffeisen Services S.R.L, o companie care furnizează servicii financiare, cu excepția celor referitoare la serviciile prestate pe piețele de capital;
- 99,99% (2016: 99,99%) din capitalul social al societății Raiffeisen Asset Management S.A., o companie de administrare a activelor financiare, care are ca obiectiv administrarea fondurilor de investiții.

Banca a consolidat situațiile financiare ale subsidiarelor sale în conformitate cu IFRS 10 „Situații financiare consolidate”.

Banca a clasificat participațiile în subsidiare ca active financiare disponibile pentru vânzare și le-a evaluat la cost de achiziție la data bilanțului deoarece reprezintă instrumente de capitaluri proprii pentru care nu există o piață activă pentru un instrument identic și valoarea justă a acestora nu poate fi determinată în mod credibil. Orice evaluare la valoarea justă necesită judecăți semnificative din partea managementului.

(ii) Asocieri în participație

Grupul deține 33,32 % (2016: 33,32%) în capitalul societății Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A., bancă destinată exclusiv activității de economisire-creditare.

Grupul a consolidat situațiile financiare ale asocierilor sale în participație în conformitate cu IAS 28 „Investiții în entități asociate și asocieri în participație” utilizând metoda punerii în echivalență.

Banca a clasificat această investiție ca fiind activ financiar disponibil pentru vânzare și a evaluat-o la cost de achiziție la data bilanțului, mai puțin provizionul pentru depreciere.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE

(iii) Entități asociate

Entitățile asociate sunt acele societăți în care Grupul poate exercita o influență semnificativă, dar nu și un control asupra politicilor financiare și operaționale.

Situațiile financiare consolidate includ cota-parte a Grupului din rezultatele entităților asociate și asocierilor în participație determinată pe baza metodei punerii în echivalență, de la data la care Grupul a început să exercite influența semnificativă și până la data la care această influență încetează (vezi Nota 22).

În cazul în care cota-parte a Grupului din pierderile entităților asociate depășește valoarea contabilă a investiției, valoarea contabilă este redusă la zero, iar pierderile ulterioare nu sunt recunoscute, cu excepția situației în care Grupul are obligații legale sau constructive sau a făcut plăți în numele entității asociate. După aplicarea metodei punerii în echivalență, inclusiv după recunoașterea pierderilor entităților asociate, investitorul aplică dispozițiile IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare" pentru a determina dacă este necesară recunoașterea vreunei pierderi suplimentare din depreciere cu privire la investiția netă a investitorului în entitatea asociată.

Banca deține o participație de 33,33% (2016: 33,33%) în Fondul de Garantare a Creditului Rural - IFN SA. Grupul a inclus, de asemenea, cota-parte a câștigurilor sau pierderilor din aceste entități asociate în conformitate cu IFRS 11 "Asocieri în participație".

Banca a clasificat aceste investiții ca fiind active financiare disponibile pentru vânzare și le-a evaluat la cost de achiziție la data bilanțului, mai puțin provizionul pentru depreciere, acolo unde este cazul.

(iv) Tranzacții eliminate la consolidare

Decontările și tranzacțiile în interiorul Grupului, precum și profiturile nerealizate rezultate din tranzacții în interiorul Grupului (cu excepția câștigurilor sau pierderilor din diferențe de curs aferente acestor tranzacții), au fost eliminate în totalitate din situațiile financiare consolidate. Profiturile nerealizate rezultate din tranzacțiile cu entități asociate sau asocieri în participație sunt eliminate în limita cotei de participare a Grupului. Pierderile nerealizate sunt eliminate în mod identic cu profiturile nerealizate, dar numai în măsura în care nu există indicii de depreciere a valorii.

b) Moneda străină

(i) Tranzacții în moneda străină

Operațiunile exprimate în monedă străină sunt convertite în RON la cursul oficial de schimb de la data decontării tranzacției. Activele și datoriile monetare înregistrate în devize la data raportării sunt convertite în moneda funcțională la cursul de schimb din ziua respectivă. Câștigurile sau pierderile din elementele monetare sunt reprezentate de diferența dintre costul amortizat exprimat în moneda funcțională la începutul perioadei de raportare, ajustat cu dobândă efectivă și plățile efectuate în perioadă și costul amortizat în moneda străină convertit în moneda funcțională la cursul de închidere al perioadei. Activele și datoriile nemonetare denumite în monedă străină care sunt măsurate la valoarea justă sunt reconvertite în moneda funcțională la cursul de schimb de la data la care s-a determinat valoarea justă. Câștigurile sau pierderile din decontare sunt recunoscute în contul de profit și pierdere, cu excepția cazurilor în care diferențele de curs provin din translatarea instrumentelor financiare de natura elementelor de capital clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare și care sunt incluse în rezerva provenind din modificarea valorii juste a acestor instrumente financiare.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Ratele de schimb ale principalelor monede străine au fost:

Moneda	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	% Creștere/ (Descreștere)
Euro (EUR)	1:RON 4,6597	1:RON 4,5411	2,61%
Dolar American (USD)	1:RON 3,8915	1:RON 4,3033	-9,57%

(ii) Entități care operează în străinătate

Entitatea care operează în străinătate este aceea ale cărei activități se desfășoară într-o altă țară sau monedă decât cea a entității raportoare.

Activele și datoriile entităților din străinătate, incluzând fondul comercial și ajustările la valoarea justă care decurg din achiziție sunt convertite în RON la cursul de schimb de la data raportării. Veniturile și cheltuielile operațiunilor din străinătate sunt convertite în RON la cursul de schimb de la data tranzacțiilor.

Diferențele de curs provenind din conversia tranzacțiilor aferente entităților din străinătate sunt recunoscute direct în capitalurile proprii. Atunci când entitatea din străinătate își încetează activitatea, parțial sau integral, rezerva de translatăre aferentă diferențelor de curs este parțial sau în totalitate recunoscută în contul de profit și pierdere.

c) Venituri și cheltuieli din dobânzi

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în contul de profit și pierdere folosind metoda ratei dobânzii efective pentru toate instrumentele financiare. Metoda dobânzii efective este o metodă de calcul a costului amortizat al unui activ financiar sau a unei datorii financiare și de alocare a venitului sau a cheltuielii din dobânzi pe o perioadă relevantă de timp. Rata dobânzii efective este rata exactă care actualizează fluxurile viitoare estimate de numerar de plătit sau de încasat pe perioada de viață a instrumentului financiar (sau, când e cazul, pe o perioadă mai scurtă) la valoarea netă raportată a activului sau datoriei financiare. Pentru calculul ratei dobânzii efective, Grupul estimează fluxurile viitoare de numerar luând în considerare toți termenii contractuali ai instrumentului financiar, dar nu ține cont de pierderile viitoare. Metoda de calcul a dobânzii efective include toate spezele și comisioanele plătite sau primite între părțile contractuale, costurile de tranzacționare, și alte prime și discounturi care fac parte integral din rata dobânzii efective. Metoda ratei dobânzii efective reprezintă o metodă de calcul a costului amortizat al împrumuturilor acordate clienților prin care comisioanele de originare și de administrare primite de la părțile contractante, precum și costurile direct atribuibile creditului trebuie să fie incluse în rata dobânzii efective, amortizate și recunoscute ca venit din dobânzi pe durata creditului.

Veniturile și cheltuielile cu dobânzile prezentate în situația consolidată a rezultatului global includ:

- dobânzi la creditele și avansurile acordate clienților determinate prin metoda ratei dobânzii efective;
- venituri/cheltuieli din speze și comisioane de originare și de administrare ale activelor și datoriilor financiare;
- dobânzi la activele și datoriile financiare la cost amortizat, determinate prin metoda ratei dobânzii efective;
- dobânzi la instrumente financiare clasificate ca disponibile pentru vânzare, determinate prin metoda ratei dobânzii efective;
- dobânzi la titlurile de valoare desemnate la valoare justă prin contul de profit sau pierdere.

Veniturile și cheltuielile din speze și comisioane direct atribuibile activului sau datoriei financiare la momentul inițierii (atât venit cât și cheltuială) sunt incluse în calculul ratei efective a dobânzii.

Comisioanele de originare și administrare a creditelor care pot fi identificate separat sunt amortizate împreună cu costurile direct atribuibile și sunt recunoscute ca o ajustare la rata dobânzii efective a creditului.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Veniturile și cheltuielile din dobânzi provenind din activele și datoriile deținute pentru tranzacționare sunt prezentate împreună cu schimbările de valoare justă a activelor și datoriilor deținute pentru tranzacționare în rezultatul net din tranzacționare.

d) Speze și comisioane

Veniturile din speze și comisioane provin din serviciile financiare furnizate de Grup și includ comisioane din angajamente, comisioane din operațiuni cu carduri, din servicii de administrare a numerarului, servicii de brokeraj, consiliere pentru investiții și planificare financiară, servicii de investment banking, tranzacții financiare structurate și servicii de administrare a activelor financiare.

Alte venituri din comisioane și speze provenite din servicii financiare prestate de către Grup, incluzând servicii de administrare a numerarului, brokeraj, consultanță pe plan investițional, planificare financiară, servicii de investiții bancare, sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global pe baza principiului independenței exercițiului, adică în momentul în care serviciul respectiv este prestat. Alte cheltuieli din speze și comisioane se referă în principal la comisioane din tranzacții care sunt recunoscute pe măsură ce serviciul a fost primit.

Alte venituri din speze și comisioane aferente produselor de economisire-creditare, care nu sunt incluse în calculul ratei efective a dobânzii a instrumentelor financiare, sunt recunoscute atunci când serviciile asociate sunt prestate.

e) Venit net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare este reprezentat de diferența între câștigul și pierderea din activele și datoriile tranzacționabile și include modificările de valoare justă realizate și nerealizate, dobânzi, dividende și diferențe de conversie valutară.

f) Venit/cheltuială netă din alte instrumente financiare recunoscute la valoare justă

Venitul/cheltuiala netă din alte instrumente financiare recunoscute la valoare justă provine din instrumente derivate deținute pentru acoperirea riscului și din active și datorii financiare recunoscute la valoare justă prin contul de profit sau pierdere și include toate modificările de valoare justă realizate și nerealizate, dobânzi, dividende și diferențe de conversie valutară.

g) Dividende

Veniturile din dividende sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global la data la care este stabilit dreptul de a primi aceste venituri. În cele mai multe cazuri, aceasta este reprezentată de data ex-dividend pentru instrumentele de capital. Veniturile din dividende sunt reflectate ca o componentă a altor venituri operaționale, în funcție de clasificarea instrumentului.

Impozitul pe dividende se înregistrează odată cu plata dividendelor și este scadent în luna imediat următoare.

Dividendele sunt tratate de către Grup ca o distribuire a profitului în perioada în care au fost declarate și aprobate de către Adunarea Generală a Acționarilor.

h) Plăți de leasing

Plățile de leasing operațional sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global pe baza metodei liniare pe durata contractului de leasing. Facilitățile de leasing primite sunt recunoscute ca parte integrantă a cheltuielii totale de leasing, pe durata contractului de leasing. Cheltuielile cu leasingul operațional sunt recunoscute ca o componentă a cheltuielilor operaționale.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Plățile minime de leasing în cadrul contractelor de leasing financiar sunt împărțite proporțional între cheltuiala cu dobânda de leasing și reducerea datoriei de leasing. Cheltuiala cu dobânda de leasing este alocată fiecărei perioade de leasing în așa fel încât să producă o rată de dobândă constantă pentru datoria de leasing rămasă.

i) Impozitul pe profit

Impozitul pe profit aferent exercițiului cuprinde impozitul curent și impozitul amânat. Impozitul pe profit este recunoscut în contul de profit și pierdere sau în capitaluri proprii dacă impozitul este aferent elementelor de capital sau în alte elemente ale rezultatului global. Impozitul curent este impozitul de plătit aferent profitului realizat în perioada curentă, determinat în baza procentelor aplicate la data bilanțului și a tuturor ajustărilor aferente perioadelor precedente.

Impozitul amânat este determinat folosind metoda bilanțului pentru acele diferențe temporare ce apar între baza fiscală de calcul a impozitului pentru active și datorii și valoarea contabilă a acestora folosită pentru raportare în situațiile financiare.

Impozitul amânat nu se recunoaște pentru fondul de comerț provenit din tranzacții care nu sunt combinații de întreprinderi și care nu afectează nici profitul contabil nici pe cel fiscal. Impozitul amânat este calculat pe baza procentelor de impozitare care se așteaptă să fie aplicabile diferențelor temporare la reluarea acestora, în baza legislației în vigoare la data raportării. Creanțele și datoriile privind impozitul amânat se compensează dacă există un drept legal de a compensa datoriile privind impozitul curent cu creanțele privind impozitul curent și acestea se raportează la impozitul perceput de aceeași autoritate fiscală pentru aceeași entitate impozabilă sau pentru entități impozabile diferite ale căror datorii și creanțe privind impozitul curent urmează să se compenseze sau să se realizeze în același timp.

Creanța privind impozitul amânat este recunoscută numai în măsura în care este probabilă realizarea de profituri viitoare care să se poată utiliza la acoperirea pierderii fiscale. Creanța este revizuită la încheierea fiecărui exercițiu financiar și este diminuată în măsura în care beneficiul fiscal aferent este improbabil să se realizeze.

j) Active și datorii financiare

(i) Clasificare

Grupul clasifica instrumentele financiare deținute în următoarele categorii:

Active sau datorii financiare la valoare justă prin contul de profit și pierdere

Această categorie are două subcategorii:

- active sau datorii financiare deținute pentru tranzacționare
- instrumente financiare clasificate la valoare justă prin contul de profit și pierdere la momentul recunoașterii inițiale.

Active și datorii financiare deținute pentru tranzacționare

Activele și datoriile financiare deținute pentru tranzacționare sunt cele pe care Grupul le-a achiziționat sau pe care le dobândește cu scopul de a le vinde sau de a le răscumpăra într-un viitor apropiat, sau cele pe care le deține ca parte a unui portofoliu care este administrat pentru a obține profit pe termen scurt sau pentru a menține o poziție pe termen scurt.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Activele și datoriile financiare deținute pentru tranzacționare sunt recunoscute inițial și măsurate ulterior la valoarea justă în situația consolidată a poziției financiare iar costurile de tranzacționare sunt înregistrate direct în contul de profit și pierdere. Toate schimbările de valoare justă sunt recunoscute ca parte din profitul net din tranzacționare în contul de profit și pierdere.

Activele și datoriile financiare deținute pentru tranzacționare nu pot fi reclasificate ulterior recunoașterii lor, decât dacă îndeplinesc următoarele condiții:

- dacă activul financiar îndeplinește condițiile de încadrare în categoria creditelor și a altor creanțe (dacă activul financiar nu a fost clasificat ca și activ financiar deținut pentru tranzacționare la recunoașterea inițială), acesta poate fi reclasificat dacă Grupul are intenția și capacitatea de a deține activul respectiv în viitorul apropiat sau până la scadență;
- dacă activul financiar nu îndeplinește condițiile de încadrare în categoria creditelor și a altor creanțe, atunci acesta poate fi reclasificat doar în cazuri excepționale.

Instrumente derivate deținute pentru managementul riscului

Instrumentele derivate deținute pentru scopuri de acoperire a riscului includ active și datorii derivate care nu sunt clasificate ca active sau datorii deținute pentru tranzacționare. Instrumentele derivate deținute pentru acoperirea riscului sunt recunoscute la valoare justă în situația consolidată a poziției financiare. După recunoașterea inițială, instrumentele derivate sunt ulterior măsurate la valoarea justă fără deducerea nici unui cost de tranzacționare care poate apărea în momentul cumpărării sau vânzării.

Modificările în valoarea justă a acestor instrumente sunt recunoscute imediat în contul de profit și pierdere ca parte a venitului net din tranzacționare.

Instrumentele derivate exceptând derivatele pentru managementul riscului sunt, de asemenea, încadrate ca fiind deținute pentru tranzacționare.

Investiții deținute până la scadență

Investițiile deținute până la scadență reprezintă acele active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și scadență fixă pe care Grupul are intenția fermă și posibilitatea de a le păstra până la scadență.

Active financiare disponibile pentru vânzare

Activele financiare disponibile în vederea vânzării sunt acele active financiare nederivate care sunt desemnate drept disponibile pentru vânzare sau care nu sunt clasificate drept (a) credite și avansuri, (b) investiții deținute până la scadență, sau (c) active financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere. Activele financiare disponibile pentru vânzare sunt reprezentate de investiții în titluri de capital necotate, obligațiuni, certificate de trezorerie cu discount sau cu cupon emise de Guvernul României și instituții de credit.

Credite și avansuri

Creditele și avansurile sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și care nu sunt cotate pe o piață activă, altele decât:

- (a) cele pe care entitatea intenționează să le vândă imediat sau în scurt timp, care trebuie clasificate drept deținute în vederea tranzacționării, și cele pe care entitatea, la recunoașterea inițială, le desemnează la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- (b) cele pe care entitatea, la recunoașterea inițială, le desemnează drept disponibile în vederea vânzării; sau
- (c) cele pentru care deținătorul s-ar putea să nu recupereze în mod substanțial toată investiția inițială, din altă cauză decât deteriorarea creditului, care trebuie clasificate drept disponibile în vederea vânzării.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

(ii) Recunoaștere

Grupul recunoaște inițial activele și datoriile financiare la valoarea justă la data la care sunt originare.

(iii) Derecunoaștere

Grupul derecunoaște un activ financiar atunci când drepturile de a primi fluxuri de numerar din acel activ financiar expiră sau atunci când Grupul a transferat drepturile de a primi fluxurile de numerar contractuale aferente acelui activ financiar într-o tranzacție în care a transferat în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile dreptului de proprietate. Orice interes în activele financiare transferate reținut de Grup sau creat pentru Grup este recunoscut separat ca un activ sau datorie.

Grupul derecunoaște o datorie financiară atunci când s-au încheiat obligațiile contractuale sau atunci când obligațiile contractuale sunt anulate sau expiră.

Grupul intră într-o tranzacție prin care transferă active recunoscute în situația consolidată și separată a poziției financiare dar reține fie toate riscurile și beneficiile asociate activelor transferate, fie o parte a acestora. Dacă toate sau o mare parte a riscurilor și beneficiilor sunt reținute, atunci activele transferate nu sunt derecunoscute din situația consolidată și separată a poziției financiare. Transferurile de active cu reținerea tuturor sau a celor mai semnificative riscuri și beneficii sunt, de exemplu, tranzacțiile de vânzare cu clauză de răscumpărare. În cazul tranzacțiilor în care Grupul nici nu reține nici nu transferă substanțial riscurile și beneficiile care decurg din proprietatea asupra unui activ financiar, activul respectiv se derecunoaște dacă s-a pierdut controlul asupra lui.

Drepturile și obligațiile reținute în urma transferului sunt recunoscute separat ca active și datorii, după cum este cazul. În transferurile în care controlul asupra activului este reținut, Grupul recunoaște în continuare activul în măsura în care rămâne implicat, gradul de implicare fiind determinat de gradul în care este expus la schimbarea de valoare a activului transferat.

Activul respectiv este derecunoscut dacă se întrunesc criteriile pentru derecunoaștere.

(iv) Compensări

Activele și datoriile financiare sunt compensate, iar rezultatul net este prezentat în situația consolidată și separată a poziției financiare doar atunci când Grupul are un drept legal de compensare și dacă intenționează decontarea lor pe o bază netă sau dacă intenționează realizarea activului și stingerea datoriei în mod simultan.

Veniturile și cheltuielile sunt compensate numai atunci când este permis de standardele contabile, sau pentru profitul și pierderea rezultate dintr-un grup de tranzacții similare cum ar fi cele din activitatea de tranzacționare a Grupului.

(v) Evaluarea la cost amortizat

Costul amortizat al unui activ sau al unei datorii financiare reprezintă valoarea la care activul financiar sau datoria financiară este măsurată la recunoașterea inițială, mai puțin rambursările de principal, la care se adaugă sau se scade amortizarea cumulată determinată folosind metoda ratei efective a dobânzii pentru diferențele dintre valoarea inițială și valoarea la data maturității, mai puțin reducerile din deprecierea activelor sau din imposibilitatea de recuperare.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

(vi) Evaluarea la valoarea justă

Valoarea justă reprezintă prețul care ar fi primit pentru vânzarea unui activ sau plătit pentru a transfera o datorie printr-o tranzacție normală între participanții la piață la data evaluării pe o piață principală sau, în absența ei, pe piața cea mai avantajoasă pentru care Grupul are acces la acea dată. Valoarea justă a unei datorii reflectă riscul de neperformanță.

Toate estimările și judecățile semnificative folosite în determinarea valorii de piață sunt descrise în Nota 5. Participațiile nelistate pentru care nu se poate face o estimare credibilă a valorii de piață sunt evaluate la cost și sunt testate periodic pentru deprecierea valorii.

(vii) Identificarea și evaluarea deprecierei de valoare

Active deținute la cost amortizat

La data fiecărei raportări, Grupul analizează dacă există vreun indiciu obiectiv, potrivit căruia un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat. Un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat și apar pierderi din depreciere dacă și numai dacă există indicii obiective cu privire la deprecierea acestora ca rezultat al unui sau mai multor evenimente apărute după recunoașterea inițială a activului ("eveniment generator de pierderi"), iar evenimentul (sau evenimentele) generatoare de pierdere au un impact asupra fluxurilor de numerar viitoare ale activului financiar sau grupului de active financiare care poate fi estimat în mod credibil. Este probabil ca identificarea unui singur eveniment care să fi cauzat deprecierea să fie dificil de realizat. Deprecierea este posibil să fi fost cauzată de efectul combinat al mai multor evenimente. Pierderile așteptate ca urmare a evenimentelor viitoare, indiferent de cât de probabile sunt, nu sunt recunoscute. Dacă există indicii obiective că a avut loc o pierdere din deprecierea creditelor și creanțelor sau a investițiilor deținute până la scadență înregistrate la cost amortizat, atunci pierderea este măsurată ca diferență între valoarea contabilă a activului și valoarea actualizată a fluxurilor viitoare de numerar estimate actualizate la rata inițială a dobânzii efective a activului financiar calculată la recunoașterea inițială. Dacă un credit, creanță sau investiție deținută până la scadență are o rată variabilă a dobânzii, rată de actualizare pentru evaluarea oricărei pierderi din amortizare este rata efectivă a dobânzii, formată din factorul variabil al dobânzii la valoarea curentă și marjă contractuală de la momentul recunoașterii inițiale.

Valoarea contabilă a activului poate fi diminuată prin folosirea unui cont de provizion pentru depreciere. Cheltuiala cu pierderea din depreciere se recunoaște în situația consolidată și separată a rezultatului global. Dacă într-o perioadă următoare, pierderea din depreciere se diminuează și diminuarea este datorată unui eveniment care are loc după recunoașterea deprecierei, pierderea din depreciere recunoscută anterior este reluată fie direct, fie prin utilizarea unui cont de provizion. Reducerea de depreciere se recunoaște în situația consolidată și separată a rezultatului global.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Credite și avansuri acordate clienților

Grupul a inclus informații legate de următoarele evenimente generatoare de pierdere, ca dovada obiectivă asupra deprecierei creditelor acordate clienților sau grupurilor de clienți:

- (a) dificultăți financiare semnificative ale împrumutatului determinate în conformitate cu sistemul intern de evaluare a clienților;
- (b) o încălcare a contractului, cum ar fi neplata sau întârzierea la plată a principalului sau dobânzii;
- (c) creditorul, din motive legale sau economice legate de situația financiară îndoielnică a împrumutatului, acordă acestuia anumite concesiuni pe care altfel nu le-ar fi acordat;
- (d) devine probabil că debitorul va intra în faliment sau în altă formă de reorganizare financiară;
- (e) dispariția unei piețe active pentru activul financiar respectiv din cauza dificultăților financiare;
- (f) existența unor informații credibile care să indice o scădere măsurabilă în fluxurile de numerar viitoare estimate ale unui grup de active financiare de la momentul recunoașterii inițiale, deși scăderea nu poate fi identificată încă pentru fiecare activ financiar în parte, incluzând:
 - (i) schimbări nefavorabile în comportamentul de plată al debitorilor grupului, sau
 - (ii) condiții economice naționale sau locale care pot fi corelate cu pierderea / deprecierea activelor Grupului.

În procesul de evaluare a deprecierei, Grupul evaluează mai întâi dacă există indicii obiective de depreciere, conform celor prezentate mai sus, în mod individual pentru credite acordate clienților care sunt individual semnificative, sau în mod individual sau colectiv pentru credite care nu sunt individual semnificative. În situația în care Grupul consideră că nu există indicii obiective de depreciere pentru activele financiare evaluate individual, fie că acestea sunt semnificative sau nu, acesta va include creditele acordate clienților într-un grup de credite cu caracteristici ale riscului de credit similare și va testa în mod colectiv grupul de credite pentru depreciere. Creditele și avansurile acordate clienților care sunt testate individual pentru depreciere și pentru care o pierdere de valoare este recunoscută sau continuă să fie recunoscută, nu se cuprind în evaluarea colectivă pentru depreciere. Pentru evaluarea colectivă, creditele și avansurile acordate clienților sunt grupate pe categorii în funcție de caracteristici similare ale riscului de credit asociat, categorii care furnizează indicii cu privire la capacitatea debitorilor de a-și achita ratele scadente conform termenilor contractuali (de exemplu, pe baza evaluării riscului de credit de către Grup sau pe baza grilei de notare a Grupului care ia în considerare tipul de bun, industria, localizarea geografică, tipul garanției, stadiul sumelor restante și alți factori).

Caracteristicile alese sunt relevante pentru estimarea fluxurilor viitoare de numerar pentru grupuri de active de acest tip, indicând capacitatea debitorului de a plăti toate sumele datorate în conformitate cu termenii contractuali ai activelor evaluate.

În evaluarea deprecierei colective, Grupul utilizează modelarea statistică a evoluțiilor istorice privind probabilitatea de depreciere, perioada de recuperare și pierderea înregistrată, ajustate pe baza judecății managementului cu privire la posibilitatea ca în condițiile economice și de creditare actuale pierderile reale să fie mai mari sau mai mici decât cele estimate pe baza modelării statistice. Ratele de depreciere și pierdere precum și timpul estimat de recuperare sunt comparate periodic cu rezultatele înregistrate pentru a asigura că nivelul acestora este corespunzător.

Pentru anumite credite acoperite integral cu ajustări pentru depreciere, Grupul procedează la reducerea valorii acestora. Concomitent, aceste credite se înregistrează în afara bilanțului și se urmărește în continuare încasarea acestora.

Pentru expunerile pe segmentele corporative și întreprinderi medii, cel puțin una dintre condițiile următoare trebuie îndeplinite înainte de scoaterea din bilanț a unui activ financiar pentru care drepturile contractuale de recuperare a creanței pot fi exercitate:

- a) Procesul de recuperare prin valorificarea garanțiilor s-a încheiat sau nu mai face sens economic;
- b) Procedurile legale privind falimentul debitorului s-au încheiat, respectiv nu mai există probabilitatea încasărilor viitoare din partea debitorului.

Pentru expunerile retail (persoane fizice și micro), următoarele 3 condiții trebuie îndeplinite cumulativ pentru scoaterea din bilanț a unui activ financiar pentru care drepturile contractuale asupra fluxurilor de numerar nu sunt expirate:

- a) ultima plată/încasare este mai veche de 360 de zile (plățile sub 10 EUR nu sunt luate în calcul);

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- b) toate garanțiile reale au diminuat corespunzător creanța și nu mai există ipoteci imobiliare și/sau mobiliare (ex. mașini, echipamente) constituite în favoarea băncii care să poată fi executate în orice formă prevăzută de lege / sau valoarea garanției este considerată nulă;
- c) procesul de recuperare prin valorificarea garanțiilor imobiliare este deja finalizat.

Active financiare disponibile pentru vânzare

În cazul activelor financiare disponibile pentru vânzare, atunci când o scădere în valoarea justă a unui activ financiar disponibil pentru vânzare a fost recunoscută în alte elemente ale rezultatului global și există dovezi obiective că activul este depreciat, pierderea cumulată ce a fost recunoscută direct în alte elemente ale rezultatului global va fi reluată din conturile de alte elemente ale rezultatului global și recunoscută în contul de profit și pierdere chiar dacă activul financiar nu a fost încă derecunoscut. Valoarea pierderii cumulate care este reluată din conturile de alte elemente ale rezultatului global în contul de profit și pierdere va fi diferența dintre costul de achiziție (net de rambursările de principal și amortizare) și valoarea justă curentă, minus orice pierdere din deprecierea acelui activ financiar recunoscută anterior în contul de profit și pierdere.

În cazul în care, în perioada următoare, valoarea justă a unui instrument de datorie clasificat drept disponibil pentru vânzare crește, iar această creștere poate fi legată în mod obiectiv de un eveniment care a avut loc ulterior recunoașterii în contul de profit și pierdere a pierderilor anterioare, pierderea din depreciere trebuie reluată și suma trebuie recunoscută în contul de profit și pierdere.

De asemenea, Grupul înregistrează cheltuieli cu deprecierea activelor disponibile pentru vânzare de natura acțiunilor dacă se constată o depreciere semnificativă sau prelungită a valorii lor juste sub costul de achiziție. Este necesar aplicarea raționamentului profesional pentru a determina ce este „semnificativ” și „prelungit”, iar când aplică acest raționament Grupul evaluează, printre alți factori, durata și măsura în care valoarea justă a investiției este mai mică decât costul acesteia. Oricare creșteri ulterioare de valoare justă a instrumentelor de capital disponibile pentru vânzare care au fost depreciate sunt recunoscute în situația rezultatului global.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Active financiare prezentate la cost

Dacă există indicii obiective asupra unei pierderi din deprecierea unei participații nelistate care nu este prezentată la valoare justă deoarece valoarea justă nu poate fi măsurată în mod credibil, sau asupra unui activ financiar derivat care este legat sau care urmează a fi decontat printr-un astfel de instrument nelistat, valoarea pierderii din depreciere este măsurată ca diferență dintre valoarea contabilă a activului financiar și valoarea actualizată a fluxurilor viitoare de numerar estimate actualizate utilizând rata de rentabilitate internă curentă a pieței pentru un activ financiar similar. Astfel de pierderi din depreciere nu sunt reluate în contul de profit și pierdere.

(viii) Desemnarea la valoare justă prin contul de profit și pierdere

Grupul prezintă activele și datoriile financiare la valoare justă prin contul de profit și pierdere atunci când:

- elimină sau reduce semnificativ o inconsecvență contabilă care ar putea apărea;
- activele și datoriile financiare sunt gestionate, evaluate și raportate în baza valorii juste; sau
- activul/ datoria includea un contract hibrid care a modificat semnificativ fluxul de trezorerie, care ar fi fost altfel prevăzut conform contractului.

Nota 6 detaliază fiecare clasă de activ sau datorie financiară care se prezintă la valoare justă prin contul de profit și pierdere. Activele financiare desemnate la valoare justă prin contul profit și pierdere sunt reprezentate de obligațiuni listate sau nelistate și alte instrumente financiare cu venit fix emise de către guvern sau corporații. Grupul a luat această decizie datorită faptului că aceste active fac parte dintr-un grup de active financiare evaluate și raportate intern pe baza valorii juste în concordanță cu procedurile de management al riscului și strategia de investiții a Grupului.

k) Numerar și echivalente de numerar

La întocmirea situației fluxurilor de trezorerie, s-au considerat ca numerar și echivalente de numerar: numerarul efectiv, conturile curente și alte plasamente la Banca Națională a României, numerar din conturile nostro și alte plasamente la alte bănci care au o maturitate de 3 luni sau mai puțin de la data achiziției.

l) Imobilizări corporale

Recunoaștere și evaluare

Imobilizările corporale sunt evidențiate la cost, mai puțin amortizarea acumulată și provizionul pentru deprecierea valorii. Costul include cheltuieli care sunt direct atribuibile achiziției mijlocului fix. Costul mijloacelor fixe produse intern include cheltuieli cu materiile prime și materialele, cheltuieli cu salariile directe, alte cheltuieli efectuate pentru aducerea mijlocului fix în stare de funcționare precum și costurile dezmembrării, înlăturării elementelor și restaurării locației. Software-ul achiziționat de care depinde funcționalitatea echipamentelor se capitalizează ca parte a respectivelor echipamente.

Costurile cu întreținerea imobilizărilor corporale se recunosc în contul de profit și pierdere pe măsură ce sunt efectuate. Cheltuielile generate de înlocuirea unei componente a elementelor de imobilizări corporale, inclusiv reparații capitale, sunt capitalizate, dacă acestea îmbunătățesc performanțele viitoare ale acelor elemente de imobilizări corporale.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Amortizarea

Amortizarea este calculată prin metoda liniară pe parcursul duratei de viață estimate pentru fiecare element și este recunoscută în contul de profit și pierdere. Bunurile dobândite prin leasing sunt amortizate pe perioada cea mai mică dintre durata leasingului și durata de viață. Terenurile nu sunt supuse amortizării.

Duratele de viață estimate sunt următoarele:

Clădiri	50 ani
Echipament de birou și mobilă	5 ani
Autovehicule	5 ani
Calculatoare	4 ani

Metodele de depreciere, duratele de viață și valorile reziduale sunt reevaluate la data fiecărei raportări și ajustate corespunzător.

m) Imobilizări necorporale

Aplicații informatice

Aplicațiile informatice achiziționate de către Grup sunt evidențiate la cost, mai puțin amortizarea acumulată și provizionul pentru deprecierea valorii. Cheltuiala cu aplicațiile informatice dezvoltate intern este recunoscută ca imobilizare necorporală dacă Grupul face dovada intenției și capacității sale de a dezvolta și folosi aplicația într-o manieră ce-i va aduce beneficii economice viitoare și dacă cheltuielile cu dezvoltarea aplicațiilor pot fi estimate într-o manieră rezonabilă. Costurile cu aplicațiile informatice dezvoltate intern includ toate costurile direct atribuibile dezvoltării aplicațiilor și se amortizează pe durata de viață.

Cheltuielile ulterioare cu aplicațiile informatice se capitalizează doar atunci când contribuie la sporirea beneficiilor economice viitoare care decurg din folosirea respectivelor active.

Toate celelalte cheltuieli sunt recunoscute în contul de profit și pierdere pe măsură ce sunt efectuate. Amortizarea se recunoaște în contul de profit și pierdere liniar, pe toată durata de funcționare a aplicației informatice, începând cu data la care aplicația este pusă în funcțiune. Durata de viață estimată a aplicațiilor informatice este între 1 și 8 ani. Metodele de depreciere, duratele de viață și valorile reziduale sunt reevaluate la data fiecărei raportări și ajustate corespunzător.

n) Leasing

Grupul ca Locatar: Contractele de leasing ale Grupului în care toate riscurile și beneficiile semnificative aferente proprietății sunt transferate locatarului sunt clasificate drept leasing financiar. Ulterior recunoașterii inițiale, activul este evaluat la o valoare egală cu minimul dintre valoarea justă și valoarea prezentă a plăților de leasing viitoare. După recunoașterea inițială, activul este contabilizat în conformitate cu politicile contabile aplicabile acelui activ. Celelalte contracte de leasing în care Grupul este implicat sunt clasificate ca leasing operațional și nu sunt recunoscute ca active în situația consolidată a poziției financiare.

Grupul ca Locator: Grupul este locator în contractele în care toate riscurile și beneficiile semnificative aferente proprietății sunt transferate locatarului. Aceste contracte sunt clasificate ca fiind leasing financiar, iar creanța aferentă contractelor de leasing se măsoară în situația consolidată a poziției financiare ca fiind valoarea prezentă a încasărilor ce derivă din contractul de leasing.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

o) Deprecierea activelor altele decât activele financiare

Valoarea contabilă a activelor Grupului care nu sunt de natură financiară, altele decât activele de natura impozitului amânat, sunt revizuite la fiecare dată de raportare pentru a identifica indicii de depreciere. Dacă există asemenea indicii, Grupul estimează valoarea recuperabilă a activelor respective.

O pierdere din depreciere este recunoscută atunci când valoarea contabilă a activului sau a unității sale generatoare de numerar depășește valoarea sa recuperabilă.

O unitate generatoare de numerar este cel mai mic grup identificabil care generează numerar și care este independent față de alte active și alte grupuri. Pierderile din depreciere se recunosc în contul de profit și pierdere.

Pierderile din depreciere recunoscute în cazul unităților generatoare de numerar sunt utilizate prima dată pentru a diminua valoarea fondului comercial asociată unității generatoare de numerar și ulterior pentru a reduce valoarea contabilă a altor active ale unității generatoare de numerar pe bază de pro-rata.

Valoarea recuperabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar este maximul dintre valoarea de utilizare și valoarea sa justă mai puțin costurile pentru vânzarea acelui activ sau unități. Pentru determinarea valorii nete de utilizare, fluxurile viitoare de numerar sunt actualizate folosind o rată de actualizare înainte de impozitare care reflectă condițiile curente de piață și riscurile specifice activului respectiv.

Pierderile din depreciere recunoscute în perioadele precedente sunt evaluate la fiecare dată de raportare. Pierderea din depreciere se reia dacă s-a produs o schimbare favorabilă în estimările folosite pentru a determina valoarea de recuperare.

p) Stocuri

Stocurile sunt măsurate la minimul dintre cost și valoarea realizabilă netă. Garanțiile imobiliare luate în contul creanței sunt înregistrate în conformitate cu IAS 2 „Stocuri” la minimul dintre cost (valoarea netă contabilă a creditului) și valoarea netă realizabilă (ex: valoarea de vânzare a garanției minus costurile de vânzare).

q) Depozite ale clienților, împrumuturi de la bănci, obligațiuni emise și datorii subordonate

Depozitele clienților, împrumuturile de la bănci, obligațiunile emise și datoriile subordonate reprezintă sursa Grupului de finanțare.

Grupul clasifică instrumentele financiare emise ca datorii financiare sau instrumente de capital conform termenilor contractuali ai instrumentelor. Depozitele, împrumuturile de la bănci, obligațiunile emise și datoriile subordonate sunt inițial recunoscute la valoarea justă la care se adaugă eventuale costuri de tranzacționare iar ulterior sunt măsurate la cost amortizat folosind metoda ratei dobânzii efective.

r) Beneficiile angajaților

Beneficii pe termen scurt

Obligațiile cu beneficiile pe termen scurt acordate angajaților sunt recunoscute ca și cheltuială pe măsură ce serviciul aferent este prestat. Beneficiile pe termen scurt ale angajaților includ salariile, primele și contribuțiile la asigurările sociale.

Se recunoaște un provizion pentru sumele ce se așteaptă a fi plătite cu titlu de prime în numerar pe termen scurt sau scheme de participare a personalului la profit în condițiile în care Grupul are în prezent o obligație legală sau constructivă de a plăti acele sume ca rezultat al serviciilor trecute prestate de către angajați și dacă obligația respectivă poate fi estimată în mod credibil.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Planuri de contribuții determinate

Obligațiile de plată a contribuțiilor care decurg din planurile de pensii determinate sunt recunoscute în situația consolidată a rezultatului global atunci când se realizează.

Grupul efectuează plăți în numele angajaților proprii către sistemul de pensii al statului roman (Pilonul 3), asigurările de sănătate și fondul de șomaj, în decursul derulării activității normale. Toți angajații Grupului sunt membri și de asemenea au obligația legală de a contribui (prin intermediul contribuțiilor sociale) la sistemul de pensii al statului român (un plan de contribuții determinate al Statului). Toate contribuțiile aferente sunt recunoscute în contul de profit și pierdere al perioadei atunci când sunt efectuate. Grupul nu are alte obligații suplimentare.

Planuri de beneficii determinate

Grupul nu este angajat în nici un plan de beneficii determinate și, în consecință, nu are nici un fel de obligații în acest sens.

Beneficiile angajaților pe termen lung

Obligația netă a Grupului în ceea ce privește beneficiile aferente serviciilor pe termen lung, altele decât planurile de postangajare, este reprezentată de valoarea beneficiilor viitoare pe care angajații le-au câștigat în schimbul serviciilor prestate de către aceștia în perioada curentă și perioade anterioare.

În cazul pensionarii, Grupul oferă respectivilor angajați un număr de salarii compensatorii în funcție de vechimea în muncă. Obligația Grupului în ceea ce privește acest jubileu este stipulată în prevederile contractului colectiv de muncă și este estimată folosind metoda factorului de credit proiectat și este recunoscută în situația consolidată a rezultatului global pe principiul contabilității de angajamente. Modificarea ratei de actualizare și a altor ipoteze actuariale este recunoscută ca venit sau cheltuială pe durata medie de muncă rămasă a angajaților care participă la acest plan.

Tranzacții cu plată pe bază de acțiuni

Valoarea justă a sumei ce trebuie plătită angajaților pentru drepturile de apreciere a acțiunilor decontate în numerar este recunoscută ca o cheltuială în contrapartidă cu o creștere a datoriei, pe perioada în care angajații devin îndreptățiți în mod necondiționat la plata acestora. Datoria este reevaluată la fiecare dată de raportare și la data decontării. Orice modificări ale valorii juste ale datoriei sunt recunoscute ca și cheltuieli cu personalul în contul de profit sau pierdere.

s) Combinari de întreprinderi

Achiziția operațiunilor de afaceri este recunoscută conform metodei de achiziție. Prețul transferat într-o combinație de întreprinderi este evaluat la valoarea justă. Acesta este calculat la data achiziției ca agregat al valorii juste al tuturor activelor transferate, a datoriei asumate de fostii proprietari ai combinației de întreprinderi achiziționate și a instrumentelor de capitaluri proprii emise de Grup în schimbul controlului combinației de întreprinderi.

Costurile cu tranzacția de combinări de întreprinderi sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când sunt efectuate.

Fondul comercial se determină ca excedentul prețului, valoarea oricărui interes minoritar și valoarea justă la data achiziției a participației în compania achiziționată (dacă este cazul) și valoarea justă la data achiziției a activelor nete identificabile și a datoriei asumate.

În cazul în care diferența este negativă după o analiză ulterioară, câștigul rezultat este recunoscut imediat în contul de profit și pierdere.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

t) Garanții financiare

Garanțiile financiare sunt contracte prin care Grupul își asumă un angajament de a efectua plăți specifice către deținătorul garanției financiare pentru a compensa pierderea suferită de deținător în cazul în care un debitor anume nu reușește să efectueze plata la scadență în conformitate cu termenii prevăzuți în prospectul unui instrument de datorie.

Datoria aferentă garanțiilor financiare este recunoscută inițial la valoarea justă, și aceasta este amortizată pe durata de viață a garanției financiare. Datoria aferentă garanțiilor financiare este evaluată ulterior la valoarea cea mai mare dintre costul amortizat al acestora și valoarea actualizată a plăților estimate a se realiza (atunci când plata aferentă garanției a devenit probabilă). Garanțiile financiare sunt incluse în alte datorii.

u) Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute în situația consolidată a poziției financiare atunci când pentru Grup rezultă o obligație legală sau constructivă legată de un eveniment trecut, obligație care poate fi estimată în mod credibil, și este probabil ca în viitor să fie necesară consumarea unor resurse economice care să stingă această obligație. Pentru determinarea provizionului, fluxurile viitoare de numerar sunt actualizate folosind o rată de actualizare înainte de impozitare care reflectă condițiile curente de piață și riscurile specifice datoriei respective. Provizioanele includ: provizioane pentru litigii, provizioane pentru angajamente de credit neutilizate și alte provizioane.

v) Taxe

Grupul recunoaște datoriile sale legate de contribuția la fondul de garantare a depozitelor bancare și contribuția la fondul de rezoluție în conformitate cu interpretarea IFRIC 21, "Taxe". Datoria cu privire la plata acestor taxe este recunoscută în momentul în care acestea devin implicate. În acest caz, obligația apare anual la 1 ianuarie, când Banca efectuează activități legate de atragerea depozitelor.

w) Standarde, interpretări și amendamente la Standardele Internaționale de Raportare Financiară

Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate timpuriu:

- *IFRS 9 Instrumente financiare: clasificare și evaluare:* Standardul intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Versiunea finală a IFRS 9 Instrumente financiare reflectă toate fazele proiectului privind instrumentele financiare și înlocuiește IAS 39 Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare și toate versiunile anterioare ale IFRS 9. Standardul introduce cerințe noi privind clasificarea și evaluarea, deprecierea și contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor:

Grupul va aplica începând cu ianuarie 2018 standardul IFRS 9 emis în iulie 2014 și va adopta timpuriu modificările aduse standardului cu aceeași dată. Pe baza evaluării efectuate până în prezent, ajustarea totală cu privire la soldul inițial de capitaluri proprii ale Grupului la 1 ianuarie 2018 estimată ca urmare a adoptării IFRS 9 este de aproximativ 12,4 milioane EUR, reprezentând:

- reducere de aproximativ 14,3 milioane EUR datorată cerințelor de depreciere;
- creștere de aproximativ 1,9 milioane EUR datorată cerințelor de clasificare și evaluare, altele decât deprecierea;

Parlamentul European a emis la 27 decembrie 2017 Regulamentul (UE) 2017/2395 privind măsurile tranzitorii de punere în aplicare a standardului IFRS 9. Regulamentul permite două abordări cu privire la recunoașterea impactului din adoptarea standardului asupra capitalului reglementat, astfel:

1. Impactul total se alocă pe o perioadă de maxim cinci ani sau
2. Recunoașterea integrală a impactului total începând cu data adoptării standardului.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Grupul a decis să adopte prima abordare. Fondurile proprii de nivel 1 de baza vor crește cu aproximativ 3 puncte procentuale. În cazul în care Grupul ar fi adoptat cea de-a doua abordare, fondurile proprii de nivel 1 de baza ar fi scăzut cu aproximativ 28 puncte procentuale.

- Evaluarea efectuată este preliminară deoarece nu au fost finalizate toate cerințele privind tranziția și, prin urmare, pot fi supuse ajustării.
- Noul standard va impune Băncii să își revizuiască procesele contabile și controalele interne, iar aceste modificări nu sunt încă finalizate.
- Banca nu a finalizat testarea și evaluarea controalelor asupra noilor sale sisteme informatice. În consecință, impactul aferent prezentat mai jos se poate modifica atunci când se finalizează implementarea standardului.
- Sistemele și controalele asociate care sunt implementate nu au functionat din punct de vedere operațional pentru o perioadă de raportare completă.
- Noile politici contabile, ipotezele, judecățile și tehnicile de estimare utilizate pot fi supuse modificărilor până la finalizarea primelor situații financiare ale băncii care includ data primei aplicări a standardului.

i) Clasificare și măsurare:

IFRS 9 cuprinde o nouă abordare de clasificare și măsurare a activelor financiare în funcție de modelul de afaceri al entității pentru administrarea activelor financiare și de caracteristicile fluxurilor de numerar contractuale.

Grupul va aplica 4 categorii de clasificare a activelor financiare:

- Active financiare evaluate la cost amortizat (AC)
- Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI)
- Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL) și
- Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL)

IFRS 9 va afecta clasificarea și evaluarea activelor financiare ale Grupului începând cu 1 ianuarie 2018 după cum urmează:

- Creditele și avansurile acordate băncilor și clienților care sunt clasificate drept împrumuturi și creanțe la cost amortizat conform IAS 39 în general vor fi măsurate la cost amortizat sub standardul IFRS 9. La data întocmirii acestor situații financiare testul care analizează diferențele între fluxurile de trezorerie contractuale și cele de referință este în curs de finalizare pentru o mică parte a portofoliului.
- Activele financiare deținute până la maturitate evaluate la cost amortizat conform IAS 39 în general vor fi măsurate la cost amortizat și sub standardul IFRS 9.
- Active financiare disponibile pentru vânzare evaluate la valoarea justă prin capitaluri proprii conform IAS 39 în general vor fi măsurate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global sub standardul IFRS 9.

ii) Contabilitatea de acoperire

Standardul IFRS 9 prevede opțiuni contabile în ceea ce privește contabilitatea de acoperire. În cazul în care Grupul va aplica pentru contabilitatea de acoperire în anul 2018, acesta intenționează să continue cu aplicarea dispozițiilor privind contabilitatea de acoperire în conformitate cu IAS 39 ținând cont, de asemenea, și de modificările prezentate în dispozițiile conforme cu IFRS 7.

iii) Deprecierea activelor financiare

Calcularea pierderilor din credit așteptate necesită utilizarea estimărilor contabile care, prin definiție, vor fi rareori egale cu rezultatele actuale efective. De asemenea, managementul trebuie să-și exercite judecata în aplicarea politicilor contabile de Grup.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Grupul evaluează prospectiv pierderile așteptate din instrumente financiare de datorie evaluate la AC și la FVOCI cât și din expuneri aferente angajamentelor de creditare, creanțelor care decurg din contracte de leasing și din contractele de garanție financiară.

Această secțiune oferă o imagine de ansamblu asupra aspectelor IFRS 9 care implică un grad ridicat de rationament sau complexitate și un nivel sporit de incertitudine a estimărilor cu risc semnificativ care pot conduce la o ajustare semnificativă în următorul exercițiu financiar.

Evaluarea pierderilor din credit așteptate

Evaluarea pierderilor din credit așteptate reflectă o valoare imparțială și ponderată cu probabilități, care este determinată prin evaluarea unei serii de rezultate posibile, valoarea-timp a banilor și informații rezonabile și justificabile, disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate la data de raportare privind evenimentele trecute, condițiile actuale și previziunile condițiilor economice viitoare.

Evaluarea pierderilor din credit așteptate aferentă activelor financiare măsurate la cost amortizat și la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global reprezintă o arie care necesită utilizarea unor modele complexe și ipoteze semnificative privind condițiile economice viitoare și comportamentul riscului de credit. Aplicarea cerințelor contabile cu privire la evaluarea pierderilor din credite așteptate necesită judecăți semnificative precum:

- Stabilirea criteriilor de determinare a creșterii semnificative a riscului de credit;
- Alegerea modelelor și ipotezelor adecvate pentru măsurarea pierderilor de credit așteptate;
- Stabilirea numărului și ponderilor relative ale scenariilor prospective pentru fiecare tip de produs/piață și a pierderilor de credit așteptate asociate acestora;
- Stabilirea de grupuri de active financiare similare în scopul măsurării pierderilor de credit așteptate.

Riscul de credit provine din riscul de a suferi pierderi financiare, în cazul în care oricare dintre clienții noștri, clienți sau contrapartida de piață nu își îndeplinesc obligațiile contractuale față de Grup. Riscul de credit apare în principal din credite și avansuri interbancare, comerciale și de consum, precum și din angajamentele de credit ca rezultat din astfel de activități de creditare, dar pot apărea și din garanțiile financiare, acreditivele și scrisorile de acceptanță.

De asemenea, Grupul este expus altor riscuri de credit care rezultă din titluri de datorie și alte expuneri ce reies din activități de tranzacționare ("expunerile detinute în vederea tranzacționării"), inclusiv activele din portofoliul de tranzacționare care nu sunt participatii și instrumentele financiare derivate, precum și soldurile de decontare cu contrapartidele din piață și acordurile de reverse repo.

Estimarea expunerilor de credit în scopul gestionării riscurilor este complexă și necesită utilizarea de modele, deoarece expunerea la risc de credit variază în funcție de schimbările condițiilor pieței, de fluxurile de numerar preconizate și de trecerea timpului.

Evaluarea riscului de credit al unui portofoliu de active implică estimări suplimentare cu privire la apariția deprecierei, a ratelor de pierdere asociate și a corelațiilor de default dintre contrapartide. Grupul măsoară riscul de credit prin utilizarea probabilității de neîndeplinire a obligațiilor (PD), a expunerii în caz de nerambursare (EAD) și a pierderii în caz de neîndeplinire a obligațiilor (LGD). Aceasta este abordarea predominantă utilizată în scopul măsurării pierderilor de credit așteptate în conformitate cu IFRS 9.

IFRS 9 prevede un model cu trei stadii de recunoaștere a pierderilor de risc de credit așteptate bazat pe modificările calității creditului de la data recunoașterii inițiale. Acest model impune ca un instrument financiar care nu este depreciat la recunoașterea inițială să fie clasificat în Stadiul 1 și riscul de credit să fie permanent monitorizat. Dacă se identifică o creștere semnificativă a riscului de credit după recunoașterea inițială, instrumentul financiar se transferă în Stadiul 2 dar nu se consideră ca este depreciat.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Instrumentele financiare în Stadiul 1 înregistrează ajustări de depreciere măsurate la o valoare egală cu partea din pierderile din credit așteptate pe durata de viață care rezultă din evenimente de neîndeplinire a obligațiilor contractuale în următoarele 12 luni.

Instrumentele financiare în Stadiile 2 sau 3 înregistrează ajustări de depreciere măsurate pe baza pierderilor din credit așteptate pe întreaga durată de viață.

În conformitate cu IFRS 9, atunci când se măsoară pierderile de credit așteptate este necesar să se ia în considerare informații cu caracter previzional. Activele financiare achiziționate sau emise depreciate sunt acele active care sunt depreciate la recunoașterea inițială. Astfel, pierderile de credit așteptate sunt măsurate întotdeauna pe întreaga durată de viață.

Creșterea semnificativă a riscului de credit

Grupul consideră că un instrument financiar a înregistrat o creștere semnificativă a riscului de credit atunci când au fost îndeplinite unul sau mai multe dintre următoarele criterii cantitative, calitative sau de neîndeplinire a obligațiilor:

- *Criterii cantitative*

Grupul utilizează criteriile cantitative ca indicator principal al creșterii semnificative a riscului de credit pentru toate portofoliile materiale. Pentru criteriile cantitative Grupul compara curba probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor pe întreaga durată de viață la data evaluării cu cea a probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor previzionate la recunoașterea inițială. Pentru estimarea curbei probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor pe întreaga durată de viață la data recunoașterii inițiale se formulează ipoteze privind structura acesteia. Pe de o parte, în cazul instrumentelor financiare cu rating ridicat, se presupune că, curba PD (probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor) se va deteriora în timp. Pe de altă parte, în cazul instrumentelor financiare evaluate cu rating scăzut se estimează că curba PD se va îmbunătăți în timp. Gradul de îmbunătățire sau deteriorare va depinde de nivelul inițial de rating. Pentru ca cele două curbe să fie comparabile, PD-urile sunt reduse la PD-uri anualizate. Creșterea semnificativă a riscului de credit se consideră că a avut loc în general, odată cu creșterea relativă a PD-ului de până la 250%, deși această valoare poate fi mai mică datorită mai multor factori limitativi, cum ar fi apropierea de maturitate și portofoliile de produse.

Grupul nu are cunoștință de nicio practică general acceptată a pieței cu privire la nivelul la care trebuie transferat un instrument financiar către Stadiul 2. Din această perspectivă se așteaptă ca orice creștere considerată semnificativă a PD-ului la data de raportare să se realizeze de-a lungul unei perioade de timp ca urmare a unui proces iterativ între participanții la piață și autoritățile de supraveghere.

- *Criterii calitative*

Grupul utilizează criteriile calitative ca indicator secundar al creșterii semnificative a riscului de credit pentru toate portofoliile materiale. Transferul unui instrument financiar în Stadiul 2 are loc atunci când următoarele criterii sunt îndeplinite.

Pentru administrații centrale, bănci, corporații și protofolii de finanțare a proiectelor, dacă debitorul îndeplinește unul sau mai multe dintre următoarele criterii:

- Indicatori externi de piață;
- Modificări ale clauzelor contractuale,
- Modificări în abordările managementului,
- Judecata profesională.

Evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit încorporează informații de natură previzională și se realizează trimestrial la nivel de tranzacție pentru toate portofoliile non-retail deținute de Grup.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Pentru portofoliile retail, dacă debitorul îndeplinește unul sau mai multe dintre următoarele criterii:

- Restructurare
- Judecata profesională

Evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit încorporează informații așteptate și se realizează lunar la nivel de fiecare instrument financiar pentru toate portofoliile retail deținute de Grup.

- *Criterii de protecție*

Criteriile de protecție se aplică instrumentelor financiare considerate că au experimentat o creștere semnificativă a riscului de credit dacă debitorul a înregistrat mai mult de 30 de zile de întârziere la plată. În cazuri excepționale, este respinsă prezumția conform căreia activele financiare restante cu peste 30 de zile de întârziere trebuie să fie recunoscute în Stadiul 2 de depreciere.

- *Exceptari privind riscul de credit scăzut*

Grupul nu a utilizat exceptarea cu privire la riscul de credit scăzut pentru nicio activitate de creditare, însă utilizează în mod selectiv aceasta exceptare doar pentru titlurile de datorie.

Definiția neîndeplinirii obligațiilor și a activelor financiare depreciate

Grupul definește un instrument financiar ca fiind cu risc de neîndeplinire a obligațiilor, care este pe deplin aliniat la definiția activelor financiare depreciate, atunci când îndeplinește unul sau mai multe dintre următoarele criterii:

- *Criteriu cantitativ*

Debitorul este restant cu peste 90 de zile la plata obligațiilor sale contractuale și nu există nicio încercare de respingere a prezumției ca activul financiar depreciat cu peste 90 de zile de întârziere trebuie să fie prezentat în Stadiul 3 de depreciere.

- *Criteriu calitativ*

Debitorul se încadrează în criteriul de improbabilitate de plată, criteriu ce indică dificultatea financiară semnificativă a debitorului: Acest criteriu este îndeplinit atunci când:

- Debitorul este restructurat pe o perioadă îndelungată;
- Debitorul este decedat;
- Debitorul este în insolvență;
- Debitorul a încălcat clauzele financiare contractuale;
- Dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare;
- Au fost făcute concesiuni de către creditor în legătură cu dificultatea financiară a debitorului;
- Devine probabil că debitorul va intra în faliment;
- Activele financiare sunt achiziționate sau emise cu o reducere semnificativă care reflectă pierderile din credit suportate.

Criteriile de mai sus au fost aplicate tuturor instrumentelor financiare deținute de Grup și sunt în concordanță cu definiția neîndeplinirii obligațiilor utilizată în scopuri de gestionare a riscului de credit. Definiția neîndeplinirii obligațiilor a fost aplicată în calculul privind pierderile de credit așteptate conform modelului "Probabilității de neplată/ de neîndeplinire a obligațiilor" (PD), a "Expunerii în caz de nerambursare" (EAD) și a "Pierderii în caz de neîndeplinire a obligațiilor" (LGD).

Un instrument financiar nu se mai consideră a fi încadrat în categoria neîndeplinirii obligațiilor (ex: "vindecăt"), atunci când nu mai îndeplinește niciun criteriu de neîndeplinire a obligațiilor de plată pe o perioadă consecutivă de minimum 3 luni sau mai mult pentru expunerile restructurate neperformante. Această perioadă de 3 luni a fost determinată pe baza unei analize care ia în considerare probabilitatea ca un instrument financiar să se întoarcă la starea de neîndeplinire a obligațiilor, după vindecare folosind diferite definiții posibile de remediere.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Datele de intrare, ipotezele și tehnicile de estimare

Pierderile de credit așteptate se măsoară fie pe o durată de 12 luni sau pe durata de viață, în funcție de situația în care s-a produs o creștere semnificativă a riscului de credit după recunoașterea inițială sau dacă un activ financiar este considerat a fi depreciat. De asemenea, caracterul previzional al informațiilor economice este folosit pentru determinarea duratei de 12 luni sau întreaga durata de viață a PD-ului, EAD-ului și LGD-ului. Aceste ipoteze variază în funcție de tipul de produs. Pierderile de credit așteptate reprezintă produsul actualizat al probabilității de neplată/ de neîndeplinire a obligațiilor (PD), a pierderii în caz de neîndeplinire a obligațiilor (LGD), a expunerii în caz de nerambursare (EAD) și a factorului de discountare (D).

- *Probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor*

Probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor reprezintă probabilitatea ca un debitor să nu respecte obligația de plată fie în următoarele 12 luni, fie pe durata de viață rămasă a obligației. În general probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor pe durata de viață se calculează folosind ca punct de plecare cele 12 luni de neîndeplinire a obligațiilor reglementate, eliminând ca punct de plecare orice marja de conservatorism. În continuare, sunt utilizate diferite metode statistice pentru a genera o estimare a modului în care profilul de neîndeplinire a obligațiilor va evolua din momentul recunoașterii inițiale până la sfârșitul duratei de viață a împrumutului sau a portofoliului de împrumuturi. Profilul se bazează pe date istorice observabile și funcții parametrice.

În vederea estimării profilului de neîndeplinire a obligațiilor aferente expunerilor în sold au fost utilizate diverse modele și acestea pot fi grupate în următoarele categorii:

- Profilul de neîndeplinire a obligațiilor aferent administrațiilor centrale, locale și regionale, societăților de asigurare și organismelor de plasament colectiv este generat utilizând matricea de tranziție. Caracterul previzional al informațiilor este încorporat în probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor folosind modelul factorului Vasicek.
- Profilul de neîndeplinire a obligațiilor aferent clienților corporați, proiectelor de finanțare și instituțiilor financiare este generat utilizând abordarea de regresie parametrică (Weibull). Caracterul previzional al informațiilor este încorporat în probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor folosind modelul factorului Vasicek.
- Profilul de neîndeplinire a obligațiilor aferent clienților retail de tipul credite ipotecare sau alte forme de împrumut este generat folosind abordarea de regresie parametrică în cadrul politicilor de risc. Caracterul previzional al informațiilor este încorporat în probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor folosind modelul de tip satelit.

În circumstanțe excepționale, în care anumite date de intrare nu sunt disponibile la calculul probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor se folosesc grupări, medii și analiză comparativă.

- *Pierdere în caz de neîndeplinire a obligațiilor*

Pierdere în caz de neîndeplinire a obligațiilor reprezintă așteptarea Grupului de a determina suma pierderii unei expuneri aflate în starea de neîndeplinire a obligațiilor. Pierdere în caz de neîndeplinire a obligațiilor variază în funcție de tipul de contrapartidă și de produs. Se exprimă ca pierdere procentuală pe unitate la data neîndeplinirii obligațiilor. Pierdere în caz de neîndeplinire a obligațiilor se calculează pe o durată de 12 luni, în cazul în care pierdere datorată neîndeplinirii obligațiilor pe durata de 12 luni reprezintă procentul pierderii preconizat dacă probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor se produce în următoarele 12 luni, sau pe întreaga durată de viață, în cazul în care pierdere datorată neîndeplinirii obligațiilor pe durata de viață reprezintă procentul pierderii așteptate dacă probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor se produce pe durata de viață rămasă așteptată a împrumutului.

Au fost utilizate diferite modele pentru a estima pierderile datorate în caz de nerambursare a sumelor în sold împrumutate și acestea pot fi grupate în următoarele categorii:

- Pierdere datorată în caz de nerambursare aferentă administrațiilor centrale poate fi identificată utilizând sursele de piață aplicabile.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- Pierderea datorată neîndeplinirii obligațiilor aferenta clientilor corporate, proiectelor de finantare, institutiilor financiare, administratiilor locale și regionale și societăților de asigurare este obtinuta prin actualizarea fluxurilor de trezorerie din colectare in cadrul procesului de recuperare. Caracterul previzional al informatiilor este incorporat in pierderea în caz de neîndeplinire a obligațiilor folosind modelul factorului Vasicek.
- Pierderea datorată neîndeplinirii obligațiilor aferenta clientilor retail de tipul credite ipotecare sau alte forme de imprumut este obtinuta prin eliminarea ajustarilor in caz de regresie și a altor marje de conservatorism din cadrul pierderii datorată neîndeplinirii obligațiilor reglementate. Caracterul previzional al informatiilor este incorporat in pierderea datorată neîndeplinirii obligațiilor folosind modelul de tip satelit.
- In circumstante exceptionale, in care anumite date de intrare nu sunt disponibile la calculul pierderilor in caz de neîndeplinire a obligatiilor se folosesc modele alternative de recuperare, analiza comparativa și judecata profesionala.

- *Expunere în caz de nerambursare*

Expunerea în caz de nerambursare reprezintă expunerile pe care Grupul se așteaptă să le detina în momentul neîndeplinirii obligațiilor, în următoarele 12 luni sau peste durata de viață rămasă. Expunerea în caz de nerambursare în următoarele 12 luni sau peste durata de viață rămasă se determina în functie de profilul de plată preconizat care poate varia în funcție de tipul de produs. In cazul produselor ce presupun amortizare și rambursare la maturitate, expunerea în caz de nerambursare se calculează în funcție de rambursările contractuale datorate de debitor pe o perioadă de 12 luni sau pe întreaga durată de viață. De asemenea, acolo unde este relevant se ia în calculul expunerii în caz de nerambursare și ipotezele de rambursări/refinanțări anticipate.

Expunerea în caz de nerambursare pentru produsele reinnoibile se estimează luând în considerare soldul curent utilizat și adăugand un factor de conversie care permite determinarea limitei preconizate rămase de utilizat la momentul probabilitatii de neîndeplinire a obligațiilor. Marjele prudentiale regulatorii sunt excluse din factorul de conversie a imprumutului. In circumstante exceptionale, in care anumite date de intrare nu sunt disponibile la calculul expunerii în caz de nerambursare se folosesc modele alternative de analiza comparative.

- *Factorul de discountare*

In general pentru expunerile din bilant care nu sunt expuneri din leasing sau active financiare achiziționate sau emise depreciate ca urmare a riscului de credit, rata de discountare utilizată la calculul pierderilor din credit așteptate este rata efectivă a dobânzii sau o aproximare a acesteia.

- *Calculul*

Pierderea din riscul de credit preconizată este produsul PD, LGD și EAD înmulțită cu probabilitatea de a nu intra în stare de neîndeplinire a obligațiilor înainte de perioada agreata. Ultima este exprimată prin funcția "survivorship S". Aceasta calculează efectiv valorile viitoare ale pierderilor de credit așteptate care sunt apoi discountate și însumate până la data raportării. Apoi valorile calculate ale pierderilor așteptate sunt ponderate cu scenarii cu caracter previzional.

Diferite modele au fost utilizate pentru a estima dispozițiile Stadiului 3 privind expunerile din credite in sold și acestea pot fi grupate în următoarele categorii:

- Stadiului 3 pentru administratiilor centrale, clientilor corporate, proiectelor de finanțare, institutiilor financiare, administratiilor locale și regionale, societăților de asigurare, organismelor de plasament colectiv se calculează la nivel managerial prin actualizarea fluxurilor de numerar preconizate cu rata dobanzii efective corespunzatoare.
- Stadiului 3 pentru împrumuturi ipotecare de tip retail se calculează prin actualizarea valorii realizabile a garanțiilor.
- Stadiul 3 pentru alte împrumuturi acordate clientilor de tip retail se calculează prin determinarea celei mai bune estimări statistice a pierderii așteptate care a fost ajustată cu costurile indirect.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Nu exista nicio încercare de respingere a prezumției ca activul financiar depreciat cu peste 90 de zile de întârziere trebuie să fie prezentat în Stadiul 3 de depreciere.

Informații cu caracter previzional

Evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit și calcularea pierderilor din credit așteptate includ informații cu caracter previzional. Grupul a efectuat o analiză istorică și a identificat variabilele economice cheie care afectează riscul de credit și pierderile de credit așteptate pentru fiecare portofoliu de credite.

Aceste variabile economice cheie și impactul asociat acestora asupra probabilității de neîndeplinire a obligațiilor, pierderilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor și a expunerii în caz de nerambursare variază în funcție de tipul de categorie. De asemenea, judecățile profesionale se aplică în acest proces.

Proгноze ale acestor variabile economice ("scenariul economic de bază") sunt furnizate de Raiffeisen Research trimestrial care oferă cea mai bună estimare a cadrului economic pe următorii trei ani. După 3 ani, pentru a proiecta variabilele economice pentru întreaga durată de viață rămasă a fiecărui instrument, a fost utilizată o abordare medie de reversiune, ceea ce înseamnă că variabilele economice tind fie spre o rată medie pe termen lung sau spre o rată de creștere pe termen lung până la maturitate. Impactul acestor variabile economice asupra probabilității de neîndeplinire a obligațiilor, a pierderilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor și a expunerii în caz de nerambursare a fost determinat pe baza regresiei statistice, pentru a înțelege astfel impactul modificărilor istorice în aceste variabile asupra ratelor de nerambursare sau în componente ale pierderilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor și ale expunerilor în caz de nerambursare.

În plus față de scenariul economic de bază, Raiffeisen Research furnizează, de asemenea, scenariul cel mai optimist și scenariul cel mai pesimist, împreună cu scenariul ponderilor pentru a se asigura că non-liniaritățile sunt incluse. Grupul a concluzionat ca 3 scenarii au evidențiat în mod adecvat non-liniaritatea. Scenariul ponderilor este determinat de o combinație de analiză statistică și judecăți profesionale, ținând cont de o serie de rezultate pentru care fiecare scenariu este reprezentativ. Valorile pierderilor din credit așteptate ponderate cu probabilități se determină prin trecerea fiecărui scenariu printr-un model relevant de pierderi de credite așteptate și multiplicarea acestuia cu scenariul de ponderi corespunzător.

Ca în cazul oricăror previziuni economice, proiecțiile și probabilitățile de apariție sunt supuse unui grad ridicat de incertitudine și, prin urmare, rezultatele efective pot fi semnificativ diferite de cele prognozate. Grupul consideră că aceste previziuni reprezintă cea mai bună estimare a rezultatelor posibile și acoperă eventualele non-liniarități și asimetrii ale diferitelor portofolii din cadrul Grupului.

• Analiza de sensibilitate

Cele mai semnificative ipoteze care afectează ajustările pentru pierdere aferente pierderilor din credit așteptate sunt următoarele:

- Portofoliul Corporate
 - Produsul intern brut
 - Rata șomajului
 - Rata obligațiunilor guvernamentale pe termen lung
 - Rata inflației
- Portofoliul Retail
 - Produsul intern brut
 - Rata șomajului
 - Prețurile imobiliarelor

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- *IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții*: Standardul intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018. IFRS 15 stabilește un nou model în cinci etape care se va aplica pentru veniturile provenind dintr-un contract încheiat cu un client (cu excepții limitate), indiferent de tipul tranzacției sau de industrie. De asemenea, cerințele standardului se vor aplica pentru recunoașterea și evaluarea caștigurilor și pierderilor din vânzarea anumitor active de altă natură decât cea financiară care nu sunt rezultatul activității obișnuite a entității (de ex.: vânzare de imobilizări corporale și necorporale). Va fi prevăzută prezentarea extinsă de informații, inclusiv dezagregarea venitului total, informații despre obligațiile de execuție, modificări ale soldurilor contractuale ale conturilor de active și datorii între perioade și raționamente și estimări-cheie. Grupul a estimat că nu este impact material asupra situațiilor financiare consolidate și separate.

- *IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții (clarificări)*: Clarificările se aplică pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Obiectul clarificărilor este de a clarifica intențiile IASB atunci când a elaborat cerințele standardului IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții, în special contabilitatea identificării obligațiilor de performanță, modificând formularea principiului activelor „identificabile în mod distinct”, a considerațiilor privind mandatarul și mandantul, inclusiv evaluarea faptului că o entitate acționează în calitate de mandatar sau de mandant, precum și aplicarea principiului de control și de licențiere, furnizând îndrumare suplimentară cu privire la contabilizarea proprietății intelectuale și a redevențelor. De asemenea, clarificările prevăd soluții practice suplimentare disponibile entităților care fie aplică IFRS 15 complet retrospectiv, fie aleg să aplice abordarea retrospectivă modificată. Grupul a estimat că nu este impact material asupra situațiilor financiare consolidate și separate.

- *IFRS 16: Contracte de leasing*: Standardul intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019. IFRS 16 stabilește principiile pentru recunoașterea, evaluarea, prezentarea și furnizarea informațiilor despre contractele de leasing ale celor două părți la un contract, și anume, clientul („locatar”) și furnizorul („locator”). Noul standard prevede ca locatarii să recunoască majoritatea contractelor de leasing în cadrul situațiilor financiare. Locatarii vor dispune de un singur model contabil pentru toate contractele, cu anumite excepții. Contabilitatea locatorului rămâne în mod semnificativ neschimbată. Grupul se află în curs de evaluare a impactului asupra situațiilor financiare consolidate și separate.

- *IFRS 2: Clasificarea și evaluarea tranzacțiilor cu plată pe bază de acțiuni (modificări)*: Modificările intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Modificările prevăd cerințele de contabilizare a efectelor condițiilor necesare pentru a intra în drepturi și a efectelor condițiilor revocabile de intrare în drepturi asupra evaluării plăților pe bază de acțiuni decontate în numerar, a tranzacțiilor cu plată pe bază de acțiuni cu caracteristica de decontare netă a obligațiilor de impozitare la sursă, precum și pentru modificările aduse termenilor și condițiilor aplicabile unei plăți pe bază de acțiuni care schimbă clasificarea tranzacției din tranzacție cu decontare în numerar în tranzacție cu decontare prin emiterea de instrumente de capitaluri proprii. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE.

- *IAS 28: Interese pe termen lung în asociați și asocieri în participație (modificări)*: Modificările intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019 și aplicarea timpurie este permisă. Modificările se referă la faptul dacă evaluarea și, în special, cerințele privind deprecierea intereselor pe termen lung în asociați și asocieri în participație care, în fond, fac parte din „investiția netă” în respectivul asociat sau asocierie în participație, ar trebui guvernate de IFRS 9, de IAS 28 sau de o combinație a acestor două standarde. Modificările clarifică faptul că o entitate aplică IFRS 9 Instrumente financiare înainte să aplice IAS 28, acelor interese pe termen lung cărora nu li se aplică metoda punerii în echivalență. În aplicarea IFRS 9, entitatea nu ține cont de ajustările valorii contabile a intereselor pe termen lung care sunt generate de aplicarea IAS 28. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE.

- *Interpretarea IFRIC 22: Tranzacții în valută și sume în avans*: Interpretarea intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Interpretarea clarifică modul de contabilizare a tranzacțiilor care includ primirea sau plata unor sume în avans în valută. Interpretarea acoperă tranzacții în valută pentru care entitatea recunoaște un activ nemonetar sau o datorie nemonetară rezultate din plata sau primirea unei sume în avans înainte ca entitatea să recunoască activul, cheltuiala sau venitul aferent.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Interpretarea prevede că, pentru a determina cursul de schimb, data tranzacției este data recunoașterii inițiale a activului nemonetar plătit în avans sau a datoriei din venitul amânat. În cazul în care există mai multe plăți sau încasări efectuate în avans, atunci entitatea trebuie să determine o dată a tranzacției pentru fiecare plată sau încasare a sumei în avans. Această interpretare nu a fost încă adoptată de UE.

- *Interpretarea IFRIC 23: Incertitudine cu privire la tratamentele aplicate pentru impozitul pe profit.* Interpretarea intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019 și aplicarea timpurie este permisă. Interpretarea abordează contabilitatea impozitelor pe profit în situația în care tratamentele fiscale implică un grad de incertitudine care afectează aplicarea standardului IAS 12. Interpretarea furnizează îndrumare cu privire la analiza anumitor tratamente fiscale la nivel individual sau împreună, verificările autorităților fiscale, metoda adecvată care să reflecte incertitudinea și contabilitatea modificării evenimentelor și împrejurărilor. Această interpretare nu a fost încă adoptată de UE.

x) Raportarea pe segmente

Grupul prezintă informații la nivel de segmente pentru a da posibilitatea utilizatorilor situațiilor sale financiare să evalueze natura și efectele financiare ale activităților în care se angajează, precum și mediile economice în care își desfășoară activitatea.

Un segment operațional este o componentă a Grupului:

- (a) care se angajează în activități din care poate obține venituri și de pe urma cărora poate suporta cheltuieli (inclusiv venituri și cheltuieli aferente tranzacțiilor cu alte componente ale Grupului);
- (b) ale cărei rezultate din activitate sunt examinate în mod periodic de către principalul factor decizional operațional al entității în vederea luării de decizii cu privire la alocarea resurselor pe segment și a evaluării performanței acestuia și
- (c) pentru care sunt disponibile informații financiare distincte.

Raportarea pe segmente se bazează pe următoarele linii de business ale Grupului: clienți corporativi, persoane fizice, întreprinderi mici și mijlocii (denumite în continuare IMM) și trezorerie, ultima incluzând și instituții financiare.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR

a) Introducere și prezentare generală

Grupul este expus următoarelor riscuri ca rezultat al folosirii instrumentelor financiare:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul de piață
- Riscul operațional

Această notă prezintă informații referitoare la expunerea Grupului față de fiecare risc menționat mai sus, precum și politicile și procesele de evaluare și gestionare a riscului.

Cele mai importante riscuri financiare la care este expus Grupul sunt riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață și riscul operațional. Riscul de piață include riscul valutar, riscul de rată a dobânzii și riscul privind prețul instrumentelor de capital.

Cerințele de publicare prevăzute în partea a opta a Regulamentului nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții se publică pe pagina de internet a băncii.

Cadrul gestionării riscurilor

Directoratul Grupului este responsabil pentru implementarea și monitorizarea cadrului de gestionare al riscurilor. Comitetul de Gestionare a Activelor și Pasivelor (ALCO), Comitetul de Credit, Comitetul de Administrare a Riscurilor Semnificative și Comitetul de Credite Problematică sunt responsabile pentru dezvoltarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscului Grupului în ariile specificate de acestea.

Toate comitetele raportează cu regularitate Directoratului. Cadrul de gestionare al riscurilor este definit în strategia de risc, elaborată și revizuită cu o frecvență anuală. Profilul de risc este de asemenea revizuit cu o frecvență anuală și cuprinde evaluarea tuturor riscurilor considerate semnificative. Politicile Grupului de gestionare a riscului sunt stabilite pentru a identifica și analiza riscurile la care este expus Grupul, pentru a stabili limitele adecvate de risc și control și a monitoriza riscurile și respectarea limitelor de risc.

Politicile și sistemul de gestionare a riscurilor sunt revizuite periodic pentru a reflecta schimbările în condițiile pieții, produselor și serviciilor oferite. Grupul își propune să dezvolte un mediu de control disciplinat și constructiv, în care toți angajații își înțeleg rolurile și obligațiile, prin intermediul cursurilor de instruire, standardelor și procedurilor de conducere implementate. Acest proces de gestionare a riscurilor este esențial pentru profitabilitatea continuă a Grupului și fiecare angajat din cadrul Grupului este responsabil pentru expunerile la risc legate de activitatea sa sau de responsabilitățile sale.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Comitetul de Audit al Grupului raportează Consiliului de Supraveghere și are responsabilitatea de a monitoriza respectarea procedurilor de gestiune ale riscului. Comitetul de Audit este asistat în îndeplinirea funcțiilor sale de către departamentul de Audit Intern. Auditul Intern efectuează atât revizuirii regulate cât și ad-hoc asupra controalelor și procedurilor de gestiune a riscurilor, iar rezultatele revizuirilor sunt raportate Comitetului de Audit.

Exercițiile de stress testing sunt o practică comună în Grup. Testele de stres de efectuat sunt fie dezvoltate local fie sunt dezvoltate și efectuate la nivelul Grupului Raiffeisen Bank Internațional. Grupul a pus în aplicare un Manual de stress testing care stabilește pașii, conceptele, metodologiile și termenii în procesul de stress testing. Toate testele de stres sunt analizate și raportate către management.

b) Riscul de Credit

(i) Gestionarea riscului de credit

Riscul de credit este riscul ca Grupul să suporte pierderea generată de neîndeplinirea obligațiilor contractuale ale clienților săi sau ale contrapartidelor. Grupul gestionează și controlează riscul de credit prin stabilirea de limite privind dimensiunea riscului acceptat, atât pentru contrapartidele individuale, cât și pentru concentrațiile geografice sau industriale, precum și prin monitorizarea acestor limite. Grupul este expus la riscul de credit atât prin activitățile sale de creditare, de tranzacționare și investiție, cât și prin situațiile în care acționează ca intermediar în numele clienților sau a terțelor părți, în situația în care desfășoară activități de finanțare a operațiunilor de leasing financiar sau în calitatea sa de emitent de garanții.

Riscul de credit asociat activităților de tranzacționare și investiție este gestionat prin intermediul proceselor de management al riscului de credit ale Grupului. Riscul este diminuat prin selectarea unor parteneri cu performanțe financiare solide, prin monitorizarea activității acestora, prin folosirea de limite de expunere și, acolo unde este necesar, prin solicitarea de garanții. Expunerea principală a Grupului la riscul de credit ia naștere din acordarea de credite și avansuri clienților și din desfășurarea activităților de acordare de finanțări prin leasing financiar. În aceste cazuri, expunerea este reprezentată de valoarea contabilă a activelor din situația consolidată a poziției financiare. Grupul este expus la riscul de credit pe diferite alte active financiare, incluzând instrumente derivate și de datorie, expunerea în cazul acestor instrumente fiind egală cu valoarea contabilă a acestora prezentată în situația consolidată a poziției financiare. Pe lângă cele menționate mai sus, Grupul este expus la riscul de credit extrabilanțier, din angajamentele de finanțare și emiterea de garanții (vezi Nota 35). Pentru a minimiza riscul, Grupul are anumite proceduri menite să evalueze clienții înaintea acordării creditelor și a finanțării operațiunilor de leasing, să monitorizeze capacitatea acestora de a rambursa principalul și dobânzile aferente pe perioada derulării împrumuturilor și a contractelor de leasing și să stabilească limite de expunere.

Directoratul a delegat responsabilitatea gestionării riscului de credit către Comitetul de Credite. Divizia Risc, care raportează Vicepreședintelui de Risc este responsabilă cu supravegherea riscului de credit al Grupului, incluzând:

- Formularea politicilor de creditare, prin care se urmărește asigurarea menținerii unui portofoliu de credite sănătos, prin stabilirea unor limite corespunzătoare și definirea unor criterii specifice de creditare pentru anumite produse, categorii de clienți etc.
- Stabilirea și implementarea unor proceduri privind: tratamentul și evaluarea garanțiilor, revizuirea periodică a creditelor, clasificarea și raportarea portofoliului de credite, documentația juridică aferentă activității de creditare, urmărirea și tratamentul creditelor neperformante, asigurarea conformității cu cerințele organelor de reglementare.
- Stabilirea structurii de autorizare a aprobării și reînnoirii facilităților de credit: limitele de autorizare pot fi stabilite la nivelul individual al unor analiști de risc desemnați sau la nivelul Comitetului de Credit sau al organului de aprobare desemnat la nivel de Grup. Limitele de autorizare sunt stipulate în regulamentul de funcționare a Comitetului de Credit și sunt stabilite în funcție de criterii precum valoarea creditului și concordanța cu politica de creditare.
- Evaluarea și revizuirea riscului de credit are loc în conformitate cu limitele de autorizare stabilite în regulamentul de funcționare al Comitetului de Credit și cu cerințele regulatorii.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

- Limitarea concentrării expunerii pe terți, arii geografice, industrii și pe emitent, categoria de clasificare a creditului, lichiditatea pieței și țara (pentru titluri deținute ca investiții). Riscul de concentrare este monitorizat în cadrul activității de management al portofoliului și este analizat lunar prin rapoarte prezentate către personalul angajat în activitatea de creditare și către management.
- Dezvoltarea și menținerea sistemelor de clasificare a clienților în funcție de gradul de risc. La nivel de Grup se utilizează sisteme unitare de clasificare a clienților în funcție de gradul de risc. Aceste sisteme cuprind atât metodologii de atribuire de rating-uri cât și bazate pe utilizarea de scoring-uri. Grupul efectuează periodic revizuirea sistemelor de clasificare a clienților. Gradul de risc măsurat prin intermediul sistemelor menționate stă la baza stabilirii cuantumului de provizioane necesare acoperirii riscului de neplată.
- Revizuirea, verificarea conformității unității cu limitele stabilite conform politicilor de creditare și a procedurilor interne.
- Raportări periodice despre calitatea portofoliului de credite sunt prezentate Comitetului de Credite și sunt propuse măsuri adecvate de rectificare.
- Furnizarea de informații, îndrumări și expertize punctelor de lucru pentru a promova practica cea mai adecvată în Grup în ceea ce privește gestionarea riscului de credit.

Grupul a implementat un sistem de avertizare timpurie (Early Warning Signs) care este folosit pentru screeningul lunar al portofoliului de credite și vizează identificarea expunerilor problematice viitoare cât mai curând posibil. Sistemul se bazează pe evenimente declanșatoare detectate automat pentru fiecare client cu frecvență lunară, dar se bazează și pe introduceri manuale ad-hoc dacă este cunoscut un eveniment advers.

Implementarea politicilor de credit și a procedurilor este realizată la nivel centralizat. Fiecare sucursală/agenție trebuie să implementeze politicile și procedurile de credit ale Grupului. Fiecare sucursală este responsabilă de calitatea și performanța portofoliului propriu de credite. Grupul are un proces de centralizare atât al aprobării cât și al administrării tuturor creditelor, fapt care duce la îmbunătățirea calității portofoliului de credite și la o mai bună monitorizare.

Departamentul de Audit Intern efectuează verificări periodice ale fiecărei agenții și ale proceselor de creditare ale Grupului.

Concentrările de risc de credit semnificative iau naștere pe tipuri de clienți în funcție de creditele, avansurile și angajamentele de credit acordate de Grup. Concentrarea riscului de credit aferent instrumentelor financiare apare atunci când anumite segmente de clienți prezintă caracteristici economice similare și capacitatea de rambursare este similar afectată de schimbările din mediul economic. Principala concentrare a riscului de credit derivă din expunerea individuală, pe segmente de clienți în ceea ce privește creditele și avansurile acordate de Grup, angajamentele de credit și garanțiile emise.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

(ii) *Expunerea la riscul de credit*

În tabelul de mai jos sunt prezentate concentrările de risc pe produs pentru clienții de tip retail și pe sectoare economice pentru clienții de tip non-retail. În tabel sunt prezentate atât expuneri brute bilanțiere cât și extrabilanțiere:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Clienți retail*, din care:				
Credit de nevoi personale	5.244.732	4.645.085	5.244.732	4.645.085
Credit pentru investiții imobiliare	4.622.010	4.040.945	4.622.010	4.040.945
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.662.033	1.944.249	1.662.033	1.944.249
Card de credit	2.516.014	2.152.308	2.516.014	2.152.308
Descoperit de cont	1.596.525	1.440.046	1.596.525	1.440.046
Finanțarea investițiilor	861.496	520.966	514.190	520.966
Altele	9.897	6.377	9.897	6.377
Clienți non-retail, din care:				
Agricultură	701.685	628.031	682.805	628.031
Electricitate, petrol și gaze naturale	1.713.364	1.010.665	1.713.188	1.010.665
Producție	2.636.142	2.313.557	2.528.280	2.313.557
Construcții	3.039.688	2.196.387	2.987.227	2.196.387
Comerț cu amănuntul și en-gros	4.110.003	3.819.098	3.996.636	3.819.098
Servicii	3.456.181	3.037.247	3.288.708	3.037.221
Sector public	573.966	707.999	573.088	707.999
Total **	32.743.736	28.462.960	31.935.333	28.462.934

* Clienții retail includ persoane fizice și IMM-uri cu cifra de afaceri sub 1.000.000 EUR și expunere de maxim 200.000 EUR.

** Din totalul expunerii la riscul de credit, atât la nivel de Grup suma de 9.511.125 mii RON reprezintă expunere extrabilantiera (2016: 7.466.857 mii RON), iar la nivel de Banca suma de 9.470.420 mii RON reprezintă expunere extrabilantiera (2016: 7.466.857 mii RON).

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea creditelor și avansurilor acordate clienților în funcție de calitatea creditelor:

		Grup		Banca	
		31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>	<i>Nota</i>				
Credite depreciate					
Clienți retail, din care:					
Clasa 1 (creanță cu risc minim)		50.895	891	50.895	891
Clasa 2 (creanță excelentă)		44.172	1.187	44.172	1.187
Clasa 3 (creanță foarte bună)		15.491	358	15.491	358
Clasa 4 (creanță bună)		7.643	757	7.643	757
Clasa 5 (creanță cu risc mediu)		11.334	1.835	11.334	1.835
Clasa 6 (creanță cu risc mediocru)		16.694	1.405	16.694	1.405
Clasa 7 (creanță slabă)		10.257	1.606	10.257	1.606
Clasa 8 (creanță foarte slabă)		7.140	521	7.140	521
Clasa 9 (creanță îndoielnică)		24.768	5.987	24.768	5.987
Clasa 10 (creanță în stare de nerambursare)		859.418	853.870	859.418	853.870
Fără rating		17.719	5.161	8.561	5.161
Valoare brută		1.065.531	873.578	1.056.373	873.578
Ajustări individuale	20	-616.235	-556.320	-609.474	-556.320
Valoare contabilă netă		449.296	317.258	446.899	317.258
Clienți non-retail, din care:					
Clasa 8 (credit slab – sub-standard)		0	551	0	551
Clasa 9 (credit foarte slab – îndoielnic)		0	8.048	0	8.048
Clasa 10 (credit default)		342.888	562.770	314.736	562.744
Finanțarea proiectelor*		88.525	149.515	88.525	149.515
Fără rating		0	12	0	12
Valoare brută		431.413	720.896	403.261	720.870
Ajustări individuale	20	-246.049	-390.888	-227.659	-390.888
Valoare contabilă netă		185.364	330.008	175.602	329.982

*Modelul de rating dedicat finanțărilor de proiecte este un instrument utilizat la nivel de grup pentru clienții non- retail.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Restante, dar nedepreciate					
Clienți retail, din care:					
Clasa 1 (creanța cu risc minim)		3.394	7.790	3.394	7.790
Clasa 2 (creanța excelentă)		12.595	28.210	12.595	28.210
Clasa 3 (creanța foarte bună)		41.548	57.730	41.548	57.730
Clasa 4 (creanța bună)		90.728	118.637	90.728	118.637
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)		217.306	281.157	217.306	281.157
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)		246.878	215.140	246.878	215.140
Clasa 7 (creanța slabă)		161.204	155.822	161.204	155.822
Clasa 8 (creanța foarte slabă)		79.577	98.069	79.577	98.069
Clasa 9 (creanța îndoielnică)		197.055	242.309	197.055	242.309
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)*		22.964	37.149	22.964	37.149
Fără rating		42.765	11.403	15.406	11.403
Valoare brută		1.116.014	1.253.416	1.088.655	1.253.416
Ajustări colective	20	-63.807	-89.604	-63.289	-89.604
Valoare contabilă netă		1.052.207	1.163.812	1.025.366	1.163.812
Clienți non-retail, din care:					
Clasa 3 (credit foarte bun)		2.255	319	2.255	319
Clasa 4 (credit bun)		3.465	0	3.465	0
Clasa 5 (credit stabil)		203.337	107.314	203.337	107.314
Clasa 6 (rating de credit acceptabil)		24.794	18.999	18.626	18.999
Clasa 7 (credit marginal)		24.054	37.987	23.898	37.987
Clasa 8 (credit slab – sub-standard)		9.589	2.514	16.185	2.514
Clasa 9 (credit foarte slab – îndoielnic)		1.673	2.633	730	2.633
Clasa 10 (credit default)		9.686	2.595	9.686	2.595
Finanțarea proiectelor		120.685	243.620	120.685	243.620
Fără rating		1.054	253	1.054	253
Valoare brută		400.592	416.234	399.921	416.234
Ajustări colective	20	-2.303	-1.613	-2.204	-1.613
Valoare contabilă netă		398.289	414.621	397.717	414.621

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

		Grup		Banca	
		31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Mii RON	Notă				
Nici restante nici depreciate					
Clienți retail, din care:					
Clasa 1 (creanța cu risc minim)		2.507.149	3.694.531	2.507.149	3.694.531
Clasa 2 (creanța excelentă)		3.649.357	2.380.723	3.649.357	2.380.723
Clasa 3 (creanța foarte bună)		2.427.287	1.585.503	2.427.287	1.585.503
Clasa 4 (creanța bună)		1.002.974	1.007.027	1.002.974	1.007.027
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)		941.926	849.078	941.926	849.078
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)		534.230	534.131	534.230	534.131
Clasa 7 (creanța slabă)		250.043	244.623	250.043	244.623
Clasa 8 (creanța foarte slabă)		77.248	86.678	77.248	86.678
Clasa 9 (creanța îndoielnică)		48.392	65.771	48.392	65.771
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)*		11.932	14.377	11.932	14.377
Fără rating		406.848	91.852	109.298	91.853
Valoare brută		11.857.386	10.554.294	11.559.836	10.554.295
Ajustări colective	20	-106.624	-157.720	-106.441	-157.720
Valoare contabilă netă		11.750.762	10.396.574	11.453.395	10.396.575
Clienți non-retail, din care:					
Clasa 1 (risc scăzut)		13.343	35.751	13.295	35.751
Clasa 2 (credit excelent)		124.342	374.106	124.104	374.106
Clasa 3 (credit foarte bun)		198.365	134.955	324.184	134.955
Clasa 4 (credit bun)		423.467	366.353	356.362	366.353
Clasa 5 (credit stabil)		1.656.527	1.405.471	1.545.411	1.405.471
Clasa 6 (rating de credit acceptabil)		2.752.139	2.339.194	2.636.731	2.339.194
Clasa 7 (credit marginal)		1.532.577	1.414.159	1.354.090	1.414.159
Clasa 8 (credit slab – substandard)		176.817	305.551	138.776	305.551
Clasa 9 (credit foarte slab – îndoielnic)		83.579	73.962	63.471	73.962
Clasa 10 (credit default)*		17.285	10.098	17.285	10.098
Finanțarea proiectelor		1.379.436	717.143	1.379.436	717.143
Fără rating		3.798	942	3.722	942
Valoare brută		8.361.675	7.177.685	7.956.867	7.177.685
Ajustări colective	20	-36.319	-38.916	-32.914	-38.916
Valoare contabilă netă		8.325.356	7.138.769	7.923.953	7.138.769
Total valoare contabilă netă credite și avansuri acordate clienților		22.161.274	19.761.042	21.422.932	19.761.017

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

La nivel de Grup, creditele și avansurile acordate băncilor în valoare de 89.168 RON (31 decembrie 2016: 546.165 mii RON), active financiare deținute pentru tranzacționare în valoare de 86.298 mii RON (31 decembrie 2016: 443.694 mii RON), derivate deținute pentru managementul riscului în valoare de 35.237 RON (31 decembrie 2016: 1.013 mii RON), precum și titlurile de valoare în suma de 5.249.814 mii RON (31 decembrie 2016: 3.849.590 mii RON) sunt încadrate toate în categoria curente.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

La nivel de Bancă, creditele și avansurile acordate băncilor în valoare de 85.641 mii RON (31 decembrie 2016: 546.165 mii RON), active financiare deținute pentru tranzacționare în valoare de 86.775 mii RON (31 decembrie 2016: 443.758 mii RON), derivate deținute pentru managementul riscului în valoare de 35.237 mii RON (31 decembrie 2016: 1.013 mii RON), precum și titlurile de valoare în suma de 5.210.494 mii RON (31 decembrie 2016: 3.812.486 mii RON) sunt încadrate toate în categoria curente.

La 31 decembrie 2017, creditele și avansurile către bănci sunt reprezentate în mare parte din solduri la conturi corespondente și depozite de garanție. Conturile curente deschise la bănci sunt în permanență la dispoziția Grupului, nu sunt restricționate, nu sunt restante și nici depreciate. Contrapartidele bancare sunt instituții financiare de prim rang care prezintă soliditate financiară.

Pentru clienții corporativi, întreprinderi mici și mijlocii, instituții financiare, autorități locale și centrale, Grupul folosește sisteme de rating asociate performanței financiare atât pentru creditele provizionate individual cât și pentru cele evaluate colectiv. Conform politicilor aplicate de Grup, fiecărui grad de risc de credit i se poate asocia un rating corespunzător, de la gradul de risc cel mai scăzut (Clasă 1) până la categoria creditelor default (Clasă 10). În cazul persoanelor fizice și al întreprinderilor foarte mici (micro), riscul de credit asociat este cuantificat pe baza modelelor interne de rating și este consistent cu cerințele reglementate de Basel. Banca asociază clienților un rating la nivel de facilitare pentru persoanele fizice și un rating la nivel de client pentru clienții micro. În urma procesului de calibrare se asignează o probabilitate de nerambursare pentru clasele de rating asociate.

O analiză a valorii juste a garanțiilor (prezentată ca fiind valoarea minimă dintre expunere și valoarea realizabilă netă a garanțiilor pe fiecare credit în parte) aferente creditelor acordate clienților se prezintă după cum urmează:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
<i>Valoarea garanțiilor aferente creditelor depreciate</i>				
Proprietăți	532.738	500.517	532.738	500.517
Echipamente, mijloace de transport și alte garanții	8.174	7.080	1.184	7.080
Depozite colaterale	2.734	2.462	2.734	2.462
Scrisori de garanție	18.749	17.326	15.964	17.326
Titluri de datorie	8	36	8	36
Total	562.403	527.421	552.628	527.421

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
<i>Valoarea garanțiilor aferente creditelor nedepreciate</i>				
Proprietăți	5.969.156	5.449.804	5.967.648	5.449.804
Echipamente, mijloace de transport și alte garanții	1.444.153	1.119.692	810.640	1.119.692
Depozite colaterale	92.927	98.897	90.915	98.897
Scrisori de garanție	1.961.662	1.848.463	1.961.662	1.848.463
Titluri de datorie	44.948	36.441	44.948	36.441
Total	9.512.846	8.553.297	8.875.813	8.553.297

Grupul deține garanții pentru credite și avansuri acordate clienței sub forma de depozite bancare, ipotecă asupra proprietăților imobiliare, garanții și alte gajuri asupra echipamentelor și/sau alte creanțe. Garanțiile de tip ipotecar executate de Grup sunt în suma de 73.044 mii RON (2016: 95.737 mii RON).

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Următorul tabel prezintă sumele aferente expunerilor supragarantate și valoarea garanțiilor aferente la nivel de Grup:

Grup Mii RON	31 decembrie 2017			31 decembrie 2016		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	<i>2.071.911</i>	<i>3.528.051</i>	<i>1.456.140</i>	<i>1.672.414</i>	<i>2.833.219</i>	<i>1.160.805</i>
Credit de nevoi personale	1.563	3.859	2.296	2.357	4.379	2.022
Credit pentru investiții imobiliare	1.119.397	1.616.890	497.493	797.154	1.101.636	304.482
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	572.165	1.148.004	575.839	595.117	1.151.973	556.856
Descoperit de cont	96.591	227.105	130.514	97.879	220.654	122.775
Finanțarea investițiilor	276.083	521.857	245.774	179.795	354.299	174.504
Altele	6.112	10.336	4.224	112	278	166
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	<i>2.116.904</i>	<i>3.859.876</i>	<i>1.742.972</i>	<i>2.408.185</i>	<i>3.727.287</i>	<i>1.319.102</i>
Agricultură	101.461	231.784	130.323	91.600	162.434	70.834
Electricitate, petrol și gaze naturale	66.024	112.795	46.771	59.941	112.108	52.167
Producție	331.821	603.110	271.289	253.165	508.977	255.812
Construcții	555.297	908.013	352.716	688.347	888.074	199.727
Comerț cu amănuntul și en-gros	467.579	890.924	423.345	407.825	812.332	404.507
Servicii	586.002	1.102.769	516.767	843.877	1.119.362	275.485
Sector public	8.720	10.481	1.761	63.430	124.000	60.570
TOTAL	4.188.815	7.387.927	3.199.112	4.080.599	6.560.506	2.479.907

Tabelul de mai jos prezintă sumele aferente expunerilor supragarantate și valoarea garanțiilor aferente la nivel de Bancă:

Banca Mii RON	31 decembrie 2017			31 decembrie 2016		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	<i>1.980.611</i>	<i>3.394.030</i>	<i>1.413.419</i>	<i>1.672.414</i>	<i>2.833.219</i>	<i>1.160.805</i>
Credit de nevoi personale	1.563	3.859	2.296	2.357	4.379	2.022
Credit pentru investiții imobiliare	1.119.397	1.616.890	497.493	797.154	1.101.636	304.482
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	572.165	1.148.004	575.839	595.117	1.151.973	556.856
Descoperit de cont	96.591	227.105	130.514	97.879	220.654	122.775
Finanțarea investițiilor	190.895	398.172	207.277	179.795	354.299	174.504
Altele	0	0	0	112	278	166
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	<i>2.029.734</i>	<i>3.719.846</i>	<i>1.690.112</i>	<i>2.408.185</i>	<i>3.727.287</i>	<i>1.319.102</i>
Agricultură	97.691	225.797	128.106	91.600	162.434	70.834
Electricitate, petrol și gaze naturale	66.024	112.795	46.771	59.941	112.108	52.167
Producție	301.837	560.065	258.228	253.165	508.977	255.812
Construcții	550.854	901.642	350.788	688.347	888.074	199.727
Comerț cu amănuntul și en-gros	456.012	872.077	416.065	407.825	812.332	404.507
Servicii	548.776	1.037.221	488.445	843.877	1.119.362	275.485
Sector public	8.540	10.249	1.709	63.430	124.000	60.570
TOTAL	4.010.345	7.113.876	3.103.531	4.080.599	6.560.506	2.479.907

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Expunerile de credit subgarantate la nivel de Grup sunt prezentate în tabelul de mai jos :

Grup Mii RON	31 decembrie 2017			31 decembrie 2016		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	11.967.020	3.803.834	-8.163.186	11.008.874	3.402.637	-7.606.237
Credit de nevoi personale	5.243.169	5	-5.243.164	4.642.728	5	-4.642.723
Credit pentru investiții imobiliare	3.502.614	2.781.193	-721.421	3.243.791	2.456.412	-787.379
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.089.869	603.585	-486.284	1.345.449	689.918	-655.531
Credit Card	824.394	0	-824.394	733.075	0	-733.075
Descoperit de cont	732.478	86.782	-645.696	701.520	62.385	-639.135
Finanțarea investițiilor	564.271	328.671	-235.600	341.171	193.629	-147.542
Altele	10.225	3.598	-6.627	1.140	288	-852
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	7.076.776	2.546.130	-4.530.646	5.906.630	1.473.395	-4.433.235
Agricultură	377.676	140.975	-236.701	326.435	137.500	-188.935
Electricitate, petrol și gaze naturale	282.960	47.111	-235.849	210.524	25.130	-185.394
Producție	1.325.790	433.496	-892.294	1.234.187	364.703	-869.484
Construcții	1.123.009	567.538	-555.471	613.092	161.517	-451.575
Comerț cu amănuntul și en-gros	1.872.288	694.387	-1.177.901	1.754.050	479.983	-1.274.067
Servicii	1.678.917	629.470	-1.049.447	1.212.839	265.195	-947.644
Sector public	416.136	33.153	-382.983	555.503	39.367	-516.136
TOTAL	19.043.796	6.349.964	-12.693.832	16.915.504	4.876.032	-12.039.472

Expunerile de credit subgarantate la nivel de Banca sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Banca Mii RON	31 decembrie 2017			31 decembrie 2016		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	11.724.253	3.644.918	-8.079.335	11.008.874	3.402.637	-7.606.237
Credit de nevoi personale	5.243.169	5	-5.243.164	4.642.728	5	-4.642.723
Credit pentru investiții imobiliare	3.502.614	2.781.193	-721.421	3.243.791	2.456.412	-787.379
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.089.869	603.585	-486.284	1.345.449	689.918	-655.531
Credit Card	824.394	0	-824.394	733.075	0	-733.075
Descoperit de cont	732.478	86.782	-645.696	701.520	62.385	-639.135
Finanțarea investițiilor	323.295	170.697	-152.598	341.171	193.629	-147.542
Altele	8.434	2.656	-5.778	1.140	288	-852
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	6.730.315	2.238.943	-4.491.372	5.906.605	1.473.395	-4.433.210
Agricultură	362.989	132.232	-230.757	326.435	137.500	-188.935
Electricitate, petrol și gaze naturale	282.784	47.089	-235.695	210.524	25.130	-185.394
Producție	1.260.995	397.292	-863.703	1.234.187	364.703	-869.484
Construcții	1.072.274	530.027	-542.247	613.092	161.517	-451.575
Comerț cu amănuntul și en-gros	1.774.368	632.663	-1.141.705	1.754.050	479.983	-1.274.067
Servicii	1.561.467	466.994	-1.094.473	1.212.814	265.195	-947.619
Sector public	415.438	32.646	-382.792	555.503	39.367	-516.136
TOTAL	18.454.568	5.883.861	-12.570.707	16.915.479	4.876.032	-12.039.447

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Credite și titluri de valoare depreciate

Creditele și titlurile de valoare depreciate sunt acelea pentru care Grupul considera că este probabil că nu va putea colecta principalul și dobânda de plată în conformitate cu termenii contractuali ai contractului de credit / titlului de valoare.

Credite restante dar nedepreciate

Creditele și valorile mobiliare pentru care dobânda și principalul de plată sunt restante, dar Grupul consideră că nu este cazul să le deprecieze deoarece nu există indicii obiective pentru depreciere sau există indicii pentru depreciere, însă nu există o pierdere identificabilă la nivelul acestor clienți.

Grup

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2017 este după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	390.463	2.021	3.201	3.606	981	320	400.592
Clienți retail	902.569	121.431	67.932	9.477	4.252	10.353	1.116.014
TOTAL	1.293.032	123.452	71.133	13.083	5.233	10.673	1.516.606

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2016 este după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	392.294	20.814	1.416	892	357	462	416.235
Clienți retail	980.626	168.116	78.929	9.595	3.927	12.723	1.253.916
TOTAL	1.372.920	188.930	80.345	10.487	4.284	13.185	1.670.151

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

Banca

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2017 este după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	390.023	2.021	3.137	3.439	981	320	399.921
Clienți retail	883.503	121.053	60.718	8.776	4.252	10.353	1.088.655
TOTAL	1.273.526	123.074	63.855	12.215	5.233	10.673	1.488.576

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2016 este după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	392.294	20.814	1.416	892	357	462	416.235
Clienți retail	980.626	168.116	78.929	9.595	3.927	12.723	1.253.916
TOTAL	1.372.920	188.930	80.345	10.487	4.284	13.185	1.670.151

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

Ajustări pentru deprecierea creditelor

Grupul stabilește o ajustare pentru depreciere care reprezintă o estimare a unei pierderi în valoarea portofoliului de credite. Componentele principale ale acestui provizion sunt o componentă specifică de risc care se referă la expuneri individuale și o componentă colectivă stabilită pentru un grup de active omogene din punctul de vedere al probabilității de neplată, dar pentru care nu pot fi identificate pierderi și drept urmare nu fac subiectul deprecierei individuale.

Analiza valorilor brute și nete (ținând seama de depreciere) a activelor provizionate individual pe grade de risc este prezentată mai jos:

31 decembrie 2017		Grup		Banca	
<i>Mii RON</i>		Brut	Net	Brut	Net
<i>Ajustări individuale pentru credite și avansuri clienți</i>					
Clienți retail, din care:					
Clasa 1 (creanța cu risc minim)		50.895	29.852	50.895	29.852
Clasa 2 (creanța excelentă)		44.172	17.772	44.172	17.772
Clasa 3 (creanța foarte bună)		15.491	5.341	15.491	5.341
Clasa 4 (creanța bună)		7.643	2.650	7.643	2.650
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)		11.334	4.310	11.334	4.310
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)		16.694	6.393	16.694	6.393
Clasa 7 (creanța slabă)		10.257	2.917	10.257	2.917
Clasa 8 (creanța foarte slabă)		7.140	2.735	7.140	2.735
Clasa 9 (creanța îndoielnică)		24.768	7.543	24.768	7.543
		859.418	365.607	859.418	365.607
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)					
Fără rating		17.719	4.176	8.561	1.779
Total clienți retail		1.065.531	449.296	1.056.373	446.899
Clienți non-retail, din care:					
Clasa 10 (credit default)		342.888	155.131	314.736	145.369
Finanțarea proiectelor		88.525	30.233	88.525	30.233
Fără rating		0	0	0	0
Total clienți non-retail		431.413	185.364	403.261	175.602
Total		1.496.944	634.660	1.459.634	622.501

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

31 decembrie 2016

Mii RON

Ajustări individuale pentru credite și avansuri clienți

Clienți retail, din care:

	Grup		Banca	
	Brut	Net	Brut	Net
Clasa 1 (creanța cu risc minim)	891	426	891	426
Clasa 2 (creanța excelentă)	1.187	620	1.187	620
Clasa 3 (creanța foarte bună)	358	169	358	169
Clasa 4 (creanța bună)	757	297	757	297
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)	1.835	611	1.835	611
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)	1.405	549	1.405	549
Clasa 7 (creanța slabă)	1.606	744	1.606	744
Clasa 8 (creanța foarte slabă)	521	323	521	323
Clasa 9 (creanța îndoielnică)	5.987	2.420	5.987	2.420
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)	853.870	309.659	853.870	309.659
Fără rating	5.161	1.440	5.161	1.439
Total clienți retail	873.578	317.258	873.578	317.257

Clienți non-retail, din care:

Clasa 8 (credit slab - substandard)	551	443	551	443
Clasa 9 (credit foarte slab - îndoielnic)	8.048	6.943	8.048	6.943
Clasa 10 (credit default)	562.770	266.749	562.744	266.748
Finanțarea proiectelor	149.515	55.870	149.515	55.846
Fără rating	12	3	12	3
Total clienți non-retail	720.896	330.008	720.870	329.983
Total	1.594.474	647.266	1.594.448	647.240

Credite neperformante, dar care nu sunt în stare de nerambursare

Expuneri restructurate și neperformante conform reglementării EBA

La nivel de Grup, s-a implementat regulamentul aferent creditelor restructurate și neperformante conform EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 și revizuit în 10 martie 2015.

În scopul raportării conform EBA ITS, expunerile neperformante sunt considerate cele care satisfac cel puțin una din următoarele condiții:

- expunerea a fost clasificată ca fiind în stare de nerambursare;
- expunerea a fost depreciată conform IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare";
- expunere restructurată performantă reclasificată din neperformantă căreia în perioada de monitorizare i-au fost extinse măsurile de restructurare;
- expunere restructurată performantă reclasificată din neperformantă care în perioada de monitorizare a atins mai mult de 30 de zile de întârziere.

Non-retail

Pentru clienții non-retail, atunci când termenii și condițiile contractului de credit sunt modificate în favoarea clientului, Grupul face diferența între renegocierile uzuale și creditele restructurate conform definiției emisă de EBA în documentul "Implementarea standardelor tehnice (ITS) privind supervizarea raportării expunerilor restructurate și neperformante". Expunerile neperformante conform definiției EBA includ și expuneri care nu prezintă niciun motiv de stare de nerambursare conform articolului 178 din CRR.

Un credit este considerat restructurat dacă debitorul este în dificultate financiară și modificarea condițiilor/termenilor creditului reprezintă o concesiune. Pentru clienții non-retail dificultatea financiară este evaluată prin intermediul Sistemului de Avertizare Timpurie care se bazează pe numeroși factori reprezentativi și acceptați în cadrul clasificării de risc a clientului (ex. serviciul datoriei, scăderea ratingului etc.).

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Conform IAS 39 “Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare” ajustările pentru depreciere provin în urma apariției unui eveniment de pierdere; starea de nerambursare conform articolului 178 CRR reprezintă principalul indicator pentru ajustările pentru depreciere individuale și colective.

Retail

Pentru clienții retail, creditele restructurate sunt monitorizate cel puțin trei luni, cu extinderea perioadei de monitorizare până la un an în cazul în care clientul nu trece de perioada de observație. Pe durata perioadei de monitorizare, în recunoașterea stării de nerambursare este folosit serviciul datoriei calculat pe baza datorilor anterioare restructurării și a celor survenite după momentul restructurării. Pierderea în urma restructurării este provizionată și se calculează ca diferență între fluxurile viitoare de numerar în urma restructurării discountate la rata dobânzii efective de dinainte de restructurare și expunerea creditului (principal, dobânda și comisioane).

În cazul unei expuneri neperformante micro și IMM, starea de neperformant se aplică la nivelul debitorului.

În cazul unei expuneri neperformante PI, toate expunerile clientului vor fi contaminate de starea de neperformanță la nivelul aceluiași produs.

Datorită efectului de contaminare la nivel client atunci când un client PI deține expuneri brute bilanțiere restante mai vechi de 90 zile și dacă valoarea contabilă brută restantă reprezintă 20% din total valoare contabilă brută bilanțieră, atunci toate expunerile bilanțiere și extrabilanțiere ale acestui debitor vor fi considerate neperformante și ca urmare facilitățile performante pot fi reclasificate ca neperformante datorită contaminării la nivel de produs și debitor.

c) Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate este generat pe parcursul desfășurării normale a activității bancare, prin acoperirea nevoilor clienților. În timp ce deponenții au nevoie de acces la fondurile lor într-un interval de timp scurt, cei care se împrumută au nevoie să ramburseze creditele într-un termen mediu și lung. Răspunzând acestor nevoi, Banca acceptă un grad de risc de lichiditate care trebuie să fie administrat activ.

Directoratul definește strategia administrării riscului de lichiditate în funcție de recomandările făcute de unitățile responsabile de managementul lichidității și al finanțării în cooperare cu aria responsabilă pentru monitorizarea și controlul riscului de lichiditate.

Directoratul aprobă în fiecare an un set de limite care sunt utilizate pentru măsurarea și controlul riscului de lichiditate, precum și planul de finanțare al băncii.

Toleranța la riscul de lichiditate reprezintă fundația cadrului de administrare a riscului de lichiditate și este definită astfel:

- în ceea ce privește activitatea în condiții normale, este folosit un set de limite pentru riscul de lichiditate pe termen lung. Limitele au rolul de a preveni acumularea riscului de lichiditate din activitatea curentă a Băncii.
- în condiții de stres, toleranța este dată de capacitatea Băncii de a opera pentru o perioadă acceptabilă de timp fără să fie nevoită să-și modifice fundamental strategia sau modelul de afaceri.

Divizia Trezorerie și Piețe de Capital este responsabilă pentru managementul riscului de lichiditate și de finanțare al băncii, iar Divizia Risc este responsabilă pentru monitorizarea și controlul riscului de lichiditate, așa cum este definit în strategiile de lichiditate și finanțare.

În cadrul administrării lichidității, Banca analizează, monitorizează și previzionează comportamentul lichidității produselor și segmentelor de afaceri, menținând o lichiditate pe termen lung, inclusiv depozite stabile, în exces față de activele care nu sunt lichide, la un cost optim, așa cum este definit în apetitul la risc.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Diversificarea profilului de finanțare ține cont de tipul de investitori, produse și instrumente și este un element important al cadrului de administrare a lichidității. Sursele de finanțare de bază sunt clienții retail, în timp ce depozitele de la alți clienți, depozitele interbancare și împrumuturile sunt surse suplimentare. Astfel flexibilitatea Băncii este îmbunătățită iar costul de lichiditate este în general diminuat.

Mecanismul de determinare a prețurilor de transfer al fondurilor reprezintă un instrument cheie pentru administrarea riscului de lichiditate. Acest mecanism acoperă elementele bilanțiere și extra-bilanțiere și are ca scop alocarea tuturor costurilor și beneficiilor la nivelul segmentelor de afaceri, astfel încât să fie stimulată utilizarea eficientă a lichidității.

Principalele instrumente utilizate în managementul lichidității și al finanțării sunt:

- raportul de tip ecart de lichiditate: identifică și măsoară necesarul sau surplusul de lichiditate pe benzi de maturitate;
- scorecard-ul de lichiditate: instrument care cuantifică riscul de lichiditate din punct de vedere al structurii bilanțiere (rata credite/depozite, concentrarea finanțării, dimensiunea activelor lichide comparativ cu total împrumuturi etc);
- ecartul de lichiditate statutar: Banca trebuie să îndeplinească un indicator de lichiditate definit de către autoritatea de supraveghere care stabilește standardele minime ale riscului de lichiditate la nivelul sistemului bancar;
- scorecard-ul de finanțare: Banca se asigură că riscul de finanțare este controlat prin monitorizarea mai multor factori cheie, cum ar fi: concentrarea surselor de finanțare non-retail, concentrarea pe maturități, dependența de finanțarea pe termen scurt și procentul de active lichide libere de gaj.

La nivelul Băncii sunt prestabilite praguri de avertizare pentru principalii factori monitorizați și, în cazul în care depășirea acestor praguri este observată sau anticipată, este activat un plan specific de acțiune stabilit în baza deciziilor luate de conducerea Băncii.

Pentru condiții de criză, Banca menține o rezervă de lichiditate suficientă, care poate fi utilizată pentru a compensa accesul limitat la resursele de finanțare și la ieșirile de lichiditate. Banca determină necesarul rezervei de lichiditate ținând cont de rezultatele simulărilor de stres. De asemenea, Banca definește un plan alternativ de finanțare care stabilește responsabilitățile și acțiunile specifice care pot fi luate pentru a întări poziția lichidității pe termen scurt, și pentru a reduce riscul de lichiditate pe termen mediu și lung.

Principalele instrumente folosite pentru condiții de criză sunt:

- sistemul de avertizare timpurie: utilizat pentru a monitoriza piețele financiare și indicatorii de lichiditate interni cu scopul anticipării unor acumulări de risc și a unor potențiale condiții de criză;
- testarea internă a poziției de lichiditate în condiții de criză: analiza bazată pe scenarii folosită pentru a evalua capacitatea băncii de a opera în condiții de criză;
- cerință de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR-liquidity coverage ratio): analiza bazată pe scenarii standardizate la nivelul sistemului bancar, folosită pentru a evalua abilitatea de a opera în condiții de criză, în conformitate cu CRR/CRD IV. Conform cerințelor, băncile trebuie să mențină un nivel adecvat de active lichide de calitate ridicată pentru acoperirea eventualelor ieșiri de lichiditate în situații de criză.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Grup

Valoarea activelor și pasivelor financiare la data de 31 decembrie 2017 distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate*	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.471.977	0	0	0	0	8.471.977
Active financiare deținute pentru tranzacționare	9.090	14.777	51.491	10.940	0	86.298
Derivative deținute pentru managementul riscului	23.450	2.303	7.438	2.046	0	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	89.168	0	0	0	0	89.168
Credite și avansuri acordate clienților	2.869.409	4.519.446	9.192.297	5.580.122	0	22.161.274
Titluri de valoare	979.449	1.012.929	2.671.036	552.856	33.544	5.249.814
Total active financiare	12.442.543	5.549.455	11.922.262	6.145.964	33.544	36.093.768
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	8.361	9.631	10.221	1.078	0	29.291
Derivative deținute pentru managementul riscului	21.621	25.912	3.245	66	0	50.844
Depozite de la bănci	500.439	0	7.850	0	0	508.289
Depozite de la clienți	25.899.848	3.549.750	212.891	33.510	0	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	118.867	291.650	515.546	5.895	0	931.958
Obligațiuni emise	0	16.613	495.888	0	0	512.501
Datorii subordonate	5.791	116.483	726.743	0	0	849.017
Total datorii financiare	26.554.927	4.010.039	1.972.384	40.549	0	32.577.899
Surplus/(deficit) de lichiditate	-14.112.384	1.539.416	9.949.878	6.105.415	33.544	3.515.869

*poziția "Fără maturitate" include titluri de capital.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Valoarea activelor și pasivelor financiare la data de 31 decembrie 2016, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.203.157	0	0	0	0	8.203.157
Active financiare deținute pentru tranzacționare	26.805	43.900	317.251	55.738	0	443.694
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	0	1.013	0	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	0	0	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	3.769.230	3.730.445	7.162.371	5.098.996	0	19.761.042
Titluri de valoare	270.878	1.187.223	2.128.711	235.418	27.360	3.849.590
Total active financiare	12.816.235	4.961.568	9.609.346	5.390.152	27.360	32.804.661
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	25.402	13.689	18.602	2.431	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	19	4.101	0	0	4.120
Depozite de la bănci	568.545	0	14.469	0	0	583.014
Depozite de la clienți	22.559.236	3.594.078	190.751	30.879	0	26.374.944
Credite de la bănci și alte instituții financiare	86.855	564.773	485.959	0	0	1.137.587
Obligațiuni emise	0	16.482	495.757	0	0	512.239
Datorii subordonate	119.086	0	835.887	0	0	954.973
Total datorii financiare	23.359.124	4.189.041	2.045.526	33.310	0	29.627.001
Surplus/(deficit) de lichiditate	-10.542.889	772.527	7.563.820	5.356.842	27.360	3.177.660

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Valoarea activelor și pasivelor financiare la data de 31 decembrie 2017, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.471.851	0	0	0	0	8.471.851
Active financiare deținute pentru tranzacționare	9.567	14.777	51.491	10.940	0	86.775
Derivative deținute pentru managementul riscului	23.450	2.303	7.438	2.046	0	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	85.641	0	0	0	0	85.641
Credite și avansuri acordate clienților	2.758.230	4.306.067	8.796.058	5.562.577	0	21.422.932
Titluri de valoare	958.879	999.884	2.665.336	552.851	33.544	5.210.494
Total active financiare	12.307.618	5.323.031	11.520.323	6.128.414	33.544	35.312.930
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	8.673	9.631	10.221	1.078	0	29.603
Derivative deținute pentru managementul riscului	21.183	25.751	3.245	66	0	50.245
Depozite de la bănci	500.439	0	7.850	0	0	508.289
Depozite de la clienți	25.940.597	3.549.750	212.891	33.510	0	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	40.243	87.058	107.404	5.895	0	240.600
Obligațiuni emise	0	16.734	499.489	0	0	516.223
Datorii subordonate	5.791	116.483	726.743	0	0	849.017
Total datorii financiare	26.516.926	3.805.407	1.567.843	40.549	0	31.930.725
Surplus/(deficit) de lichiditate	-14.209.308	1.517.624	9.952.480	6.087.865	33.544	3.382.205

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Valoarea activelor și pasivelor financiare la data de 31 decembrie 2016, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.203.153	0	0	0	0	8.203.153
Active financiare deținute pentru tranzacționare	26.869	43.900	317.251	55.738	0	443.758
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	0	1.013	0	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	0	0	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	3.769.205	3.730.445	7.162.371	5.098.996	0	19.761.017
Titluri de valoare	254.941	1.186.693	2.108.079	235.418	27.355	3.812.486
Total active financiare	12.800.333	4.961.038	9.588.714	5.390.152	27.355	32.767.592
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	25.402	13.689	18.602	2.431	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	0	4.101	0	0	4.101
Depozite de la bănci	568.545	0	14.469	0	0	583.014
Depozite de la clienți	22.566.133	3.594.078	190.751	30.879	0	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	86.855	564.773	485.959	0	0	1.137.587
Obligațiuni emise	0	16.483	499.478	0	0	515.961
Datorii subordonate	119.086	0	835.887	0	0	954.973
Total datorii financiare	23.366.021	4.189.023	2.049.247	33.310	0	29.637.601
Surplus/(deficit) de lichiditate	-10.565.688	772.015	7.539.467	5.356.842	27.355	3.129.991

În mod uzual, cel mai important ecart de lichiditate este înregistrat pe prima bandă de scadență (până la 3 luni), în principal datorită depozitelor de la clientela nebanară, care au tendința de a fi concentrate pe benzi de scadență scurte și creditelor acordate clientelei nebanare, care sunt concentrate pe benzi de scadență mai lungi. Acest comportament al populației și al agenților comerciali determină ecarterul negativ pe prima bandă de scadență și un ecart pozitiv pe celelalte benzi de scadență (peste 3 luni). În practică, ecarterul negativ de pe prima bandă nu reprezintă ieșiri efective de fonduri întrucât depozitele care ajung la scadență sunt reînnoite într-o proporție foarte mare sau sunt înlocuite de depozite noi.

În același timp, portofoliul de titluri ale Grupului poate fi transformat în numerar într-un termen scurt (prin repo sau vânzare) și constituie astfel o rezervă care diminuează riscul de lichiditate pe prima bandă de scadență.

Ecarterul negativ înregistrat în prima bandă de scadență a crescut în 2017 cu 3.569.495 mii RON comparativ cu 2016, fiind generat de creșterea depozitelor atrase de la clienți.

În ceea ce privește ecarterul pe celelalte benzi de scadență se observă o creștere a ecarterului pozitiv pe banda 1–5 ani cu 2.386.058 mii RON, datorită creșterii creditelor și avansurilor acordate clienților cu 2.029.926 mii RON și creșterii titlurilor de valoare cu 542.325 mii.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Sumele prezentate în tabelul de mai jos reprezintă o analiză a maturităților contractuale aferente datoriilor financiare prezentate în conformitate cu IFRS 7, în timp ce fluxurile de numerar neactualizate la valoare prezentă sunt distribuite pe benzi de maturitate predefinite și diferă de sumele incluse în bilanț datorită faptului că sumele din bilanț sunt prezentate la valoare actualizată.

Grup

Datoriile financiare ale Grupului analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2017 sunt după cum urmează:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
<i>Mii RON</i>					
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.729	5.235	4.297	0	11.261
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	1.578.364	1.258.826	0	0	2.837.190
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare netă	12	587	598	0	1.197
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare brută	11.122.767	3.708.047	0	0	14.830.814
Depozite de la bănci	500.455	0	8.196	0	508.651
Depozite de la clienți	25.937.679	3.554.670	214.323	33.650	29.740.322
Credite de la bănci	40.252	87.378	107.542	5.895	241.067
Obligațiuni emise	0	26.770	523.147	0	549.917
Datorii subordonate	10.409	147.169	799.925	0	957.503
Angajamente de credit irevocabile	627.046	459.173	1.760.552	903.874	3.750.645
Datorii contingente	19.111	25.815	31.943	3.685	80.554
Total datorii financiare	39.837.824	9.273.670	3.450.523	947.104	53.509.121

Datoriile financiare ale Grupului analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2016 sunt după cum urmează:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1- 5 ani	Peste 5 ani	Total
<i>Mii RON</i>					
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.309	5.298	11.128	0	17.735
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	2.543.276	1.808.276	2.722	1.115	4.355.389
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare netă	603	56	1.173	0	1.832
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare brută	830	3.156	5.932	0	9.918
Depozite de la bănci	570.776	0	14.469	0	585.245
Depozite de la clienți	22.591.593	3.573.335	216.059	8.641	26.389.628
Credite de la bănci	88.071	567.547	487.134	0	1.142.752
Obligațiuni emise	0	26.774	549.778	0	576.552
Datorii subordonate	11.208	145.247	949.169	0	1.105.624
Angajamente de credit irevocabile	618.631	332.266	1.587.119	246.276	2.784.292
Datorii contingente	5.270	47.608	29.738	6.218	88.834
Total datorii financiare	26.431.567	6.509.563	3.854.421	262.250	37.057.801

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Datoriile financiare ale Băncii analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2017 sunt după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.728	5.235	4.297	0	11.260
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	1.578.364	1.267.502	0	0	2.845.866
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare netă	12	587	598	0	1.197
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare brută	11.122.767	3.708.047	0	0	14.830.814
Depozite de la bănci	500.455	0	8.196	0	508.651
Depozite de la clienți	25.942.032	3.554.670	214.323	33.650	29.744.675
Credite de la bănci	40.251	87.378	107.542	5.896	241.067
Obligațiuni emise	0	26.891	526.750	0	553.641
Datorii subordonate	10.409	147.169	799.925	0	957.503
Angajamente de credit irevocabile	627.046	459.173	1.760.552	903.874	3.750.645
Datorii contingente	19.111	25.815	31.943	3.685	80.554
Total datorii financiare	39.842.175	9.282.467	3.454.126	947.105	53.525.873

Datoriile financiare ale Băncii analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2016 sunt după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.308	5.298	10.864	263	17.733
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	2.543.276	1.808.267	2.722	1.115	4.355.380
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate net	603	56	1.173	0	1.832
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate brut	830	3.156	5.932	0	9.918
Depozite de la bănci	570.775	0	14.469	0	585.244
Depozite de la clienți	22.598.489	3.573.335	216.059	8.641	26.396.524
Credite de la bănci	88.071	567.547	487.134	1	1.142.753
Obligațiuni emise	0	26.771	553.504	0	580.275
Datorii subordonate	11.208	145.247	949.169	0	1.105.624
Angajamente de credit irevocabile	618.631	332.266	1.587.119	246.276	2.784.292
Datorii contingente	5.270	47.608	29.738	6.218	88.834
Total datorii financiare	26.438.461	6.509.551	3.857.883	262.514	37.068.409

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

d) Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca veniturile Grupului sau valoarea instrumentelor financiare deținute de acesta să fie afectate de modificări ale variabilelor de piață, cum ar fi rate ale dobânzii, cursuri de schimb sau alți indicatori financiare. Managementul riscului de piață are ca obiectiv monitorizarea și menținerea expunerilor în parametri acceptabili la riscul de piață, concomitent cu optimizarea randamentului la riscurile asumate.

Grupul administrează expunerea la riscul de piață a portofoliului deținut pentru tranzacționare separat de cea a activităților din afara portofoliului de tranzacționare.

Instrumentul principal folosit în măsurarea și controlul expunerii la riscul de piață aferent portofoliului de tranzacționare este valoarea la risc (VaR).

VaR a unui portofoliu deținut pentru tranzacționare este valoarea maximă a pierderii estimate care ar putea apărea într-o anumită perioadă de timp (perioadă de deținere) ca urmare a mișcărilor nefavorabile din piață cu o probabilitate specifică (nivel de încredere). Pe parcursul anului 2017, modelul utilizat de Grup a folosit un nivel de încredere de 99% și o perioadă de deținere de o zi.

Deși modelul VaR este un instrument important în măsurarea expunerii la riscul de piață, ipotezele pe care se bazează modelul conduc la unele limitări, printre care:

- O perioadă de deținere de o zi implică faptul că este posibilă acoperirea sau închiderea poziției în acest interval. Această ipoteză este una realistă în aproape toate cazurile, dar ea nu poate să fie validă în situațiile în care în piață există o lipsă severă de lichiditate pentru o perioadă prelungită;
- Nivelul de încredere de 99% nu reflectă pierderile care pot apărea dincolo de acest nivel. Chiar și în acest model folosit, există o probabilitate de 1% ca pierderile să depășească valoarea la risc;
- Valoarea la risc se calculează luând în considerare expunerea de la sfârșitul zilei de tranzacționare și nu reflectă expunerea care poate apărea în cursul zilei de tranzacționare;
- Utilizarea datelor istorice ca bază pentru determinarea scenariilor viitoare posibile nu acoperă toate scenariile posibile, în special cele cu caracter excepțional.

Grupul utilizează limite pentru VaR pentru riscul de piață total și, în particular, pentru riscul valutar și riscul ratei dobânzii. Structura generală a limitelor pentru VaR este revizuită și aprobată de către Comitetul pentru Active și Pasive. VaR este calculat zilnic. Rapoarte ale utilizării limitelor pentru VaR sunt prezentate zilnic conducerii grupului și lunar Comitetului pentru Active și Pasive.

Mai jos este prezentat un sumar al analizei de VaR aferent portofoliului de tranzacționare al Grupului la 31 decembrie 2017, respectiv 2016 (portofoliul de tranzacționare cuprinde active și datorii deținute pentru tranzacționare cât și poziția valutară a Grupului):

<i>Mii RON</i>	La 31 decembrie	Risc mediu	Risc maxim	Risc minim
2017				
Risc valutar*	669	427	1.046	25
Risc de dobândă	360	1.014	5.982	113
Total	1.030	1.442	7.028	138
2016				
Risc valutar*	642	460	1.775	44
Risc de dobândă	1.107	542	1.638	161
Total	1.749	1.002	3.412	204

**Riscul valutar este calculat în baza întregii poziții valutare a Grupului*

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Mai jos este prezentat un sumar al analizei de VaR aferent portofoliului de tranzacționare al Băncii la 31 decembrie 2017, respectiv 2016 (portofoliul de tranzacționare cuprinde active și datorii deținute pentru tranzacționare cât și poziția valutară a Băncii):

<i>Mii RON</i>	La 31 decembrie	Risc mediu	Risc maxim	Risc minim
2017				
Risc valutar*	642	427	1.046	25
Risc de dobândă	360	1.014	5.982	113
Total	1.002	1.442	7.028	138
2016				
Risc valutar*	634	460	1.775	44
Risc de dobândă	1.090	542	1.638	161
Total	1.723	1.002	3.412	204

* Riscul valutar este calculat în baza întregii poziții valutare a Băncii

Gestionarea riscului de rată a dobânzii – activitățile din afara portofoliului de tranzacționare

Riscul principal la care sunt expuse activitățile din afara portofoliului de tranzacționare este riscul de rata dobânzii. Riscul de rata dobânzii reprezintă riscul de pierdere ca urmare a modificărilor adverse și neașteptate ale ratelor dobânzilor. Pe de o parte, mișcările de dobândă pot afecta veniturile băncii prin modificarea venitului net din dobândă (perspectiva câștigurilor). Pe de altă parte, modificările dobânzilor de piață afectează și valoarea intrinsecă a activelor, pasivelor și elementelor extrabilanțiere, deoarece valoarea prezentă a fluxurilor de numerar viitoare (și în unele cazuri chiar fluxurile de numerar) se schimbă în urma mișcării ratelor de dobândă (perspectiva valorii economice). Riscul ratei dobânzii este gestionat în principal prin monitorizarea ecartului (gap-ului) privind rata dobânzii și printr-un sistem de limite pre-aprobate. Comitetul pentru Active și Pasive (ALCO) este organismul care este responsabil pentru respectarea acestor limite, fiind asistat în monitorizarea zilnică a acestor limite de către Managementul Riscului.

Instrumentele financiare derivate utilizate de Grup pentru reducerea riscului de rată a dobânzii includ swap-uri a căror valoare fluctuează în funcție de variațiile ratelor de dobândă.

Swap-urile sunt angajamente pe piața extrabursieră încheiate între Grup și terțe părți cu scopul de a schimba fluxuri de numerar viitoare la sume agreeate. Prin angajamentele de swap pe rata de dobândă, Grupul agreează să schimbe cu terțe părți, la intervale determinate de timp, diferența între rata fixă și o rată variabilă de dobândă.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Grupului privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2017:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.391.893	0	0	0	2.080.084	8.471.977
Credite și avansuri acordate băncilor	89.168	0	0	0	0	89.168
Credite și avansuri acordate clienților	14.701.947	4.931.736	2.403.821	123.770	0	22.161.274
Titluri de valoare	1.319.727	1.154.567	2.538.119	237.401	0	5.249.814
	22.502.735	6.086.303	4.941.940	361.171	2.080.084	35.972.233
Datorii						
Depozite de la bănci	501.239	0	7.050	0	0	508.289
Depozite de la clienți	15.501.332	5.848.909	8.342.837	2.921	0	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	690.170	85.701	150.191	5.896	0	931.958
Obligațiuni emise	0	16.808	495.693	0	0	512.501
Datorii subordonate	849.017	0	0	0	0	849.017
	17.541.758	5.951.418	8.995.771	8.817	0	32.497.764
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	289.922	-22.080	-172.214	-87.945	0	7.683
Poziție netă	5.250.899	112.805	-4.226.045	264.409	2.080.084	3.482.152

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Grupului privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2016:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.675.371	0	0	0	1.527.786	8.203.157
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	0	0	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	12.640.363	4.833.969	2.189.409	97.301	0	19.761.042
Titluri de valoare	419.902	1.226.351	2.059.197	144.140	0	3.849.590
	20.281.801	6.060.320	4.248.606	241.441	1.527.786	32.359.954
Datorii						
Depozite de la bănci	569.644	0	13.370	0	0	583.014
Depozite de la clienți	15.732.521	4.351.917	6.287.071	3.435	0	26.374.944
Credite de la bănci și alte instituții financiare	1.122.450	7.568	7.569	0	0	1.137.587
Obligațiuni emise	0	16.356	495.883	0	0	512.239
Datorii subordonate	954.973	0	0	0	0	954.973
	18.379.588	4.375.841	6.803.893	3.435	0	29.562.757
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	196.644	0	-193.108	0	0	3.536
Poziție netă	2.098.857	1.684.479	-2.748.395	238.006	1.527.786	2.800.733

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Băncii privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2017:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.391.767	0	0	0	2.080.084	8.471.851
Credite și avansuri acordate băncilor	85.641	0	0	0	0	85.641
Credite și avansuri acordate clienților	14.166.044	4.866.328	2.266.799	123.761	0	21.422.932
Titluri de valoare	1.299.323	1.141.473	2.532.297	237.401	0	5.210.494
	21.942.775	6.007.801	4.799.096	361.161	2.080.084	35.190.917
Datorii						
Depozite de la bănci	501.239	0	7.050	0	0	508.289
Depozite de la clienți	15.542.081	5.848.909	8.342.837	2.921	0	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	99.934	61.570	73.201	5.895	0	240.600
Obligațiuni emise	0	16.929	499.294	0	0	516.223
Datorii subordonate	849.017	0	0	0	0	849.017
	16.992.271	5.927.408	8.922.381	8.817	0	31.850.877
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	289.922	-22.080	-172.214	-87.945	0	7.683
Poziție netă	5.240.426	58.313	-4.295.499	264.399	2.080.084	3.347.723

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Băncii privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2016:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.675.367	0	0	0	1.527.786	8.203.153
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	0	0	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	12.640.339	4.833.969	2.189.409	97.300	0	19.761.017
Titluri de valoare	403.964	1.225.937	2.038.444	144.141	0	3.812.486
	20.265.835	6.059.906	4.227.853	241.441	1.527.786	32.322.821
Datorii						
Depozite de la bănci	569.645	0	13.369	0	0	583.014
Depozite de la clienți	15.739.418	4.351.917	6.287.071	3.435	0	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	1.122.450	7.568	7.569	0	0	1.137.587
Obligațiuni emise	0	16.478	499.483	0	0	515.961
Datorii subordonate	954.973	0	0	0	0	954.973
	18.386.486	4.375.963	6.807.492	3.435	0	29.573.376
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	196.644	0	-193.108	0	0	3.536
Poziție netă	2.075.993	1.683.943	-2.772.747	238.006	1.527.786	2.752.981

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Gestionarea riscului de rată a dobânzii prin limitele aplicabile ecartului (gap-ului) de rată a dobânzii este suplimentat de monitorizarea sensibilității activelor și pasivelor financiare ale Grupului la diferite scenarii standard și nonstandard de rate de dobândă. Din perspectiva valorii economice a portofoliului de tranzacționare, scenariile standard includ modificarea paralelă a curbelor de randament pentru toate valutele cu 200 puncte de bază.

Scenariile sensibilității reflectă modificările survenite în valoarea economică a activelor și pasivelor din afara portofoliului de tranzacționare pornind de la prezumția că ratele dobânzilor se schimbă în funcție de scenariile menționate mai sus. Rezultatul de sensibilitate în cadrul fiecărui scenariu este calculat prin compararea valorii prezente a activelor și pasivelor din afara portofoliului de tranzacționare discountate utilizând curba de rate de dobândă corespunzătoare scenariului de stress cu valoarea prezentă a activelor și pasivelor din afara portofoliului de tranzacționare discountate folosind curba de rate de dobândă de bază. Valoarea prezentă a activelor și pasivelor din afara portofoliului de tranzacționare este calculată prin discountarea fluxurilor viitoare generate de activele și pasivele sensibile la rata dobânzii, acestea fiind distribuite pe benzi de refixare a ratei dobânzii în funcție de următoarea dată de modificare a ratei dobânzii – în cazul elementelor purtătoare de rată dobândă variabilă – sau în funcție de maturitate – în cazul elementelor purtătoare de rată de dobândă fixă.

În ceea ce privește Grupul, mai jos este prezentat un rezumat al sensibilității valorii economice a activelor și pasivelor purtătoare de dobândă din afara portofoliului de tranzacționare la creșterile sau descreșterile ratelor de piață ale dobânzii (presupunând că nu există mișcări asimetrice în curba dobânzii și o poziție bilanțieră constantă):

<i>Mii RON</i>	200 bp	200 bp
	Creșteri	Descreșteri
La 31 decembrie 2017	155.610	-167.520
Media perioadei	154.630	-163.800
Minimul perioadei	140.223	-148.029
Maximul perioadei	168.947	-180.095
La 31 decembrie 2016	192.129	-216.617
Media perioadei	166.095	-184.524
Minimul perioadei	131.051	-140.145
Maximul perioadei	192.129	-216.617

În ceea ce privește Banca, mai jos este prezentat un rezumat al sensibilității valorii economice a activelor și pasivelor purtătoare de dobândă din afara portofoliului de tranzacționare la creșterile sau descreșterile ratelor de piață ale dobânzii (presupunând că nu există mișcări asimetrice în curba dobânzii și o poziție bilanțieră constantă):

Banca

<i>Mii RON</i>	200 bp	200 bp
	Creșteri	Descreșteri
La 31 decembrie 2017	156.103	-168.038
Media perioadei	154.717	-164.573
Minimul perioadei	140.878	-148.719
Maximul perioadei	169.605	-180.787
La 31 decembrie 2016	193.240	-217.807
Media perioadei	166.128	-185.916
Minimul perioadei	127.627	-141.890
Maximul perioadei	193.240	-217.807

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În conformitate cu recomandările Autorității Bancare Europene (ABE/ GL/2015/08), cuantificarea și monitorizarea riscului de dobândă din activități în afara portofoliului de tranzacționare se realizează atât din perspectiva economică, cât și din perspectiva volatilității venitului net din dobânzi.

Pentru estimarea impactului modificării curbelor de randamente asupra venitului net din dobânzi s-au definit o serie de scenarii de modificare ale acestor curbe, considerând un bilanț constant (fiecare element bilanțier care ajunge la maturitate este înlocuit cu un element bilanțier cu caracteristici similare), un orizont de timp de un an și șocuri simultane.

Mai jos este prezentat impactul șocurilor curbelor de dobândă asupra venitului net din dobânzi în 2017 și 2016:

Milioane RON

Șocul aplicat venitului net din dobânzi*	2017	2016
Șoc paralel +200bp	217	189
Șoc paralel -200bp	-266	-218
Șoc gradual aplicat maturităților mari, maxim +200bp la 5 ani	25	21
Șoc gradual aplicat maturităților mari, maxim -200bp la 5 ani	-28	-22
Șoc aplicat maturităților mici de până la un an începând cu +200bp la 1 zi	192	168
Șoc aplicat maturităților mici de până la un an începând cu +200bp la 1 zi	-233	-193
Impactul maxim pozitiv în 2017	273	273
Impactul maxim negativ în 2017	-316	-295

*volatilitatea venitului net din dobânzi considerând un orizont de timp de 12 luni, bilanț constant (fiecare element bilanțier care ajunge la maturitate este înlocuit cu un element bilanțier cu caracteristici similare) și șocuri instantanee.

Ratele de dobândă pentru moneda locală și principalele monede străine la 31 decembrie 2017 și 2016 au fost următoarele:

Moneda	Rata dobânzii	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
RON	ROBOR 3 luni	2,05%	0,90%
EUR	EURIBOR 3 luni	-0,33%	-0,32%
EUR	EURIBOR 6 luni	-0,27%	-0,22%
USD	LIBOR 6 luni	1,84%	1,32%

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Grup pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2017:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,09%	0,04%	0,07%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,90%	0,72%	1,86%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,65%	-0,44%	0,95%
Titluri de valoare	1,96%	4,09%	1,80%
Credite și avansuri acordate clienților	6,52%	3,66%	3,99%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,53%	0,96%	1,59%
Depozitele clienților	0,33%	0,40%	0,12%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	3,66%	0,85%	N/A
Datorii subordonate	N/A	4,81%	N/A

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Grup pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2016:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,12%	0,07%	0,06%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,40%	2,20%	0,09%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,37%	-0,42%	0,44%
Titluri de valoare	2,52%	2,28%	4,46%
Credite și avansuri acordate clienților	5,78%	4,03%	3,75%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,21%	1,59%	1,03%
Depozitele clienților	0,54%	0,52%	0,23%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	3,92%	0,99%	N/A
Datorii subordonate	N/A	4,76%	N/A

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Bancă pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2017:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,09%	0,04%	0,07%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,90%	0,72%	1,86%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,65%	-0,44%	0,95%
Titluri de valoare	1,96%	4,09%	1,80%
Credite și avansuri acordate clienților	6,52%	3,66%	3,99%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,53%	0,96%	1,59%
Depozitele clienților	0,33%	0,40%	0,12%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	3,66%	0,85%	N/A
Datorii subordonate	N/A	4,81%	N/A

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Bancă pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2016:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,12%	0,07%	0,06%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,40%	2,20%	0,09%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,37%	-0,42%	0,44%
Titluri de valoare	2,52%	2,28%	4,46%
Credite și avansuri acordate clienților	5,78%	4,03%	3,75%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,21%	1,59%	1,03%
Depozitele clienților	0,54%	0,52%	0,23%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	3,92%	0,99%	N/A
Datorii subordonate	N/A	4,76%	N/A

Riscul valutar

Grupul este expus riscului valutar din cauza tranzacțiilor de schimb valutar pe care le realizează. Există de asemenea un risc bilanțier legat de faptul că activele monetare nete denominate în valute vor avea o valoare mai mică exprimată în RON ca rezultat al mișcărilor cursurilor valutare sau datoriile monetare nete în valute vor avea o valoare mai mare exprimată în RON ca rezultat al acestor mișcări.

Grup

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2017 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.950.531	30.999	3.447.952	42.495	8.471.977
Active financiare deținute pentru tranzacționare	58.745	1.936	25.617	0	86.298
Derivative deținute pentru managementul riscului	23.801	0	11.436	0	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	27.573	6.447	48.866	6.282	89.168
Credite și avansuri acordate clienților*	14.431.593	551.862	6.543.078	634.741	22.161.274
Titluri de valoare	4.010.332	156.068	1.083.190	224	5.249.814
Investiții în asociați și asocieri în participații	23.911	0	0	0	23.911
Creanțe privind impozitul pe profit curent	541	0	0	0	541
Alte active	183.146	1.116	57.885	937	243.084
Total active monetare	23.710.173	748.428	11.218.024	684.679	36.361.304
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	15.847	1794	11.650	0	29.291
Derivative deținute pentru managementul riscului	3.407	0	43.317	4.120	50.844
Depozite de la bănci	478.983	8.126	20.900	280	508.289
Depozite de la clienți	18.686.237	1.471.388	9.261.366	277.008	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	195.928	0	736.013	17	931.958
Obligațiuni emise	512.501	0	0	0	512.501
Datorii subordonate	0	0	681.374	167.643	849.017
Alte datorii	258.541	46.219	180.732	5.437	490.929
Total datorii monetare	20.151.444	1.527.527	10.935.352	454.505	33.068.828
Poziția valutară netă	3.558.729	-779.099	282.672	230.174	3.292.476

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Grup

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2016 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.843.585	32.051	3.276.105	51.416	8.203.157
Active financiare deținute pentru tranzacționare	429.134	73	14.487	0	443.694
Derivative deținute pentru managementul riscului	15	0	998	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	168.274	5.721	364.923	7.247	546.165
Credite și avansuri acordate clienților*	12.542.659	710.854	5.614.791	892.738	19.761.042
Titluri de valoare	3.063.900	73.556	712.134	0	3.849.590
Investiții în asociați și asocieri în participații	69.122	0	0	0	69.122
Creanțe privind impozitul pe profit current	12.775	0	0	0	12.775
Alte active	105.101	2.369	21.700	34.183	163.353
Total active monetare	21.234.565	824.624	10.005.138	985.584	33.049.911
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	58.342	73	1.709	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.247	0	2.873	0	4.120
Depozite de la bănci	423.423	9.948	148.704	939	583.014
Depozite de la clienți	16.779.455	1.352.496	8.019.774	223.219	26.374.944
Credite de la bănci și alte instituții financiare	299.673	0	635.057	202.857	1.137.587
Obligațiuni emise	512.239	0	0	0	512.239
Datorii subordonate	0	0	777.499	177.474	954.973
Alte datorii	296.815	18.622	120.581	4.567	440.585
Total datorii monetare	18.371.194	1.381.139	9.706.197	609.056	30.067.586
Poziția valutară netă	2.863.371	-556.515	298.941	376.528	2.982.325

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

Instrumentele financiare derivate folosite de Grup în scopul acoperirii riscului valutar includ și swap-uri pe valute.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2017 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.950.405	30.999	3.447.952	42.495	8.471.851
Active financiare deținute pentru tranzacționare	59.222	1.936	25.617	0	86.775
Derivative deținute pentru managementul riscului	23.801	0	11.436	0	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	27.516	6.447	47.698	3.980	85.641
Credite și avansuri acordate clienților*	14.323.809	551.862	5.912.521	634.740	21.422.932
Titluri de valoare	3.984.496	156.068	1.069.930	0	5.210.494
Investiții în filiale, asociați și asocieri în participare	105.379	0	0	0	105.379
Alte active	171.833	1.116	51.655	511	225.115
Total active monetare	23.646.461	748.428	10.566.809	681.726	35.643.424
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	16.159	1.794	11.650	0	29.603
Derivative deținute pentru managementul riscului	3.299	0	42.826	4.120	50.245
Depozite de la bănci	478.983	8.126	20.900	280	508.289
Depozite de la clienți	18.702.498	1.471.411	9.285.831	277.008	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	163.740	0	76.842	18	240.600
Obligațiuni emise	516.223	0	0	0	516.223
Datorii subordonate	0	0	681.374	167.643	849.017
Alte datorii	254.016	46.219	179.936	5.975	486.146
Total datorii monetare	20.134.918	1.527.550	10.299.359	455.044	32.416.871
Poziția valutară netă	3.511.543	-779.122	267.450	226.682	3.226.553

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2016 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.843.581	32.051	3.276.105	51.416	8.203.153
Active financiare deținute pentru tranzacționare	429.198	73	14.487	0	443.758
Derivative deținute pentru managementul riscului	15	0	998	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	168.274	5.721	364.923	7.247	546.165
Credite și avansuri acordate clienților*	12.542.486	710.854	5.614.939	892.738	19.761.017
Titluri de valoare	3.039.934	73.556	698.996	0	3.812.486
Investiții în subsidiare, asociați și asocieri în participație	62.655	0	0	0	62.655
Creanțe privind impozitul pe profit curent	12.775	0	0	0	12.775
Alte active	108.504	2.369	21.700	34.183	166.756
Total active monetare	21.207.422	824.624	9.992.148	985.584	33.009.778
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	58.342	73	1.709	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.228	0	2.873	0	4.101
Depozite de la bănci	423.423	9.948	148.704	939	583.014
Depozite de la clienți	16.785.935	1.352.522	8.020.165	223.219	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	299.673	0	635.057	202.857	1.137.587
Obligațiuni emise	515.961	0	0	0	515.961
Datorii subordonate	0	0	777.499	177.474	954.973
Alte datorii	295.456	18.622	120.581	4.567	439.226
Total datorii monetare	18.380.018	1.381.165	9.706.588	609.056	30.076.827
Poziția valutară netă	2.827.404	-556.541	285.560	376.528	2.932.951

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

e) Riscul operațional

Riscul operațional este riscul înregistrării de pierderi directe sau indirecte rezultând dintr-o gamă largă de factori asociați cu procesele, personalul, tehnologia sau infrastructura Grupului sau din factori externi alții decât cei asociați riscurilor de credit, piață sau lichiditate cum ar fi cei care rezultă din cerințele legale și regulatorii sau din standarde general acceptate de politici corporative. Riscul operațional provine din toate activitățile Grupului și apare la nivelul tuturor entităților. Această definiție include riscul juridic, dar exclude riscul strategic și reputational.

Riscul juridic este o componentă a riscului operațional, apărut ca urmare a neaplicării și/sau aplicării defectuoase a dispozițiilor legale sau contractuale ca urmare a lipsei de diligență în aplicarea legii sau o întârziere în a reacționa la schimbările condițiilor privind cadrul legal.

Obiectivul Grupului este de a gestiona riscul operațional pentru a evita înregistrarea de pierderi financiare cu impact negativ asupra reputației Grupului, dar și de a asigura o eficiență a costurilor prin evitarea procedurilor excesive de control care restricționează inițiativa și creativitatea.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Responsabilitatea principală a dezvoltării și implementării controalelor legate de riscul operațional revine conducerii fiecărei unități. Responsabilitatea este sprijinită de dezvoltarea standardelor generale ale Grupului de gestionare a riscului operațional pe următoarele domenii:

- Cerințe de separare a responsabilităților, inclusiv autorizarea independentă a tranzacțiilor;
- Cerințe privind responsabilizarea angajaților prin introducerea în fișa postului a unor responsabilități privind gestiunea riscului operațional;
- Cerințe de reconciliere și monitorizare a tranzacțiilor;
- Alinierea la cerințele regulatorii și legale;
- Documentarea controalelor și procedurilor;
- Cerințe de analiză periodică a riscului operațional la care este expus Grupul și adecvarea controalelor și procedurilor pentru a preveni riscurile identificate;
- Cerințe de raportare a pierderilor operaționale și propuneri de remediere a acestora;
- Dezvoltarea unor planuri contingente;
- Dezvoltarea și instruirea profesională;
- Stabilirea unor standarde de etică;
- Diminuarea riscului, inclusiv asigurarea împotriva acestuia, acolo unde este cazul.

f) Gestionarea capitalului

Banca Națională a României (BNR) reglementează și monitorizează cerințele de capital atât la nivel individual cât și la nivel de Grup.

Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului impune menținerea indicatorului de adecvare a capitalului la riscuri la un nivel minim de 4,5% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază, de 6% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 și de minim 8% pentru rata fondurilor proprii totale. Indicatorul de adecvare a capitalului la riscuri se calculează ca raport între fondurile proprii ale Grupului și totalul activelor ponderate la risc (Nota 37).

Alocarea necesarului de capital

- a) Riscul de credit: Începând cu anul 1 iulie 2009 metoda de calcul a activelor ponderate la risc aplicată de Grup este abordarea bazată pe modele interne de rating pentru portofoliul non-retail al Raiffeisen Bank. Începând cu 1 decembrie 2013, Grupul a primit aprobarea Băncii Naționale a României (BNR) pentru calcularea cerințelor de capital pentru riscul de credit pentru portofoliul de retail conform abordării bazate pe modele interne avansate de rating (AIRB). Pentru portofoliile celorlalte subsidiare se utilizează metoda de calcul bazată pe abordarea standard.
- b) Riscul de piață: Grupul calculează cerința de capital pentru riscul valutar și pentru portofoliul de tranzacționare pe baza modelului standard.
- c) Risc operațional: Începând cu 2010 Grupul calculează cerințele de capital pentru riscul operațional utilizând abordarea standard.

Grupul respectă reglementările de mai sus privind cerințele de capital atât la 31 decembrie 2017 cât și la 31 decembrie 2016, indicatorul de adecvare a capitalului la riscuri fiind peste procente minime prevăzute de legislație.

5. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI RAȚIONAMENTE SEMNIFICATIVE

Grupul face estimări și ipoteze care afectează valoarea activelor și datoriilor raportate. Estimările și raționamentele sunt evaluate continuu și sunt bazate pe experiența anterioară și pe alți factori, incluzând așteptări cu privire la evenimentele viitoare considerate a fi rezonabile în circumstanțele date.

Pierderi din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților

Grupul revizuieste portofoliul de credite pentru a evalua deprecierea acestor active lunar. Pentru a determina dacă ar trebui înregistrată o pierdere din depreciere în situația consolidată a rezultatului global, Grupul emite judecăți cu privire la existența de date observabile care să indice o diminuare a fluxurilor de numerar viitoare estimate ale unui portofoliu de credite înainte ca diminuarea să poată fi identificată pentru un credit individual din portofoliu. De exemplu, datele observabile pot fi de tipul schimbărilor nefavorabile în comportamentul de plată al unor debitori dintr-un grup sau ale condițiilor economice, naționale sau locale care se corelează cu incidente de plată din partea grupului de debitori.

Conducerea folosește estimări bazate pe experiența din trecut a pierderilor din credite cu caracteristici similare ale riscului de credit atunci când își programează fluxurile viitoare de numerar. Metodologia și ipotezele folosite pentru a estima atât suma cât și data realizării fluxurilor viitoare de numerar sunt revizuite regulat pentru a reduce decalajele existente între datele estimate și valorile actuale. Estimarea pierderilor din credite ține cont de efectele vizibile ale condițiilor pieței actuale asupra estimărilor individuale/colective a pierderilor din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților. Prin urmare, Grupul a estimat pierderile din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților bazându-se pe metodologia armonizată cu politicile Grupului și a stabilit că nu mai sunt necesare și alte provizioane pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor decât cele prezentate deja în situațiile financiare.

Evaluarea pierderilor în cazul activelor contabilizate la cost amortizat se face pe baza politicii contabile descrise la punctul 3(j) (vii).

Din totalul provizioanelor de depreciere analiza specifică de contrapartidă se aplică în cazul unor deprecieri identificate la nivel individual și se bazează pe estimarea optimă de către conducere a valorii actualizate a fluxurilor viitoare de numerar. În estimarea acestor fluxuri de numerar conducerea analizează situația financiară a contrapartidei și valoarea realizabilă netă a garanțiilor. Evaluarea deprecierii fiecărui activ se stabilește în funcție de valoarea actuală a acestuia, iar strategia de lucru și estimarea fluxurilor de numerar considerate recuperabile sunt aprobate independent prin funcția de Risc de Credit.

Ajustările pentru depreciere se constituie la nivel colectiv pentru deprecierea unui grup de active omogene din punct de vedere al pierderilor care au fost realizate și pentru care nu există un indiciu obiectiv de depreciere individuală. Riscul de țară este o componentă în determinarea ajustărilor colective.

În evaluarea colectivă a deprecierii creditelor conducerea ia în considerare ca factori determinanți calitatea creditului, mărimea portofoliului, concentrările și factorii economici. Pentru a determina necesarul de provizioane, se stabilesc modele de estimări cu privire la deprecierile inerente și la necesarul de parametri utilizați, modele ce se bazează pe experiențele anterioare dar și pe condițiile economice actuale.

Nivelul efectiv al provizioanelor este determinat de acuratețea estimării fluxurilor de numerar viitoare în cazul componentei individuale de provizioane și de modelele de estimări și parametri utilizați în evaluarea colectivă a deprecierii.

5. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI RAȚIONAMENTE SEMNIFICATIVE (continuare)

Pentru a determina sensibilitatea provizioanelor la variațiile parametrilor de risc (valoarea ajustată a garanțiilor imobiliare, probabilitatea de nerambursare) ce stau la baza calculului de provizioane, Grupul a întocmit următoarele scenarii:

Scenariul 1 presupune modificări ale pierderii în caz de nerambursare pentru portofoliul retail și ale prețurilor garanțiilor imobiliare pentru întreg portofoliul, ținând cont de o variație de +/-5%. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 31.632 mii RON (2016: majorat cu 15.235 mii RON) sau diminuat cu 27.027 mii RON (2016: diminuat cu 14.791 mii RON).

Scenariul 2 presupune variația probabilității de nerambursare cu +/-5%. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 10.303 mii RON (2016: majorat cu 10.589 mii RON) sau diminuat cu 10.582 mii RON (2016: diminuat cu 10.598 mii RON).

Scenariul 3 presupune cumularea ipotezelor din scenariile anterioare. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 42.355 mii RON (2016: majorat cu 26.250 mii RON) sau diminuat cu 37.175 mii RON (2016: diminuat cu 24.963 mii RON).

Modificările de parametri cu +/-5% se realizează în raport cu valorile utilizate în calculul provizionului raportat la data de 31 decembrie 2017 (31 decembrie 2016).

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă a instrumentelor financiare care nu sunt tranzacționate pe o piață activă (spre exemplu, titluri de stat, obligațiuni și certificate de depozit nelistate) este determinată folosind tehnici de evaluare. Grupul folosește judecăți pentru a selecta metoda de evaluare și emite ipoteze bazate în principal pe condițiile pieței existente la data întocmirii situației consolidate a poziției financiare. Grupul a folosit analiza fluxurilor de numerar actualizate pentru activele financiare disponibile pentru vânzare care nu au fost tranzacționate pe piețe active.

Evaluarea instrumentelor financiare

Grupul măsoară valoarea justă a instrumentelor financiare folosind una din următoarele metode de ierarhizare:

- Nivelul 1: Cotații de pe o piață activă pentru instrumente similare;
- Nivelul 2: Tehnici de evaluare bazate pe date observabile pe piață. Această categorie include instrumente evaluate folosind: cotații de pe o piață activă pentru instrumente similare; cotații de piață pentru instrumente similare pe piețe care sunt considerate mai puțin active; sau alte tehnici de evaluare unde datele semnificative pot fi direct sau indirect observate în datele de pe piață;
- Nivelul 3: Tehnici de evaluare bazate pe date care nu pot fi observate în piață. Această categorie include toate instrumentele a căror metodă de evaluare nu include date observabile și datele neobservabile au o influență semnificativă asupra evaluării instrumentului. Această categorie include instrumente care se evaluează pe baza unor cotații de piață pentru instrumente similare unde ajustări neobservabile sau presupuneri sunt necesare pentru a reflecta diferența dintre instrumente.

Grupul determină valoarea justă folosind, în principal, tehnici bazate pe elementele observabile, toate elementele semnificative fiind direct sau indirect observabile pe piață. Tehnicile de evaluare includ modelul valorii actualizate nete și al fluxurilor viitoare de numerar, modelele Black Scholes aplicabile, modelele de stabilire a prețului opțiunilor dar și alte modele de evaluare. Ipotezele și datele folosite în tehnicile de evaluare includ rate de dobândă fără risc și rate de referință, randamente ale obligațiunilor, cursuri valutare de schimb, volatilități și corelații de preț. Scopul tehnicilor de evaluare este de a determina valoarea justă care să reflecte prețul instrumentelor financiare la data raportării, preț care ar fi determinat în condiții normale de participanți la piață.

5. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI JUDECAȚI SEMNIFICATIVE (continuare)

Grupul folosește modele de evaluare cunoscute pentru a determina valoarea justă a instrumentelor financiare simple, cum ar fi swap-urile pe rata dobânzii și swap-uri valutare, tranzacțiile forward și swap-uri pe curs de schimb, care folosesc doar date observabile de pe piață și solicită foarte puține estimări și analize din partea conducerii.

Pentru obligațiuni și derivatele simple extrabursiere, prețurile și alte date folosite în evaluare sunt de obicei disponibile pe piață. Disponibilitatea acestora reduce necesitatea estimărilor și analizelor conducerii și incertitudinea asociată determinării valorii juste.

Pentru evaluarea titlurilor cu venit fix, Grupul utilizează prețuri sau randamente care sunt observabile direct în piață, randamente publicate de Banca Centrală sau cotații primite la cerere de la contrapartide.

Pentru instrumente financiare mai complexe, cum ar fi opțiunile pe curs de schimb extrabursiere sau opțiuni pe rata dobânzii, Grupul folosește modele de evaluare dezvoltate de obicei din modele cunoscute de evaluare. Aceste modele folosesc, de asemenea, date ce sunt observabile pe piață.

Tehnicile de evaluare utilizate pentru determinarea valorii juste a creditelor și depozitelor clienților care nu sunt măsurate la valoarea justă și prezentate în note iau în considerare date neobservabile și ipoteze cum ar fi riscul specific de credit și caracteristicile contractuale ale portofoliilor, dar și elemente observabile cum sunt ratele dobânzii aferente portofoliilor comparabile originare recent.

Valoarea justă a creditelor nedepreciate a fost determinată pe baza fluxurilor de numerar pe care acestea se estimează că le vor genera. Aceste fluxuri de numerar au fost actualizate cu dobândă cu care tipurile de credite respective ar fi fost acordate în condițiile curente (oferta disponibilă la data calculului de valoare justă sau creditele acordate în ultimele 6 luni), cu luarea în calcul a caracteristicilor specifice fiecărui credit în parte, respectiv tipul de credit, valută, termenul până la maturitate, tipul de rată de dobândă, segmentul de clienți. Pentru produsele care nu mai sunt oferite de Grup și pentru care nu mai este disponibilă o dobândă de piață au fost făcute următoarele presupuneri: s-a folosit marja de dobândă practică la produse similare, ajustată cu valoarea indexului corespunzător valutei, punctele de SWAP aferente transformării valutare (dacă este cazul) și maturitatea creditelor.

Pentru portofoliul de credite depreciate valoarea justă a fost determinată folosind o metodologie similară de actualizare a fluxurilor viitoare de numerar, concluzia fiind aceea că valoarea netă contabilă este o bună aproximare a valorii juste.

Valoarea justă a portofoliului de depozite de la clienți a fost determinată având în vedere diferențialul dintre ratele de dobândă contractuale ale portofoliului de depozite existent în sold la data situațiilor financiare și respectiv nivelul ratelor de dobândă practicate de Grup pentru depozite în decursul ultimei luni calendaristice din anul pentru care s-a calculat valoarea justă. Pentru depozitele la termen a fost făcut un calcul de fluxuri de numerar actualizate, folosind ca rată de oportunitate nivelul dobânzilor aferente originărilor din ultima lună aferentă exercițiului financiar, pe termene, valute și tipuri de clienți similare structurii portofoliului de depozite supus calculului de valoare justă. Valoarea justă pentru conturile curente și de economii de la clienți este estimată la nivelul costului amortizat, neexistând niciun indiciu că sumele din produsele respective au caracteristici care să justifice o valoare diferită de cea reflectată de nivelul curent al soldului bilanțier. Astfel calculată, valoarea justă a portofoliului de depozite este mai mare decât cea contabilă, reflectând un mediu de dobânzi în continuă scădere în întregul sistem bancar local, dar în contextul unui termen relativ redus de reînnoire a portofoliului de depozite al Grupului.

Pentru portofoliul de împrumuturi interbancare și obligațiuni emise, a fost făcută o analiză a fluxurilor de numerar actualizate pentru a estima valoarea justă. Pentru actualizare au fost folosite cele mai recente cotații din piață pentru instrumente similare, ținând cont de termenul rămas până la maturitate, periodicitatea actualizării ratei de dobândă și valuta instrumentului.

5. ESTIMARI CONTABILE SI JUDECATI SEMNIFICATIVE (continuare)

Instrumente financiare deținute până la maturitate

În conformitate cu IAS 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”, Grupul clasifică activele financiare ne-derivate cu plăți fixe sau determinabile și maturități fixe ca instrumente deținute până la maturitate. Aceasta clasificare presupune exercitarea de judecăți semnificative. La emiterea unor asemenea judecăți, Grupul își evaluează intenția și capacitatea sa de a păstra instrumentele financiare până la maturitate.

În cazul în care instrumentele astfel clasificate nu sunt ținute până la maturitate, exceptând condițiile specifice menționate în IAS 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”, Grupul este obligat să reclasifice întreaga clasă ca disponibilă pentru vânzare.

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 5:

Grup

Mii RON	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2017						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	54.594	31.704	0	86.298	86.298
<i>Din care:</i>						
Titluri de Stat		54.594	0	0	54.594	54.594
Swap financiar pe valute		0	18.373	0	18.373	18.373
Swap pe rată a dobânzii		0	13.330	0	13.330	13.330
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	35.237	0	35.237	35.237
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		2.614.464	295.899	16.019	2.926.382	2.926.382
Titluri la valoarea justă prin contul de profit și pierdere		884.880	109.967	9.511	1.004.358	1.004.358
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală		8.471.977	0	0	8.471.977	8.471.977
Credite și avansuri acordate băncilor	19	89.168	0	0	89.168	89.168
Credite și avansuri acordate clienților		0	0	22.172.123	22.172.123	22.161.274
Titluri de valoare deținute până la maturitate		1.308.646	0	0	1.308.646	1.297.233
Fonduri mutuale		17.589	0	0	17.589	17.589
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.252	4.252	4.252
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație		0	0	23.911	23.911	23.911
Alte active		0	0	243.079	243.079	243.079
Pasive						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	0	29.291	0	29.291	29.291
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	50.844	0	50.844	50.844
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	27	508.289	0	0	508.289	508.289
Depozite de la clienți		0	0	29.698.024	29.698.024	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	931.333	931.333	931.958
Obligațiuni emise		0	527.378	0	527.378	512.501
Datorii subordonate	29	0	0	849.017	849.017	849.017
Alte pasive		0	0	490.927	490.927	490.927

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 5:

Grup

<i>Mii RON</i>	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2016						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	384.206	59.488	0	443.694	443.694
<i>Din care:</i>						
<i>Titluri de Stat</i>		384.206	0	0	384.206	384.206
<i>Swap financiar pe valute</i>		0	41.463	0	41.463	41.463
<i>Swap pe rată a dobânzii</i>		0	18.025	0	18.025	18.025
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	1.013	0	1.013	1.013
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		1.851.912	72.043	16.002	1.939.957	1.939.957
Titluri la valoarea justă prin contul de profit și pierdere		1.197.222	127.556	9.501	1.334.279	1.334.279
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală		8.203.157	0	0	8.203.157	8.203.157
Credite și avansuri acordate băncilor	19	546.165	0	0	546.165	546.165
Credite și avansuri acordate clienților		0	0	19.826.503	19.826.503	19.761.042
Titluri de valoare deținute până la maturitate		573.634	0	0	573.634	555.639
Fonduri mutuale		15.687	0	0	15.687	15.687
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.028	4.028	4.028
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație		0	0	69.122	69.122	69.122
Alte active		0	0	163.353	163.353	163.353
Pasive						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	0	60.124	0	60.124	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	4.120	0	4.120	4.120
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	27	583.014	0	0	583.014	583.014
Depozite de la clienți		0	0	26.378.802	26.378.802	26.374.944
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	1.139.564	1.139.564	1.137.587
Obligațiuni emise		554.483	0	0	554.483	512.239
Datorii subordonate	29	0	0	954.973	954.973	954.973
Alte pasive		0	0	440.587	440.587	440.587

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 5:

Banca

<i>Mii RON</i>	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2017						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	54.594	32.181	0	86.775	86.775
<i>Din care:</i>						
<i>Titluri de Stat</i>		54.594	0	0	54.594	54.594
<i>Swap financiar pe valute</i>		0	18.851	0	18.851	18.851
<i>Swap pe rată a dobânzii</i>		0	13.330	0	13.330	13.330
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	35.237	0	35.237	35.237
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		2.614.465	295.899	16.019	2.926.383	2.926.383
Titluri la valoarea justă prin contul de profit și pierdere		884.880	109.967	9.511	1.004.358	1.004.358
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală		8.471.851	0	0	8.471.851	8.471.851
Credite și avansuri acordate băncilor	19	85.641	0	0	85.641	85.641
Credite și avansuri acordate clienților		0	0	21.433.782	21.433.782	21.422.932
Titluri de valoare deținute până la maturitate		1.286.769	0	0	1.286.769	1.275.730
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.023	4.023	4.023
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație		0	0	105.379	105.379	105.379
Alte active		0	0	225.116	225.116	225.116
Pasive						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	0	29.603	0	29.603	29.603
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	50.245	0	50.245	50.245
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	27	508.289	0	0	508.289	508.289
Depozite de la clienți		0	0	29.738.773	29.738.773	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	239.975	239.975	240.600
Obligațiuni emise		0	531.223	0	531.223	516.223
Datorii subordonate	29	0	0	849.017	849.017	849.017
Alte pasive		0	0	486.147	486.147	486.147

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 5:

Banca

Mii RON	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2016						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	384.206	59.552	0	443.758	443.758
<i>Din care:</i>						
Titluri de Stat		384.206	0	0	384.206	384.206
Swap financiar pe valute		0	41.527	0	41.527	41.527
Swap pe rată a dobânzii		0	18.025	0	18.025	18.025
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	1.013	0	1.013	1.013
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		1.851.912	72.043	16.002	1.939.957	1.939.957
Titluri la valoarea justă prin contul de profit și pierdere		1.197.222	127.556	9.501	1.334.279	1.334.279
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală		8.203.153	0	0	8.203.153	8.203.153
Credite și avansuri acordate băncilor	19	546.165	0	0	546.165	546.165
Credite și avansuri acordate clienților		0	0	19.826.477	19.826.477	19.761.017
Titluri de valoare deținute până la maturitate		551.179	0	0	551.179	534.227
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.023	4.023	4.023
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație		0	0	62.655	62.655	62.655
Alte active		0	0	166.757	166.757	166.757
Pasive						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	0	60.124	0	60.124	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	4.101	0	4.101	4.101
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	27	583.014	0	0	583.014	583.014
Depozite de la clienți		0	0	26.385.698	26.385.698	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	1.139.564	1.139.564	1.137.587
Obligațiuni emise		558.511	0	0	558.511	515.961
Datorii subordonate	29	0	0	954.973	954.973	954.973
Alte pasive		0	0	439.224	439.224	439.224

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă instrumentele financiare evaluate la valoarea contabilă și valoarea justă:

Grup

<i>Mii RON</i> 31 decembrie 2017	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Valoare contabilă totală	Valoare justă
Active financiare								
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	86.298	0	0	0	0	86.298	86.298
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	35.237	0	0	0	0	35.237	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	19	0	0	0	89.168	0	89.168	89.168
Credite și avansuri acordate clienților	20	0	0	0	22.161.274	0	22.161.274	22.172.123
Titluri de valoare	21	0	1.021.947	1.297.233	0	2.930.634	5.249.814	5.261.227
Total active financiare		121.535	1.021.947	1.297.233	22.250.442	2.930.634	27.621.791	27.644.053
Datorii financiare								
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	29.291	0	0	0	0	29.291	29.291
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	50.844	0	0	0	0	50.844	50.844
Depozite atrase de la bănci	27	0	0	0	508.289	0	508.289	508.289
Depozite atrase de la clienți	28	0	0	0	29.695.999	0	29.695.999	29.698.024
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	0	931.958	0	931.958	931.333
Obligațiuni emise	29	0	0	0	512.501	0	512.501	527.378
Datorii subordonate	32	0	0	0	849.017	0	849.017	849.017
Total datorii financiare		80.135	0	0	32.497.764	0	32.577.899	32.594.176

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă instrumentele financiare evaluate la valoarea contabilă și valoarea justă:

<i>Mii RON</i>	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Valoare contabilă totală	Valoare justă
31 decembrie 2016								
Active financiare								
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	443.694	0	0	0	0	443.694	443.694
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	1.013	0	0	0	0	1.013	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	19	0	0	0	546.165	0	546.165	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	20	0	0	0	19.761.042	0	19.761.042	19.826.503
Titluri de valoare	21	0	1.349.966	555.639	0	1.943.985	3.849.590	3.867.585
Total active financiare		444.707	1.349.966	555.639	20.307.207	1.943.985	24.601.504	24.684.960
Datorii financiare								
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	60.124	0	0	0	0	60.124	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	4.120	0	0	0	0	4.120	4.120
Depozite atrase de la bănci	27	0	0	0	583.014	0	583.014	583.014
Depozite atrase de la clienți	28	0	0	0	26.374.944	0	26.374.944	26.378.802
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	0	1.137.587	0	1.137.587	1.139.564
Obligațiuni emise	29	0	0	0	512.239	0	512.239	554.483
Datorii subordonate	32	0	0	0	954.973	0	954.973	954.973
Total datorii financiare		64.244	0	0	29.562.757	0	29.627.001	29.675.080

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă instrumentele financiare evaluate la valoarea contabilă și valoarea justă:

Banca

<i>Mii RON</i> 31 decembrie 2017	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Valoare contabilă totală	Valoare justă
Active financiare								
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	86.775	0	0	0	0	86.775	86.775
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	35.237	0	0	0	0	35.237	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	19	0	0	0	85.641	0	85.641	85.641
Credite și avansuri acordate clienților	20	0	0	0	21.422.932	0	21.422.932	21.433.782
Titluri de valoare	21	0	1.004.358	1.275.730	0	2.930.406	5.210.494	5.221.533
Total active financiare		122.012	1.004.358	1.275.730	21.508.573	2.930.406	26.841.079	26.862.968
Datorii financiare								
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	29.603	0	0	0	0	29.603	29.603
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	50.245	0	0	0	0	50.245	50.245
Depozite atrase de la bănci	27	0	0	0	508.289	0	508.289	508.289
Depozite atrase de la clienți	28	0	0	0	29.736.748	0	29.736.748	29.738.773
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	0	240.600	0	240.600	239.975
Obligațiuni emise	29	0	0	0	516.223	0	516.223	531.223
Datorii subordonate	32	0	0	0	849.017	0	849.017	849.017
Total datorii financiare		79.848	0	0	31.850.877	0	31.930.725	31.947.125

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă instrumentele financiare evaluate la valoarea contabilă și valoarea justă:

<i>Mii RON</i>	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Valoare contabilă totală	Valoare justă
31 decembrie 2016								
Active financiare								
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	443.758	0	0	0	0	443.758	443.758
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	1.013	0	0	0	0	1.013	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	19	0	0	0	546.165	0	546.165	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	20	0	0	0	19.761.017	0	19.761.017	19.826.477
Titluri de valoare	21	0	1.334.279	534.227	0	1.943.980	3.812.486	3.829.438
Total active financiare		444.771	1.334.279	534.227	20.307.182	1.943.980	24.564.439	24.646.851
Datorii financiare								
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	60.124	0	0	0	0	60.124	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	4.101	0	0	0	0	4.101	4.101
Depozite atrase de la bănci	27	0	0	0	583.014	0	583.014	583.014
Depozite atrase de la clienți	28	0	0	0	26.381.841	0	26.381.841	26.385.698
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	0	1.137.587	0	1.137.587	1.139.564
Obligațiuni emise	29	0	0	0	515.961	0	515.961	558.511
Datorii subordonate	32	0	0	0	954.973	0	954.973	954.973
Total datorii financiare		64.225	0	0	29.573.376	0	29.637.601	29.685.985

7. VENITURI NETE DIN DOBÂNZI

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
Venituri din dobânzi:				
Conturi curente, credite și avansuri acordate băncilor	9.171	11.716	11.106	11.716
Credite și avansuri acordate clienților (i)	1.217.773	1.212.388	1.217.773	1.212.388
Venituri din derivate deținute pentru acoperirea riscului	61	124	61	124
Investiții disponibile pentru vânzare	22.896	18.313	22.896	18.313
Investiții deținute până la maturitate	16.966	11.608	16.966	11.608
Alte titluri de valoare	9.516	15.800	8.738	15.035
Dobânzi negative	-12.975	-5.700	-12.975	-5.700
Altele	68	11	68	11
Activitate de leasing	33.271	0	0	0
Total venituri din dobânzi	1.296.747	1.264.260	1.264.633	1.263.495
Cheltuieli cu dobânzi:				
Depozite de la bănci	-1.007	-906	-1.007	-906
Depozite de la clienți	-40.294	-58.132	-34.102	-58.132
Obligațiuni emise	-26.719	-33.454	-26.912	-33.732
Credite de la bănci și datorii subordonate	-45.426	-54.629	-45.426	-54.629
Altele	-5.253	-5.035	-5.253	-5.034
Total cheltuieli cu dobânzi	-118.699	-152.156	-112.700	-152.433
Venituri nete din dobânzi	1.178.048	1.112.104	1.151.933	1.111.062

(i) Veniturile din dobânzi generate de credite depreciate sunt în sumă de 47.855 mii RON (31 decembrie 2016: 71.759 mii RON).

8. VENITURI NETE DIN SPEZE ȘI COMISIOANE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
Venituri din speze și comisioane				
Operațiuni de plăți	557.359	573.394	557.576	573.394
Administare credite și emitere de garanții	57.938	53.052	57.938	53.052
Comisioane administrare fonduri de investiții și fonduri de pensii	50.171	48.745	0	0
Comisioane din colectarea primelor de asigurări	49.325	57.719	49.325	57.719
Comisioane din activități de leasing	3.603	0	0	0
Comisioane din cumpărarea/vânzarea de numerar	2.503	4.090	2.503	4.090
Altele	39.090	35.471	74.204	70.441
Total venituri din speze și comisioane	759.989	772.471	741.546	758.696
Cheltuieli cu speze și comisioane				
Comisioane din transferuri	-148.540	-129.094	-148.478	-129.094
Credite și garanții primite de la bănci	-13.195	-10.222	-13.107	-10.222
Operațiuni cu valori mobiliare	-181	-1.040	-1.106	-670
Altele	-11.756	-10.733	-10.565	-10.733
Total cheltuieli cu speze și comisioane	-173.672	-151.089	-173.256	-150.719
Venituri nete din speze și comisioane	586.317	621.382	568.290	607.977

9. VENITURI NETE DIN TRANZACȚIONARE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
Veniturile nete din tranzacționare provin din:				
Instrumente financiare pe curs de schimb (i) <i>din care:</i>	325.710	283.086	325.223	282.978
▪ Câștig/(Pierdere) din tranzacții cu instrumente derivate pe curs valutar	-7.792	-1.915	-7.792	-1.915
▪ Câștigul net din reevaluarea activelor monetare și a tranzacțiilor în valută	333.502	285.001	333.015	284.893
Instrumente financiare pe rata dobânzii (ii) <i>din care:</i>	-14.442	17.655	-14.442	17.655
▪ Venituri nete din tranzacționarea titlurilor de stat și corporative	-16.641	13.448	-16.641	13.448
▪ Câștigul/(Pierdere) din tranzacții swap pe rata dobânzii	2.199	4.207	2.199	4.207
Venit net din tranzacționare	311.268	300.741	310.781	300.633

- (i) Veniturile nete din tranzacțiile cu instrumente financiare pe curs de schimb includ câștiguri și pierderi realizate din contracte spot și forward, din instrumente ale pieței interbancare, din swap-uri pe valute și din translatarea activelor și pasivelor exprimate în monedă străină.
- (ii) Veniturile nete din instrumentele financiare pe rata dobânzii provin din tranzacțiile cu titluri de stat, obligațiuni corporative și swap-uri de dobândă.

10. ALTE VENITURI OPERAȚIONALE

	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
<i>Mii RON</i>				
Câștiguri nete din vânzarea instrumentelor deținute în vederea vânzării*	153	99.824	153	99.824
Venit/cheltuiala cu deprecierea investițiilor în filiale, entități asociate și asocieri în participație (Nota 22)	1.692	-16.771	0	-14.106
Reluarea provizioanelor pentru litigii	0	7.573	0	7.573
Câștiguri din servicii adiționale de leasing	2.203	425	410	425
Reluarea altor provizioane	16.826	19.743	16.826	19.743
Venit din dividende	1.778	1.501	6.711	15.992
Alte servicii informatice	2.478	2.491	2.478	2.491
Venituri din despăgubiri din asigurări	0	3.770	0	3.770
Venituri din vânzarea activelor preluate în contul creanței	4.792	2.288	4.792	2.288
Alte venituri	15.024	9.564	17.193	10.303
Total	44.946	130.408	48.563	148.303

* Câștiguri nete din vânzarea instrumentelor deținute în vederea vânzării pentru perioada încheiată la 31 decembrie 2016 includ câștigul din vânzarea acțiunilor Visa Europe (Nota 21).

11. CHELTUIELI OPERAȚIONALE

	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
<i>Mii RON</i>				
Cheltuieli cu închirierea spațiului de birouri	150.264	157.599	150.494	157.249
Reparații și mentenanța IT	78.328	76.411	77.063	75.867
Depreciere și amortizare (Nota 23, Nota 24)	100.603	80.362	99.552	80.238
Contribuția la Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar*	5.147	32.194	5.147	32.194
Contribuția la Fondul de Rezoluție**	38.433	10.704	38.433	10.704
Cheltuieli cu securitatea	84.959	54.557	84.959	54.557
Publicitate	78.531	57.035	77.530	56.830
Constituire provizioane litigii	6.697	0	6.697	0
Cheltuieli cu servicii profesionale (consultanță, audit, asistență juridică)	42.811	46.128	42.299	45.973
Poșta și telecomunicații	32.550	30.498	32.186	30.468
Birotica	34.241	29.173	34.119	29.159
Alte costuri operaționale	40.753	20.262	39.260	20.552
Constituirea altor provizioane	3.449	12.766	3.449	12.766
Cheltuieli cu instruirea angajaților	8.980	11.694	8.700	11.657
Cheltuieli cu deplasarea	10.707	7.570	10.454	7.495
Cheltuieli cu mijloacele de transport	5.464	5.054	5.101	5.043
Alte taxe	5.827	6.716	3.851	5.234
Total	727.744	638.723	719.294	635.986

* Banca plătește anual către Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare contribuția aferentă depozitelor acoperite. Depozitul este orice sold creditor, inclusiv dobânda datorată, rezultat din fonduri aflate într-un cont sau din situații tranzitorii derivând din operațiuni bancare curente, conform prevederilor contractuale. Exemple de depozite garantate sunt: depozite la termen, conturi curente, conturi de economii, carduri de debit / credit.

**Banca trebuie să plătească contribuția anuală la fondul de rezoluție pentru pasivul neacoperit, respectiv pentru valoarea pasivelor sale (cu excepția fondurilor proprii) minus depozitele acoperite. Datoria cu privire la plata acestor taxe este recunoscută în momentul în care acestea devin implicate. În acest caz, obligația apare anual la 1 ianuarie, când Banca efectuează activități legate de atragerea depozitelor.

Banca înregistrează cheltuiala cu contribuția la fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar și cheltuiala cu contribuția la fondul de rezoluție în anul în care este făcută plata.

11. CHELTUIELI OPERAȚIONALE (continuare)

Banca: În anul 2017 cheltuiala cu auditul statutar al situațiilor financiare a fost în sumă de 794 mii RON, cheltuiala cu serviciile de asigurare a fost în sumă de 221 mii RON și cheltuiala cu alte servicii a fost în sumă de 391 mii RON.

Grupul: În anul 2017 cheltuiala cu auditul statutar al situațiilor financiare a fost în sumă de 732 mii RON, cheltuiala cu serviciile de asigurare a fost în sumă de 264 mii RON și cheltuiala cu alte servicii a fost în sumă de 491 mii RON.

12. CHELTUIELI SALARIALE

Mii RON	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
Cheltuieli cu salariile (i)	442.945	431.636	428.913	427.433
Contribuții aferente salariilor(ii)	100.758	93.319	97.760	92.444
Alte cheltuieli de natură salarială	9.652	6.206	9.260	6.183
Beneficii pe termen lung acordate angajaților (iii)	2.451	1.652	2.431	1.652
Total	555.806	532.813	538.364	527.712

Numărul de angajați ai Grupului la 31 decembrie 2017 a fost de 5.314 (31 decembrie 2016: 5.265).
 Numărul de angajați ai Băncii la 31 decembrie 2017 a fost de 5.190 (31 decembrie 2016: 5.235).

- (i) Din totalul cheltuielilor cu salariile, Grupul a înregistrat în anul 2017 suma de 3.885 mii RON reprezentând contribuții pentru angajați la Pilonul 3 de pensii (31 decembrie 2016: 3.978 mii RON).
- (ii) Din totalul contribuțiilor aferente salariilor, contribuția la Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale este 67.064 mii RON (2016: 63.700 mii RON).
- (iii) Beneficiile pe termen lung acordate angajaților includ provizionul pentru beneficii acordat o singură dată la pensionare și bonusul de performanță cu plată amânată. Din totalul beneficiilor pe termen lung acordate angajaților, Grupul a înregistrat în anul 2017 suma de 563 mii RON reprezentând cheltuiala aferentă programului de fidelizare prin acțiuni în Raiffeisen Bank Internațional (2016: 287 mii RON).

Tranzacții cu plată pe bază de acțiuni

Directoratul, cu avizul Consiliului de Supraveghere al Raiffeisen Bank Internațional, a aprobat înființarea unui program de stimulare a personalului prin plată pe bază de acțiuni (SIP), care putea permite alocarea de acțiuni angajaților eligibili din țară sau detașați în străinătate pentru o anumită perioadă. Angajații eligibili au fost membrii Directoratului și personalul executiv selectat al Raiffeisen Bank Internațional, precum și personalul executiv al băncilor subsidiare și companiilor afiliate.

Numărul acțiunilor ordinare ale Raiffeisen Bank Internațional ce vor fi transferate în final depinde de îndeplinirea a două criterii de performanță: atingerea rentabilității așteptate a capitalului (ROE) și randamentul acțiunilor Raiffeisen Bank Internațional AG comparativ cu randamentul total al investiției în acțiunile companiilor incluse în indicele DJ EURO STOXX Banks după o perioadă de deținere de 3 ani. Participarea la programul de stimulare a personalului prin plată pe bază de acțiuni este voluntară.

Cheltuielile aferente programului de fidelizare prin acțiuni sunt recunoscute în cheltuielile cu salariile conform IFRS 2 pentru tranzacțiile de plată pe bază de acțiuni decontate în numerar și datoria aferentă înregistrată la valoarea justă. Programul de stimulare a personalului prin plată pe bază de acțiuni a fost în vigoare până la 31 decembrie 2013 și începând cu 2014 Grupul a anulat această formă de remunerare. Numărul de acțiuni contingente alocate este: SIP 2011: 9.581, SIP 2012: 12.143, SIP 2013: 18.075.

Numărul de acțiuni prezentat mai sus ia în considerare îndeplinirea în totalitate a obiectivelor de performanță. Valoarea finală a acțiunilor Raiffeisen Bank Internațional plătită salariaților depinde de valoarea acțiunilor la data plății. Pentru fiecare SIP anual există o perioadă de intrare în drepturi de 5 ani.

13. CHELTUIELI NETE CU AJUSTĂRILE PENTRU DEPRECIEREA VALORII ACTIVELOR FINANCIARE

Grup	2017	2016
<i>Mii RON</i>		
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (Nota 20)	688.505	895.960
Venituri din ajustări pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (Nota 20)	-369.361	-376.371
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea angajamentelor de credit (Nota 30)	11.723	7.880
Venituri din ajustări pentru deprecierea angajamentelor de credit (Nota 30)	-10.438	-13.598
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	150.410	97.228
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	-225.216	-141.830
Cheltuieli nete cu provizionul pentru deprecierea valorii activelor financiare	245.623	469.269
Banca	2017	2016
<i>Mii RON</i>		
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (Nota 20)	679.608	895.960
Venituri din ajustări pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (Nota 20)	-362.485	-376.371
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea angajamentelor de credit (Nota 30)	11.723	7.880
Venituri din ajustări pentru deprecierea angajamentelor de credit (Nota 30)	-10.438	-13.598
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	151.085	97.228
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	-225.216	-141.830
Cheltuieli nete cu provizionul pentru deprecierea valorii activelor financiare	244.277	469.269

*Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, a generat o reversare în suma de 97.621 mii lei.

14. IMPOZITUL PE PROFIT

Grup	2017	2016
<i>Mii RON</i>		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent de 16% (2016: 16%) calculat în conformitate cu legislația românească	97.401	78.698
Venit/cheltuiala cu impozitul pe profit amânat (Nota 25)	-2.263	13.200
Total	95.138	91.898
Banca	2017	2016
<i>Mii RON</i>		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent de 16% (2016: 16%) calculat în conformitate cu legislația românească	94.350	77.740
Venit/cheltuiala cu impozitul pe profit amânat (Nota 25)	-1.767	13.210
Total	92.583	90.950

**15. RECONCILIAREA PROFITULUI ÎNAINTE DE IMPOZITARE CU IMPOZITUL PE PROFIT DIN
 CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE**

	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
<i>Mii RON</i>				
Profit brut înainte de impozitare	604.038	535.714	583.763	542.579
Impozit în conformitate cu cota statutară de 16% (2016: 16%)	96.646	85.714	93.402	86.812
Efectul fiscal al cheltuielilor nedeductibile	51.155	36.807	51.106	36.886
Efectul fiscal al veniturilor neimpozabile	-37.628	-34.214	-37.511	-36.350
Impozitul pe profit înainte de credit fiscal	110.173	88.307	106.997	87.348
Credit fiscal	-9.982	-10.007	-9.857	-10.006
Ajustări ale impozitului pe venit recunoscute în perioada curentă aferente perioadelor anterioare	-2.790	398	-2.790	398
Impozit pe profit	97.401	78.698	94.350	77.740
Efectul originării și reluării diferențelor temporare	-2.263	13.200	-1.767	13.210
Impozitul pe profit înregistrat în contul de profit și pierdere	95.138	91.898	92.583	90.950

Principalele venituri neimpozabile provin din reversarea de provizioane nedeductibile și din dividendele primite, iar principalele cheltuieli nedeductibile din provizioane, sponsorizări, facturi nesosite și alte cheltuieli nedeductibile conform Codului Fiscal.

Creditul fiscal reprezintă cheltuielile cu sponsorizarea din an conform reglementărilor fiscale aplicabile.

16. NUMERAR ȘI DISPONIBILITĂȚI LA BANCA CENTRALĂ

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Numerar în casierie	4.516.070	3.502.500	4.515.944	3.502.496
Rezerva minimă obligatorie	3.955.907	3.000.633	3.955.907	3.000.633
Depozite la vedere cu Banca Centrală	0	1.700.024	0	1.700.024
Total	8.471.977	8.203.157	8.471.851	8.203.153

Banca menține în conturile curente ale Băncii Naționale a României rezerva minimă obligatorie constituită conform Regulamentului nr. 6/2002 emis de Banca Națională a României, cu modificările și completările ulterioare. La 31 decembrie 2017, rata rezervei minime obligatorii pentru fondurile atrase în RON și valută cu scadență reziduală mai mică de 2 ani la finele perioadei de observare a fost de 8% (31 decembrie 2016: 8%). Pentru pasivele cu scadență reziduală mai mare de 2 ani la finele perioadei de observare, fără clauză de rambursare, transformare sau retragere anticipată, rata rezervei minime obligatorii a fost stabilită la 0% (31 decembrie 2016: 0%).

Rezerva obligatorie poate fi folosită de către Grup pentru activități zilnice cu condiția ca soldul mediu lunar să fie menținut în limitele prevăzute de lege.

17. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE DEȚINUTE PENTRU TRANZACȚIONARE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Active financiare deținute pentru tranzacționare				
Obligațiuni (i)	54.594	384.206	54.594	384.206
Instrumente financiare derivate	31.704	59.488	32.181	59.552
Total	86.298	443.694	86.775	443.758
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare				
Instrumente financiare derivate	29.291	60.124	29.603	60.124
Total	29.291	60.124	29.603	60.124

- (i) Obligațiunile în sold la 31 decembrie 2017 și 31 decembrie 2016 includ certificate de trezorerie cu discount și obligațiuni.

18. INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE DEȚINUTE PENTRU MANAGEMENTUL RISCULUI

Grup

31 decembrie 2017

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Datorii
Produse OTC:				
Swap pe rata dobanzii în valute diferite	167.749	160.067	9.144	108
Swap valutar	14.822.764	14.830.813	25.845	49.042
Swap-uri pe rata dobânzii	122.173	122.173	248	1.694
Total			35.237	50.844

31 decembrie 2016

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Datorii
Produse OTC:				
Swap pe rata dobanzii în valute diferite	136.233	132.698	998	2.282
Swap-uri pe rata dobânzii	60.411	60.411	15	1.838
Total			1.013	4.120

Banca

31 decembrie 2017

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Datorii
Produse OTC:				
Swap pe rata dobanzii în valute diferite	167.749	160.067	9.144	0
Swap valutar	14.822.764	14.830.813	25.845	49.042
Swap-uri pe rata dobânzii	122.173	122.173	248	1.203
Total			35.237	50.245

31 decembrie 2016

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Datorii
Produse OTC:				
Swap pe rata dobanzii în valute diferite	136.233	132.698	998	2.263
Swap-uri pe pe rata dobânzii	60.411	60.411	15	1.838
Total			1.013	4.101

Contractele de swap valutar sunt utilizate de bancă, în principal, pentru administrarea lichidității. Cu ajutorul acestor operațiuni banca plasează pentru o perioadă de timp lichiditatea disponibilă într-o monedă și obține în schimb lichiditate într-o altă monedă. Din noționalul de vânzare brut de 14.831 milioane RON, perechea de valută EUR/RON contribuie cu o valoare brută de 14.314 milioane RON, reprezentând plasamente nete în moneda locală de 1.026 milioane RON.

Grupul nu utilizează contabilitatea de acoperire pentru instrumentele financiare derivate pe curs de schimb și rate de dobândă.

Valoarea justă a instrumentelor financiare derivate se determina pe baza cotațiilor existente în piață la data evaluării prin metoda fluxurilor de numerar actualizate.

Tranzacțiile de schimb valutar sunt evaluate prin actualizarea fluxurilor de numerar viitoare la ratele de piață; site-urile Reuters și cotațiile Băncii Naționale a României reprezintă sursele Grupului pentru determinarea ratelor de piață.

19. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE BĂNCILOR

Grup: La 31 decembrie 2017, din totalul creditelor și avansurilor acordate băncilor în valoare de 89.168 mii RON (31 decembrie 2016: de 546.165 mii RON), depozitele la termen la bănci comerciale sunt în valoare de 1.153 mii RON (31 decembrie 2016: 412.720 mii RON). Creditele și avansurile acordate băncilor includ, de asemenea, depozite colaterale în sumă de 41.074 mii RON (31 decembrie 2016: 16.056 mii RON), restul sumei reprezintă conturi curente și depozite la vedere.

Bancă: La 31 decembrie 2017, din totalul creditelor și avansurilor acordate băncilor în valoare de 85.641 mii RON (31 decembrie 2016: 546.165 mii RON), depozitele la termen la bănci comerciale sunt în valoare de 1.153 mii RON (31 decembrie 2016: 412.720 mii RON). Creditele și avansurile acordate băncilor includ, de asemenea, depozite colaterale în sumă de 41.074 mii RON (31 decembrie 2016: 16.056 mii RON), restul sumei reprezintă conturi curente și depozite la vedere.

20. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR

Activitatea de creditare comercială a Grupului se concentrează pe acordarea de împrumuturi persoanelor fizice și juridice. Riscurile de concentrare pe sectoare economice asociate portofoliului de credite la data de raportare se prezintă în felul următor:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
<i>Clienți retail</i>	14.038.931	12.681.288	13.704.864	12.681.288
<i>Clienți non-retail. din care:</i>				
Agricultură și industria alimentară	479.137	418.035	460.680	418.035
Electricitate, petrol și gaze naturale	348.984	270.465	348.808	270.465
Producție	1.657.611	1.487.352	1.562.832	1.487.352
Construcții	1.678.306	1.301.440	1.623.128	1.301.440
Comerț cu amănuntul și en-gross	2.339.867	2.161.874	2.230.380	2.161.874
Servicii	2.264.919	2.056.716	2.110.243	2.056.691
<i>Sector public</i>	424.856	618.933	423.978	618.933
Total credite și avansuri acordate clienților înainte de ajustări pentru depreciere	23.232.611	20.996.103	22.464.913	20.996.078
Minus ajustarea pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților	-1.071.337	-1.235.061	-1.041.981	-1.235.061
Credite și avansuri acordate clienților, nete de ajustări pentru depreciere	22.161.274	19.761.042	21.422.932	19.761.017

20. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR (continuare)

Ajustările pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților pot fi analizate după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Clienți retail, din care:				
Ajustări pentru depreciere evaluate individual				
Sold la începutul perioadei	556.320	527.055	556.320	527.055
Efectul în contul de profit și pierdere privind provizioanele de depreciere				
Cheltuiala anului	464.377	535.037	459.346	535.037
Venituri din reluarea provizioanelor	-126.172	-251.798	-122.581	-251.798
Utilizări de ajustări pentru depreciere	-274.783	-255.194	-280.146	-255.194
Efectul variației de curs de schimb	-3.507	1.220	-3.465	1.220
Sold la sfârșitul anului	616.235	556.320	609.474	556.320
Ajustări pentru depreciere evaluate colectiv				
Sold la începutul anului	247.324	118.632	247.324	118.632
Efectul în contul de profit și pierdere privind provizioanele de depreciere				
Cheltuiala anului	103.125	165.537	103.448	165.537
Venituri din reluarea provizioanelor	-179.166	-37.144	-179.705	-37.144
Efectul variației de curs de schimb	-1.337	299	-1.337	299
Alte ajustări	485	0	0	0
Sold la sfârșitul anului	170.431	247.324	169.730	247.324
Total clienți retail	786.666	803.644	779.204	803.644
Clienți corporativi, din care:				
Ajustări pentru depreciere evaluate individual				
Sold la începutul perioadei	390.888	350.444	390.888	350.444
Efectul în contul de profit și pierdere privind provizioanele de depreciere				
Cheltuiala anului	96.689	171.274	93.597	171.274
Venituri din reluarea provizioanelor	-34.365	-62.607	-31.620	-62.607
Utilizări de ajustări pentru depreciere	-210.690	-71.334	-228.468	-71.334
Efectul variației de curs de schimb	3.527	3.111	3.262	3.111
Sold la sfârșitul anului	246.049	390.888	227.659	390.888
Ajustări pentru depreciere evaluate colectiv				
Sold la începutul anului	40.529	38.755	40.529	38.755
Efectul în contul de profit și pierdere privind provizioanele de depreciere				
Cheltuiala anului	24.314	24.112	23.217	24.112
Venituri din reluarea provizioanelor	-29.658	-24.822	-28.579	-24.822
Efectul variației de curs de schimb	-41	2.484	-49	2.484
Alte ajustări	3.478	0	0	0
Sold la sfârșitul anului	38.622	40.529	35.118	40.529
Total clienți corporativi	284.671	431.417	262.777	431.417
Total ajustări pentru depreciere	1.071.337	1.235.061	1.041.981	1.235.061

20. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR (continuare)

Următorul tabel prezintă expunerea neperformantă definită conform regulamentului EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 actualizat cu modificările și completările ulterioare:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Epunere brută	1.714.857	1.918.049	1.678.681	1.918.049
din care retail:	1.225.751	1.174.675	1.225.721	1.174.675
din care non-retail:	489.106	743.374	452.960	743.374
Ajustarea pentru deprecierea creditelor	861.106	992.894	836.462	992.894
din care retail:	607.640	596.506	607.639	596.506
din care non-retail:	253.466	396.388	228.823	396.388
Expunere netă	853.751	925.155	842.219	925.155
din care retail:	618.111	578.169	618.082	578.169
din care non-retail:	235.640	346.986	224.137	346.986

Creanțe din leasing financiar

Grupul acționează ca locator în contracte de leasing financiar pentru autovehicule, bunuri imobile și echipament; dar și în calitate de creditor în contractele de împrumut. Contractele de leasing și contractele de împrumut sunt exprimate în EUR sau RON și se desfășoară pe perioade cuprinse între un an și opt ani în cazul contractelor având ca obiect autovehicule și echipamente, și între un an și zece ani în cazul contractelor având ca obiect bunuri imobile. Transferarea dreptului de proprietate asupra activului are loc la terminarea contractului de leasing. Dobânda aplicabilă este variabilă sau fixă și se percepe pe toată perioada contractului. Creanțele rezultate sunt garantate cu activul care face obiectul contractului, precum și prin alte garanții. Creditele și avansurile acordate clienților Grupului includ următoarele creanțe din leasing financiar:

<i>Mii RON</i>	31 decembrie 2017
Investitia bruta in leasing financiar:	959.870
Venituri amanate:	-57.666
Investitia neta in leasing financiar	902.204
Investitia bruta in leasing financiar, cu scadente reziduale	
Sub un an	89.606
Intre un an si cinci ani	805.846
Peste cinci ani	64.418
	959.870
Investitia neta in leasing financiar impartita pe scadente reziduale	
Sub un an	87.992
Intre un an si cinci ani	756.648
Peste cinci ani	57.564
	902.204

21. TITLURI DE VALOARE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
<i>Titluri de valoare la valoare justă prin contul de profit și pierdere</i>				
Certificate de trezorerie emise de Guvernul României (i)	610.812	246.068	610.812	246.068
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	235.032	951.154	235.032	951.154
Obligațiuni emise de sectorul public	149.003	127.556	149.003	127.556
Obligațiuni emise de bănci multilaterale de dezvoltare	9.511	9.501	9.511	9.501
Unități de fond	17.589	15.687	0	0
Total investiții la valoare justă prin contul de profit și pierdere	1.021.947	1.349.966	1.004.358	1.334.279
<i>Titluri de valoare disponibile pentru vânzare</i>				
Obligațiuni emise de sectorul public	289.003	47.884	289.003	47.884
Certificate de trezorerie emise de Guvernul României (i)	629.583	708.622	629.583	708.622
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	1.893.110	1.088.917	1.893.111	1.088.917
Titlurile de capital necotate (iii)	4.252	4.028	4.023	4.023
Titluri de capital cotate	29.522	23.333	29.522	23.333
Obligațiuni emise de bănci multilaterale de dezvoltare	85.164	71.201	85.164	71.201
Total titluri de valoare disponibile pentru vânzare	2.930.634	1.943.985	2.930.406	1.943.980
<i>Titluri de valoare deținute până la maturitate(ii)</i>				
Obligațiuni emise de sectorul privat	5.155	5.155	0	0
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	1.292.078	550.484	1.275.730	534.227
Total titluri de valoare deținute până la maturitate	1.297.233	555.639	1.275.730	534.227
Total titluri de valoare	5.249.814	3.849.590	5.210.494	3.812.486

- (i) Certificatele de trezorerie emise de Guvernul României includ titluri emise cu discount denumite în RON. Certificatele de trezorerie cu discount sunt remunerate la o rată fixă de dobândă.
- (ii) Obligațiunile emise de Guvernul României includ titluri de valori emise de Ministerul de Finanțe în RON, EUR și USD purtătoare de rate fixe de dobândă între 1,25% p.a și 6,75 % p.a. La 31 decembrie 2017, obligațiunile emise de Guvernul României în suma de 59.880 mii RON (31 decembrie 2016: 60.732 mii RON) sunt gajate în vederea respectării reglementărilor prudentiale ale Băncii Naționale a României pentru decontarea operațiunilor inter-bancare.
- (iii) Titlurile de capital necotate la bursă reprezintă instrumente de capitaluri proprii pentru care nu există o piață activă pentru un instrument identic și a căror valoare justă nu poate fi determinată în mod credibil. Orice evaluare la valoarea justă necesită judecăți semnificative din partea managementului ca urmare a dificultăților în obținerea de informații ce ar putea fi utilizate în evaluare. Prin urmare, aceste titluri de capital sunt deținute la cost mai puțin eventuale deprecieri.

21. TITLURI DE VALOARE (continuare)

La 31 decembrie 2017 valoarea contabilă a instrumentelor de capitaluri proprii necotate la bursă deținute de Grup este în sumă de 4.252 mii RON (31 decembrie 2016: 4.028 mii RON). În ceea ce privește aceste instrumente nu au fost recunoscute pierderi din deprecieri (31 decembrie 2016: 0 mii RON).

La 31 decembrie 2015, Banca, ca membru principal al Visa Europe Limited deținea o acțiune în capitalul social al acestei companii. Până în anul 2015, Banca a înregistrat această participație la cost deoarece nu a existat un preț cotelat pe o piață activă și valoarea justă nu putea fi măsurată în mod credibil.

În noiembrie 2015, Visa Inc. și Visa Europe Limited au încheiat un contract în conformitate cu care Visa Inc. achiziționează 100% din capitalul social al Visa Europe. În iunie 2016 a fost finalizată tranzacția de achiziție a Visa Europe. Pentru acțiunea deținută de către Bancă în Visa Europe, aceasta a realizat venituri sub formă de: numerar, acțiuni în Visa Inc. și o componentă de plată în numerar amânată.

Grup: Veniturile nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere la 2017 sunt în sumă de 5.921 mii RON (2016: 7.784 mii RON).

Bancă: Veniturile nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere la 2017 sunt în sumă de 6.128 mii RON (2016: 7.571 mii RON).

Creșterea veniturilor nete din investiții financiare se datorează tranzacției Visa, explicată mai sus.

22. INVESTIȚII ÎN FILIALE ENTITĂȚI ASOCIATE ȘI ASOCIERI ÎN PARTICIPAȚIE

iv) Entități asociate și asocieri în participație

Mii RON	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
Sold la 1 ianuarie	85.893	102.192	123.799	123.799
Intrări	0	0	42.725	0
Ieșiri	0	-25.824	0	0
Reclasificări	-47.969	0	0	0
Alte elemente ale rezultatului global	-419	-37	0	0
Partea Grupului din câștigul/ (pierderea) entităților asociate	1.485	9.562	0	0
Total	38.990	85.893	166.524	123.799
Provizion pentru deprecieri	-15.079	-16.771	-61.145	-61.144
Sold la 31 decembrie	23.911	69.122	105.379	62.655

Începând cu anul 2016, Grupul a reclasificat investițiile în unități de fond din investiții în asociați în titluri de valoare. Motivul acestei reclasificări este faptul că procentul deținut în ultimii ani a scăzut constant, la data acestor situații financiare devenind nesemnificativ. În plus, datorită procentului mic de deținere, aceste investiții în unități de fond nu se mai califică pentru clasificarea în categoria investiții în entități asociate.

22. INVESTIȚII ÎN FILIALE ENTITĂȚI ASOCIATE ȘI ASOCIERI ÎN PARTICIPAȚIE (continuare)

v) Combinari de întreprinderi

În martie 2017 Banca a obținut controlul asupra Raiffeisen Leasing IFN S.A și asupra ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. prin achiziția participației adiționale în procent de 49,99% în Raiffeisen Leasing IFN S.A. Contractul a fost semnat în data de 8 august 2016 și toate aprobările/condițiile contractuale au fost obținute/îndeplinite în martie 2017. Suma plătită în cadrul contractului a fost de 9.378 mii EURO (42.724 mii RON) și valoarea de piață a grupului Raiffeisen Leasing a fost în sumă de 47.969 mii RON, generând astfel un fond comercial negativ în suma de 5.245 mii RON.

Pentru aceasta combinare de întreprindere a fost contractat un evaluator extern și raportul emis a stat la baza stabilirii obiective a prețului.

Tranzacția de achiziție face parte din strategia grupului Raiffeisen Bank International de a simplifica structura organizatorică.

<i>Mii RON</i>	Valoarea de piață la achiziție		
	Raiffeisen Leasing IFN SA	ICS Raiffeisen Leasing S.R.L	Raiffeisen Leasing Group
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	5	0	5
Credite și avansuri acordate băncilor	18.594	3.448	22.042
Credite și avansuri acordate clienților	828.301	17.896	846.197
Titluri de valoare	1	222	223
Creanțe privind impozitul pe profit curent	1.997	288	2.285
Alte active	22.629	862	23.491
Imobilizări corporale	876	26	902
Imobilizări necorporale	1.900	46	1.946
Total active	<u>874.303</u>	<u>22.788</u>	<u>897.091</u>
Derivative deținute pentru managementul riscului	40	0	40
Credite de la bănci și alte instituții financiare	768.607	15.329	783.936
Depozite de la clienți	9.172	1.422	10.594
Datorii privind impozitul pe profit curent	530	0	530
Alte datorii	4.503	0	4.503
Provizioane	1.456	95	1.551
Total datorii	<u>784.308</u>	<u>16.846</u>	<u>801.154</u>
Valoare justă a activelor nete contabile			95.937
Valoare justă a activelor nete contabile achiziționate			47.969
Preț			42.724
Fond comercial negativ			-5.245

Raiffeisen Leasing IFN SA și a ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. au generat în perioada de raportare 2017 un profit în sumă de 12.878 mii RON și venituri operaționale în sumă de 36.826 mii RON. Dacă achiziția Raiffeisen Leasing IFN SA și ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. ar fi avut loc la începutul anului, atunci aceste companii ar fi generat un profit în sumă 14.352 mii RON și venituri operaționale în sumă de 49.083 mii RON.

Volumul brut de contracte noi de leasing acordat de Grupul Raiffeisen Leasing în perioada de raportare a fost în sumă de 344.381 mii RON.

Valoarea contractuală brută a creanțelor din leasing achiziționate a fost în sumă de 889.344 mii RON. Fluxurile contractuale de numerar pe care Banca nu se așteaptă să le încaseze la data achiziției sunt în sumă de 43.148 mii RON.

22. INVESTIȚII ÎN FILIALE, ENTITĂȚI ASOCIATE ȘI ASOCIERI ÎN PARTICIPAȚIE (continuare)

Interesul Grupului în entitățile asociate și asocieri în participație nelistate este următorul:

Investiții în entități asociate

<i>Mii RON</i>	Active	Datorii	Venituri	Venituri din dobânzi	Cheltuieli cu dobânzile	Impozit pe profit	Profit	Active nete	Participație deținută%	% din Active nete
31 decembrie 2017										
Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA	734.525	683.711	22.060	761	-318	-205	4.092	50.814	33,33%	16.936
Investiții în entități asociate										
31 decembrie 2016										
Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA	724.282	677.560	25.746	511	-65	-1.253	3.834	46.722	33,33%	15.572
Asocieri în participație										
31 decembrie 2017										
Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.	625.246	559.048	28.247	23.014	-10.956	-411	-5.140	66.198	33,33%	22.060
Asocieri în participație										
31 decembrie 2016										
Raiffeisen Leasing IFN S.A.	935.305	846.487	107.727	42.667	-10.760	-3.256	16.222	88.818	50,00%	44.409
ICS Raiffeisen Leasing S.R.L.	26.895	21.638	3.739	3.311	-844	794	-94	5.258	50,00%	2.629
Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.	744.827	672.308	33.774	25.720	-11.794	-493	2.062	72.519	33,33%	24.167

23. IMOBILIZĂRI CORPORALE

Grup

<i>Mii RON</i>	Terenuri și construcții	Mobilier și calculatoare	Mașini	Mijloace fixe în curs	Total
Cost					
Sold la 1 ianuarie 2016	204.706	436.669	43.674	5.874	690.923
Intrări	0	21.092	5.318	67.075	93.485
Transferuri	5.984	26.640	3.378	-36.002	0
leșiri	-8.304	-13.644	-18.974	-7.174	-48.096
Sold la 31 decembrie 2016	202.386	470.757	33.396	29.773	736.312
Sold la 1 ianuarie 2017	202.386	470.757	33.396	29.773	736.312
Intrări	0	9.339	1.943	44.288	55.570
Transferuri	6.133	42.464	5.398	-53.995	0
leșiri	-5.154	-39.610	-5.926	-1.180	-51.870
Schimbare în consolidare	39	158	754	0	951
Sold la 31 decembrie 2017	203.404	483.108	35.565	18.886	740.963
Amortizare și pierderi din deprecieri					
Sold la 1 ianuarie 2016	152.284	306.124	19.557	0	477.965
Cheltuiala anului	9.628	34.067	5.252	0	48.947
leșiri	-6.558	-11.482	-8.652	0	-26.692
Sold la 31 decembrie 2016	155.354	328.709	16.157	0	500.220
Sold la 1 ianuarie 2017	155.354	328.709	16.157	0	500.220
Cheltuiala anului	8.773	46.372	5.296	0	60.441
leșiri	-4.916	-31.123	-4.741	0	-40.780
Sold la 31 decembrie 2017	159.211	343.958	16.712	0	519.881
Valoare contabilă netă					
La 1 ianuarie 2016	52.422	130.545	24.117	5.874	212.958
La 31 decembrie 2016	47.032	142.048	17.239	29.773	236.092
La 1 ianuarie 2017	47.032	142.048	17.239	29.773	236.092
La 31 decembrie 2017	44.193	139.150	18.853	18.886	221.082

23. IMOBILIZĂRI CORPORALE (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	Terenuri și construcții	Mobilier și calculatoare	Mașini	Mijloace fixe în curs	Total
Cost					
Sold la 1 ianuarie 2016	205.313	442.770	31.875	9.645	689.603
Intrări	0	14.979	5.092	63.305	83.376
Transferuri	5.984	26.640	3.378	-36.002	0
Ieșiri	-8.911	-13.644	-7.685	-7.175	-37.415
Sold la 31 decembrie 2016	202.386	470.745	32.660	29.773	735.564
Sold la 1 ianuarie 2017	202.386	470.745	32.660	29.773	735.564
Intrări	0	8.328	1.205	44.288	53.821
Transferuri	6.133	42.464	5.398	-53.995	0
Ieșiri	-5.137	-38.368	-5.359	-1.180	-50.044
Sold la 31 decembrie 2017	203.382	483.169	33.904	18.886	739.341
Amortizare și pierderi din deprecieri					
Sold la 1 ianuarie 2016	152.164	306.648	18.096	0	476.908
Cheltuiala anului	9.628	34.065	5.176	0	48.869
Ieșiri	-6.438	-12.008	-7.446	0	-25.892
Sold la 31 decembrie 2016	155.354	328.705	15.826	0	499.885
Sold la 1 ianuarie 2017	155.354	328.705	15.826	0	499.885
Cheltuiala anului	8.756	46.550	4.794	0	60.100
Ieșiri	-4.984	-29.258	-5.887	0	-40.129
Sold la 31 decembrie 2017	159.126	345.997	14.733	0	519.856
Valoare contabilă netă					
La 1 ianuarie 2016	53.149	136.122	13.779	9.645	212.695
La 31 decembrie 2016	47.032	142.040	16.834	29.773	235.679
La 1 ianuarie 2017	47.032	142.040	16.834	29.773	235.679
La 31 decembrie 2017	44.256	137.172	19.171	18.886	219.485

Grup: Transferurile între grupele de mijloace fixe sunt incluse în intrări și ieșiri. Achizițiile de terenuri și construcții, mobilier și calculatoare în cursul anului 2017 au însumat 55.570 mii RON (2016: 93.485 mii RON).

Bancă: Transferurile între grupele de mijloace fixe sunt incluse în intrări și ieșiri. Achizițiile de terenuri și construcții, mobilier și calculatoare în cursul anului 2017 au însumat 53.821 mii RON (2016: 83.376 mii RON).

24. IMOBILIZĂRI NECORPORALE

Grup

	Aplicații informatic achiziționate	Active în curs de construcție	Total
<i>Mii RON</i>			
Cost			
Sold la 1 ianuarie 2016	328.059	41.512	369.571
Intrări	7.337	56.311	63.648
Transferuri	53.230	-53.230	0
leșiri	-238	-16	-254
Sold la 31 decembrie 2016	388.388	44.577	432.965
Sold la 1 ianuarie 2017	388.388	44.577	432.965
Intrări	518	81.270	81.788
Transferuri	45.536	-45.536	0
Schimbare în consolidare	1.956	84	2.040
leșiri	-17.950	-705	-18.655
Sold la 31 decembrie 2017	418.448	79.690	498.138
Amortizare și pierderi din deprecieri			
Sold la 1 ianuarie 2016	282.348	0	282.348
Cheltuiala anului	31.415	0	31.415
leșiri	-212	0	-212
Sold la 31 decembrie 2016	313.551	0	313.551
Sold la 1 ianuarie 2017	313.551	0	313.551
Cheltuiala anului	40.162	0	40.162
leșiri	-17.693	0	-17.693
Sold la 31 decembrie 2017	336.020	0	336.020
Valoare contabilă netă			
La 1 ianuarie 2016	45.711	41.512	87.223
La 31 decembrie 2016	74.837	44.577	119.414
La 1 ianuarie 2017	74.837	44.577	119.414
La 31 decembrie 2017	82.428	79.690	162.118

24. IMOBILIZĂRI NECORPORALE (continuare)

Banca

	Aplicații informatic achiziționate	Active în curs de construcție	Total
<i>Mii RON</i>			
Cost			
Sold la 1 ianuarie 2016	327.647	41.106	368.753
Intrări	7.177	56.311	63.488
Transferuri	53.230	-53.230	0
Ieșiri	-238	-16	-254
Sold la 31 decembrie 2016	387.816	44.171	431.987
Sold la 1 ianuarie 2017	387.816	44.171	431.987
Intrări	0	80.909	80.909
Transferuri	45.536	-45.536	0
Ieșiri	-14.835	-439	-15.274
Sold la 31 decembrie 2017	418.517	79.105	497.622
Amortizare și pierderi din deprecieri			
Sold la 1 ianuarie 2016	281.594	0	281.594
Cheltuiala anului	31.369	0	31.369
Ieșiri	-212	0	-212
Sold la 31 decembrie 2016	312.751	0	312.751
Sold la 1 ianuarie 2017	312.751	0	312.751
Cheltuiala anului	39.452	0	39.452
Ieșiri	-14.578	0	-14.578
Sold la 31 decembrie 2017	337.625	0	337.625
Valoare contabilă netă			
La 1 ianuarie 2016	46.053	41.106	87.159
La 31 decembrie 2016	<u>75.065</u>	<u>44.171</u>	<u>119.236</u>
La 1 ianuarie 2017	75.065	44.171	119.236
La 31 decembrie 2017	<u>80.892</u>	<u>79.105</u>	<u>159.997</u>

Grup: Incluse în intrări și ieșiri sunt transferurile între grupele de active necorporale. Cumpărările de active necorporale în anul 2017 au fost în valoare de 81.788 mii RON (2016: 63.648 mii RON).

Bancă: Incluse în intrări și ieșiri sunt transferurile între grupele de active necorporale. Cumpărările de active necorporale în anul 2017 au fost în valoare de 80.909 mii RON (2016: 63.488 mii RON).

25. IMPOZITUL AMÂNAT

Creanțele privind impozitul amânat la 31 decembrie 2017 sunt atribuibile elementelor detaliate în tabelul următor:

Grup

	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.174	89.313	-88.139	-14.103
Alte datorii	107.900	2.586	105.314	16.850
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	17.270	8.588	8.682	1.389
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	81.732	291	81.441	13.031
Total	208.076	100.778	107.298	17.167

Banca

	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.174	89.313	-88.139	-14.102
Alte datorii	107.900	2.586	105.314	16.850
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	17.270	8.588	8.682	1.389
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	80.999	291	80.708	12.913
Total	207.343	100.778	106.565	17.050

25. IMPOZITUL AMÂNAT (continuare)

Creanțele privind impozitul amânat la 31 decembrie 2016 sunt atribuibile elementelor detaliate în tabelul următor:

Grup

	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/ datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.359	73.812	-72.453	-11.593
Alte datorii	77.908	1.947	75.961	12.154
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	0	5.322	-5.322	-852
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	84.016	0	84.016	13.443
Total	163.283	81.081	82.202	13.152

Banca

	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.359	72.142	-70.783	-11.325
Alte datorii	77.908	1.947	75.961	12.154
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	0	5.322	-5.322	-852
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	83.325	0	83.325	13.332
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	1.670	-1.670	-267
Total	162.592	81.081	81.511	13.042

	Grup		Banca	
<i>Mii RON</i>	2017	2016	2017	2016
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	-7.234	267	-7.501
Imobilizări corporale și necorporale	-2.510	-1.002	-2.777	-735
Alte active	0	-4.604	0	-4.604
Alte datorii	5.185	-1.684	4.696	-1.684
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	-412	1.324	-419	1.314
Cheltuiala privind impozitul amânat	2.263	-13.200	1.767	-13.210

Impozit amânat aferent elementelor recunoscute în Alte elemente ale rezultatului global în timpul anului provine din câștiguri nerealizate din active financiare disponibile pentru vânzare.

26. ALTE ACTIVE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Cheltuieli înregistrate în avans	41.646	38.563	40.871	38.425
Venituri amânate	0	2.495	0	2.495
Valori de recuperat (i)	136.053	68.078	136.053	68.078
Creanțe din vânzarea creditelor acordate clienților	3.078	2.568	3.078	2.568
Debitori diverși (ii)	49.457	69.356	57.994	78.354
Stocuri	2.893	7.109	2.893	7.109
Active preluate în contul creanței	29.297	11.802	28.977	11.802
Altele	25.404	5.456	0	0
Total	287.828	205.427	269.866	208.831

- i) Valorile de recuperat includ tranzacții în curs de decontare la data de 31 decembrie, astfel: tranzacții cu cardurile în sumă de 129.553 mii RON (31 decembrie 2016: 30.693 mii RON), operațiunile de vânzare - cumpărare numerar în suma de 412 mii RON (31 decembrie 2016: 34.627 mii RON), tranzacțiile de tipul Western Union ce urmează a fi decontate în sumă de 5.943 mii RON (31 decembrie 2016: 2.803 mii RON) și altele. Din totalul de 136.053 mii RON, 132.754 se vor deconta cu conturile curente la banci și 3.299 mii RON se vor deconta cu conturile curente ale clienților.
- ii) **Grup:** Soldul debitorilor diverși este prezentat la valoare netă contabilă, respectiv valoarea brută în sumă de 88.178 mii RON (2016: 119.132 mii RON) diminuată cu ajustări pentru depreciere în sumă de 38.721 mii RON (2016: 49.776 mii RON).
Bancă: Soldul debitorilor diverși este prezentat la valoare netă contabilă, respectiv valoarea brută în sumă de 97.382 mii RON (2016: 128.130 mii RON) diminuată cu ajustări pentru depreciere în sumă de 39.388 mii RON (2016: 49.776 mii RON).

În tabelele de mai jos este prezentată împărțirea altor active în funcție de calitatea acestora:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Active financiare	204.350	140.392	186.388	143.796
Active nefinanciare	83.478	65.035	83.478	65.035
Total	287.828	205.427	269.866	208.831

Din care:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Nici restante nici depreciate	203.222	139.732	185.259	143.136
Restante dar nedepreciate	2	3	2	3
Depreciate	1.126	657	1.127	657
Total	204.350	140.392	186.388	143.796

27. DEPOZITE ATRASE DE LA BĂNCI

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Rambursabile la cerere	428.517	546.988	428.517	546.988
Depozite la vedere	60.000	0	60.000	0
Depozite la termen	19.772	36.026	19.772	36.026
Total	508.289	583.014	508.289	583.014

28. DEPOZITE ATRASE DE LA CLIENȚI

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
<i>Rambursabile la cerere</i>				
Clienți retail	11.495.876	8.985.808	11.495.876	8.985.808
Clienți non-retail	6.329.519	6.351.505	6.370.268	6.358.402
	17.825.395	15.337.313	17.866.144	15.344.210
<i>Depozite la termen</i>				
Clienți retail	9.263.462	9.405.196	9.263.462	9.405.196
Clienți non-retail	2.605.958	1.631.203	2.605.958	1.631.203
	11.869.420	11.036.399	11.869.420	11.036.399
<i>Conturi de economii</i>				
Clienți retail	1.184	1.232	1.184	1.232
	1.184	1.232	1.184	1.232
Total	29.695.999	26.374.944	29.736.748	26.381.841

29. TOTAL DATORII PE TERMEN LUNG

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Bănci comerciale	576.317	713.958	0	713.958
Bănci multilaterale de dezvoltare	191.900	123.957	76.859	123.957
Alte instituții financiare	163.741	299.672	163.741	299.672
Total credite de la bănci și alte instituții financiare	931.958	1.137.587	240.600	1.137.587

Creditele primite de la bănci și alte instituții financiare sunt denuminate în EUR, CHF și RON, având o maturitate finală ce variază între octombrie 2018 și decembrie 2026.

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	931.958	1.137.587	240.600	1.137.587
<i>Din care negarantate</i>	739.880	1.013.611	163.565	1.013.611
Obligațiuni emise	512.501	512.239	516.223	515.961
Datorii subordonate	849.017	954.973	849.017	954.973
Total	2.293.476	2.604.799	1.605.840	2.608.521

29. TOTAL DATORII PE TERMEN LUNG (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea datoriilor totale pe termen lung la 31 decembrie 2017:

Grup

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	410.517	521.441	931.958
<i>Din care negarantate</i>	<i>287.814</i>	<i>452.066</i>	<i>739.880</i>
Obligațiuni emise	16.613	495.888	512.501
Datorii subordonate	122.274	726.743	849.017
Total	549.404	1.744.072	2.293.476

Banca

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	127.301	113.299	240.600
<i>Din care negarantate</i>	<i>85.271</i>	<i>78.294</i>	<i>163.565</i>
Obligațiuni emise	16.734	499.489	516.223
Datorii subordonate	122.274	726.743	849.017
Total	266.309	1.339.531	1.605.840

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea datoriilor totale pe termen lung la 31 decembrie 2016:

Grup

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	651.628	485.959	1.137.587
<i>Din care negarantate</i>	<i>603.582</i>	<i>410.029</i>	<i>1.013.611</i>
Obligațiuni emise	16.482	495.757	512.239
Datorii subordonate	119.086	835.887	954.973
Total	787.196	1.817.603	2.604.799

Banca

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	651.628	485.959	1.137.587
<i>Din care negarantate</i>	<i>603.582</i>	<i>410.029</i>	<i>1.013.611</i>
Obligațiuni emise	16.483	499.478	515.961
Datorii subordonate	119.086	835.887	954.973
Total	787.197	1.821.324	2.608.521

Datoriile pe termen lung includ obligațiunile emise cu rang prioritar, împrumuturi cu rang prioritar și împrumuturi subordonate. Datoriile cu rang prioritar au rang superior în structura pasivelor față de împrumuturile subordonate și instrumentele de capital așa cum este reglementat de legislația în domeniul insolvenței.

29. TOTAL DATORII PE TERMEN LUNG (continuare)

La 31 decembrie 2017 Banca are datorii pe termen lung constând în emisiune de obligațiuni care sunt tranzacționate pe Bursa de Valori din București (BVB).

Grup: Soldul obligațiunilor emise la 31 decembrie 2017, inclusiv datoriile atașate, este de 512.501 mii RON (31 decembrie 2016: 512.239 mii RON).

Bancă: Soldul obligațiunilor emise la 31 decembrie 2017, inclusiv datoriile atașate, este de 516.223 mii RON (31 decembrie 2016: 515.961 mii RON).

Grupul ia toate măsurile necesare pentru a fi îndeplinite clauzele contractuale atașate împrumuturilor primite de la bănci și alte instituții financiare. În perioada analizată nu au existat încălcări ale clauzelor contractuale la împrumuturi de la bănci și alte instituții financiare.

Soldul creditelor subordonate la 31 decembrie 2017 este în valoare de 145.000 mii EUR și 42.000 mii CHF (31 decembrie 2016: 170.000 mii EUR și 42.000 mii CHF). Soldul datoriilor subordonate în echivalent RON la 31 decembrie 2017, incluzând datoria atașată este de 849.017 mii RON (31 decembrie 2016: 954.973 mii RON). În cursul anului 2017 și 2016, Grupul nu a contractat noi credite subordonate.

30. PROVIZIOANE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	32.525	31.943	32.525	31.943
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	25.542	24.286	25.542	24.286
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.118	4.487	4.118	4.487
Provizioane pentru concedii neefectuate	9.875	8.746	9.666	8.746
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	1.586	2.513	1.586	2.513
Provizioane pentru beneficiile angajaților la terminarea contractului de muncă	4.177	42	4.000	42
Alte provizioane	2.641	5.118	600	5.118
Total	80.464	77.135	78.037	77.135

30. PROVIZIOANE (continuare)

În 2017 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Grup

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiuri	Reversări	Utilizări	FX	Schimbare in consolidare	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	31.943	6.697	0	-6.583	468	0	32.525
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	24.286	11.723	-10.438	0	-29	0	25.542
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.487	0	-369	0	0	0	4.118
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.746	979	-59	0	0	209	9.875
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.513	312	-1.282	0	43	0	1.586
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	42	3.958	0	0	0	177	4.177
Alte provizioane	5.118	3.545	-5.290	-2.672	0	1.940	2.641
TOTAL	77.135	27.214	-17.438	-9.255	482	2.326	80.464

În 2016 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Grup

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiuri	Reversări	Utilizări	FX	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	45.125	0	-7.573	-5.627	18	31.943
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	30.030	7.880	-13.598	0	-26	24.286
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.724	0	-237	0	0	4.487
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.112	634	0	0	0	8.746
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.816	754	-48	0	-1.009	2.513
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	490	0	-294	-154	0	42
Alte provizioane	2.100	7.666	-1.551	-3.097	0	5.118
TOTAL	93.397	16.934	-23.301	-8.878	-1.017	77.135

30. PROVIZIOANE (continuare)

În 2017 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Banca

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiiri	Reversări	Utilizări	FX	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	31.943	6.697	0	-6.583	468	32.525
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	24.286	11.723	-10.438	0	-29	25.542
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.487	0	-369	0	0	4.118
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.746	979	-59	0	0	9.666
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.513	312	-1.282	0	43	1.586
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	42	3.958	0	0	0	4.000
Alte provizioane	5.118	3.444	-5.290	-2.672	0	600
TOTAL	77.135	27.113	-17.438	-9.255	482	78.037

În 2016 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Banca

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiiri	Reversări	Utilizări	FX	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	45.125	0	-7.573	-5.627	18	31.943
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	30.030	7.880	-13.598	0	-26	24.286
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.724	0	-237	0	0	4.487
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.112	634	0	0	0	8.746
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.816	754	-48	0	-1.009	2.513
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	490	0	-294	-154	0	42
Alte provizioane	2.100	7.666	-1.551	-3.097	0	5.118
TOTAL	93.397	16.934	-23.301	-8.878	-1.017	77.135

Provizioanele pentru beneficiile angajaților reprezintă obligația Grupului de a acorda la momentul pensionării un număr de salarii compensatorii în funcție de vechimea în muncă. Grupul a calculat la 31 decembrie 2017 provizioane pentru compensații acordate angajaților la pensionare folosind indicatori precum: numărul de ani rămași până la pensionare, probabilitatea ca angajatul va rămâne în cadrul Grupului până la pensionare, salariul curent, numărul mediu de salarii de plătit ca și beneficiu post-angajare, vârstă, sexul, vârsta medie de pensionare conform legislației în vigoare.

30. PROVIZIOANE (continuare)

Provizionul pentru litigii reprezintă suma estimată a unor pierderi probabile din dispute juridice. Timpul estimat pentru ieșirea fluxurilor de numerar nu poate fi determinat pentru fiecare caz în parte, acesta depinzând de diverși factori. Având în vedere complexitatea și inerența incertitudinilor legate de rezultatul scenariilor pentru provizioanele pentru litigii, estimările Grupului pot diferi de obligațiile reale rezultate din finalizarea disputelor legale din perioadele viitoare.

La data de 31 decembrie 2017, provizioane pentru litigiile cu consumatorii sunt în sumă de 24.634 mii RON (2016: 23.873 mii RON). Aceste litigii sunt datorate ca urmare a unor clauze contractuale care pot genera pierderi deoarece sunt considerate abuzive de către clienți. Provizioanele constituite sunt atât pentru litigiile în derulare, cât și pentru eventuale litigii care nu sunt, la 31 decembrie 2017 pe rol, dar care pot ajunge în instanță și pot genera pierderi, în urma unor potențiale decizii nefavorabile ale curții.

Prin Decizia Nr. 602/2016, Curtea Constituțională a soluționat într-unul dintre dosarele băncii excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 12-13 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori. Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate invocată de care Raiffeisen Bank, dar a statuat că dispozițiile legale care prevăd dreptul instanței judecătorești de a dispune înlăturarea din toate contractele încheiate de profesioniști a clauzelor abuzive nu vizează desființarea unei clauze abuzive pentru trecut, ci numai pentru viitor, astfel încât prestațiile deja efectuate nu pot fi afectate.

Prin urmare, întrucât după intrarea în vigoare a OUG 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, instituțiile de credit și-au adaptat contractele la noile cerințe, Decizia nr. 602/2016 a Curții Constituționale va avea un impact redus, având o importanță mai mare pe tărâmul teoriei prin explicarea conceptului de aplicare retroactivă sau nu, la un contract aflat în executare.

Provizioanele pentru angajamente extrabilanțiere sunt calculate multiplicând expunerea netă (expunere brută minus valoarea colateralului) cu rata pierderilor istorice pentru fiecare categorie de risc și ajustată cu factorul standard de conversie în credit (așa cum este definit de Basel) și cu pierderea datorată nerambursării aferentă expunerii neacoperite cu garanții.

Prezumțiile statistice folosite pentru calculul provizioanelor în anul 2017 sunt consecvente cu cele utilizate pentru finalul anului 2016, revizuite conform informațiilor disponibile în anul curent.

31. ALTE DATORII

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Sume datorate bugetului de stat privind contribuțiile sociale	25.989	25.256	25.721	25.077
Beneficii ale angajaților pe termen scurt	63.255	66.179	62.545	65.488
Datorii către furnizori	97.695	96.801	97.407	105.516
Sume în tranzit (i)	214.262	159.407	214.262	159.407
Venit amânat	46.342	44.745	46.342	44.745
Alte datorii (ii)	88.284	90.110	84.770	80.902
Total	535.827	482.498	531.047	481.135

- i) Sumele în tranzit includ în principal sume în curs de decontare la data de 31 decembrie 2017 ce provin din tranzacții cu alte bănci în sumă de 170.657 mii RON (2016: 126.460 mii RON) și cu conturile curente în sumă de 43.447 mii RON (2016: 32.933 mii RON). Din totalul de 214.262 mii RON, 134.780 mii RON se vor deconta cu conturile curente la bănci și 79.482 se vor deconta cu conturile curente ale clienților.
- ii) Alte datorii includ tranzacții cu carduri de credit în sumă de 28.447 mii RON (2016: 14.682 mii RON), depunerile de capital social de către clienții Grupului în cazul deschiderii de societăți în sumă de 15.610 mii RON (2016: 13.115 mii RON) și încasări din garanții primite în sumă de 10.379 mii RON (2016: 10.257 mii RON).

32. CAPITALUL SOCIAL ȘI ACȚIUNI DE TREZORERIE

La 31 decembrie 2017 numărul de acțiuni al Grupului este de 12.000 și nu au avut loc modificări în structura acțiunilor.

Capitalul social al băncii în valoare de 1.200.000.000 RON este împărțit într-un număr de 12.000 acțiuni cu o valoare nominală de 100.000 RON/acțiune.

Dividendele plătite de către Raiffeisen Bank S.A. în cursul anului 2017 au fost în suma de 180.000.000 RON din rezultatul reportat (valoarea dividendelor pe acțiune este în suma de 15 mii RON/acțiune).

Acționarii Grupului sunt următorii:

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
	%	%
Raiffeisen SEE Region Holding GmbH	99,925	99,925
Alți acționari	0,075	0,075
Total	100	100

33. ALTE REZERVE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
Rezerva legală (i)	242.128	242.128	240.000	240.000
Pierderi din valoarea justă recunoscute în capital (nete de impozit) din instrumente financiare disponibile pentru vânzare	-7.929	4.254	-5.889	5.873
Total	234.199	246.382	234.111	245.873

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
La 1 ianuarie	242.128	220.995	240.000	218.865
Repartizarea profitului	0	21.133	0	21.135
La 31 decembrie	242.128	242.128	240.000	240.000

(i) Rezervele legale reprezintă transferuri acumulate din rezultatul reportat în conformitate cu reglementările bancare locale care prevăd ca 5% din profitul brut al Grupului să fie transferat într-un cont de rezervă nedistribuibă până în momentul în care rezerva atinge nivelul de 20% din capitalul social al entităților din Grup.

Rezervele legale nu sunt distribuibile acționarilor.

Rezerva pentru activele financiare disponibile pentru vânzare

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
La 1 ianuarie	4.254	60.220	5.873	61.804
Modificarea rezervei de valoare justă (pentru activele financiare disponibile pentru vânzare)	-12.183	-55.966	-11.762	-55.931
La 31 decembrie	-7.929	4.254	-5.889	5.873

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE

Grupul a desfășurat o serie de tranzacții bancare cu Raiffeisen Bank Internațional AG, societatea mamă care controlează în ultimă instanță Grupul și subsidiarele sale în cursul activității normale. Aceste tranzacții au avut loc în termeni comerciali și la prețuri de piață.

Tranzacțiile/Soldurile cu părțile aflate în relații speciale sunt prezentate în tabelele de mai jos:

Grup

<i>Mii RON</i>	2017					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Active financiare deținute pentru tranzacționare	7.127	0	0	0	0	7.127
Derivative deținute pentru managementul riscului	9.391	0	0	0	0	9.391
Depozite la bănci	48.757	0	0	0	292	49.049
Credite și avansuri acordate clienților	0	0	0	7.244	155.893	163.137
Titluri de valoare	0	0	0	0	2.233	2.233
Alte active	27.309	0	92	3	4.516	31.920
Creanțe în sold	92.584	0	92	7.247	162.934	262.857
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.203	0	0	0	0	1.203
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	23.417	0	0	0	0	23.417
Depozite de la bănci	115.356	0	7	0	17.143	132.506
Depozite de la clienți	0	0	1.500	12.747	262.043	276.290
Obligațiuni emise	0	0	0	0	4.570	4.570
Datorii subordonate	849.020	0	0	0	0	849.020
Alte datorii	74.295	0	0	0	5.353	79.648
Datorii în sold	1.063.291	0	1.507	12.747	289.109	1.366.654
Angajamente de creditare date	87.841	0	12.000	69	175.841	275.751
Garanții financiare date	53.638	0	0	0	25.270	78.908
Angajamente de creditare primite	698.955	0	0	0	0	698.955
Garanții financiare primite	112.895	0	0	0	32.135	145.030
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	18.662.212	0	0	0	0	18.662.212

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

	2016					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
<i>Mii RON</i>						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	22.835	0	72	0	0	22.907
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.013	0	0	0	0	1.013
Depozite la bănci	21.372	0	0	0	216	21.588
Credite și avansuri acordate clienților	0	0	93.455	8.055	89.735	191.245
Titluri de valoare	0	0	0	0	2.233	2.233
Alte active	790	1.420	1.110	10	5.204	8.534
Creanțe în sold	46.010	1.420	94.637	8.065	97.388	247.520
Derivative deținute pentru managementul riscului	4.101	0	0	0	0	4.101
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	43.035	0	0	0	0	43.035
Depozite de la bănci	47.571	0	5	0	25.516	73.092
Depozite de la clienți	0	17	73.881	13.708	96.185	183.791
Credite de la bănci	713.939	0	0	0	0	713.939
Obligațiuni emise	0	0	0	0	4.572	4.572
Datorii subordonate	955.076	0	0	0	0	955.076
Alte datorii	18.826	0	0	0	2.917	21.743
Datorii în sold	1.782.548	17	73.886	13.708	129.190	1.999.349
Angajamente de creditare date	87.239	0	7.000	683	173.181	268.103
Garanții financiare date	119.304	0	2.779	0	48.533	170.616
Angajamente de creditare primite	681.165	0	0	0	0	681.165
Garanții financiare primite	182.511	0	0	0	54.254	236.765
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	6.010.140	0	7.073	0	0	6.017.213

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	2017						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Active financiare deținute pentru tranzacționare	7.127	478	0	0	0	0	7.605
Derivative deținute pentru managementul riscului	9.391	0	0	0	0	0	9.391
Depozite la bănci	48.757	0	0	0	0	292	49.049
Credite și avansuri acordate clienților	0	133.781	0	0	7.244	155.893	296.918
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	91.914	6.069	7.396	0	2.233	107.612
Alte active	27.309	9.366	0	92	3	4.516	41.286
Creanțe în sold	92.584	235.539	6.069	7.488	7.247	162.934	511.861
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.203	0	0	0	0	0	1.203
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	23.417	0	0	0	0	0	23.417
Depozite de la bănci	115.356	0	0	7	0	17.143	132.506
Depozite de la clienți	0	49.701	0	1.500	12.747	262.043	325.991
Obligațiuni emise	0	3.722	0	0	0	4.570	8.292
Datorii subordonate	849.020	0	0	0	0	0	849.020
Alte datorii	74.295	0	0	0	0	5.353	79.648
Datorii în sold	1.063.291	53.423	0	1.507	12.747	289.109	1.420.077
Angajamente de creditare date	87.841	15.000	0	12.000	69	175.841	290.751
Garanții financiare date	53.638	2.779	0	0	0	25.270	81.687
Angajamente de creditare primite	698.955	0	0	0	0	0	698.955
Garanții financiare primite	112.895	0	0	0	0	32.135	145.030
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	18.662.212	43.571	0	0	0	0	18.705.783

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Mii RON	2016						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Active financiare deținute pentru tranzacționare	22.835	64	0	72	0	0	22.971
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.013	0	0	0	0	0	1.013
Depozite la bănci	21.372	0	0	0	0	216	21.588
Credite și avansuri acordate clienților	0	0	0	93.455	8.055	89.735	191.245
Titluri de valoare	0	0	0	0	0	2.233	2.233
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	10.656	6.069	45.900	0	0	62.625
Alte active	790	8.955	1.420	1.110	10	5.204	17.489
Creanțe în sold	46.010	19.675	7.489	140.537	8.065	97.388	319.164
Derivative deținute pentru managementul riscului	4.101	0	0	0	0	0	4.101
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	43.035	0	0	0	0	0	43.035
Depozite de la bănci	47.571	0	0	5	0	25.516	73.092
Depozite de la clienți	0	6.897	17	73.881	13.708	96.185	190.688
Credite de la bănci	713.939	0	0	0	0	0	713.939
Obligațiuni emise	0	3.724	0	0	0	4.572	8.296
Datorii subordonate	955.076	0	0	0	0	0	955.076
Alte datorii	18.826	0	0	0	0	2.917	21.743
Datorii în sold	1.782.548	10.621	17	73.886	13.708	129.190	2.009.970
Angajamente de creditare date	87.239	0	0	7.000	683	173.181	268.103
Garanții financiare date	119.304	0	0	2.779	0	48.533	170.616
Angajamente de creditare primite	681.165	0	0	0	0	0	681.165
Garanții financiare primite	182.511	0	0	0	0	54.254	236.765
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	6.010.140	8.555	0	7.073	0	0	6.025.768

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Grup

<i>Mii RON</i>	2017					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	124	0	0	193	4.021	4.338
Cheltuieli cu dobânzile	-49.613	0	0	-24	-1.175	-50.812
Venituri din speze și comisioane	1.950	0	185	4	996	3.135
Cheltuieli cu speze și comisioane	-7.099	0	0	0	-14.020	-21.119
Venituri nete din tranzacționare	-17.069	0	0	0	0	-17.069
Cheltuieli operaționale	-31.838	0	0	0	-44.527	-76.365
Cheltuieli salariale	0	0	0	-32.358	0	-32.358
Alte venituri operaționale	233	0	1.182	0	1.953	3.368

<i>Mii RON</i>	2016					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	127	0	1.577	215	3.169	5.088
Cheltuieli cu dobânzile	-56.180	0	-1	-42	-1.533	-57.756
Venituri din speze și comisioane	1.238	32	5.312	1	829	7.412
Cheltuieli cu speze și comisioane	-325	0	0	0	-13.583	-13.908
Venituri nete din tranzacționare	-4.793	0	49	0	0	-4.744
Cheltuieli operaționale	-39.050	0	-1.251	0	-34.991	-75.292
Cheltuieli salariale	0	0	0	-31.683	0	-31.683
Alte venituri operaționale	21	1.421	3.430	0	2.724	7.596

În cheltuieli de exploatare sunt incluse în principal cheltuieli IT, cheltuieli judiciare și de consultanță precum și cheltuieli cu spațiile cum ar fi chirie, întreținere și altele.

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	2017						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	124	2.132	0	0	193	4.021	6.470
Cheltuieli cu dobânzile	-49.613	-193	0	0	-24	-1.175	-51.005
Venituri din speze și comisioane	1.950	37.386	0	185	4	996	40.521
Cheltuieli cu speze și comisioane	-7.099	0	0	0	0	-14.020	-21.119
Venituri nete din tranzacționare	-17.069	560	0	0	0	0	-16.509
Cheltuieli operaționale	-31.838	0	0	0	0	-44.527	-76.365
Cheltuieli salariale	0	0	0	0	-32.358	0	-32.358
Alte venituri operaționale	233	7.116	0	1.182	0	1.953	10.484

<i>Mii RON</i>	2016						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	127	0	0	1.577	215	3.169	5.088
Cheltuieli cu dobânzile	-56.180	-275	0	-1	-42	-1.533	-58.031
Venituri din speze și comisioane	1.238	34.949	32	5.312	1	829	42.361
Cheltuieli cu speze și comisioane	-325	0	0	0	0	-13.583	-13.908
Venituri nete din tranzacționare	-4.793	263	0	49	0	0	-4.481
Cheltuieli operaționale	-39.050	-321	0	-1.251	0	-34.991	-75.613
Cheltuieli salariale	0	0	0	0	-31.683	0	-31.683
Alte venituri operaționale	21	13.454	1.421	3.430	0	2.724	21.050

În 2016 Grupul a cumpărat de la RIEEF un portofoliu constând în persoane juridice la valoarea de piață în suma de 337.067 mii RON.

Tranzacții cu persoane cu funcție cheie

Persoanele care dețin funcții-cheie cuprind membrii Consiliului de Supraveghere, ai Directoratului și alte persoane cu funcții cheie așa cum sunt acestea definite de Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/20.12.2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit modificat prin Regulamentul nr. 5/17.12.2014.

Tranzacțiile cu angajații aflați în funcții de conducere sunt desfășurate în cursul normal al activității, reprezentând: credite acordate, depozite atrase, tranzacții de schimb valutar și garanții emise.

Volumul tranzacțiilor cu angajații cheie este prezentat în tabelele de mai jos:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
Credite și avansuri acordate clienților	7.244	8.055	7.244	8.055
Venituri din dobânzi și comisioane	197	216	197	216
Depozite	12.747	13.708	12.747	13.708
Cheltuieli cu dobânzi	-24	-42	-24	-42

Creditele acordate persoanelor cu funcții cheie ale Grupului nu au necesitat înregistrarea unei ajustări pentru depreciere (31 decembrie 2016: 0 RON).

Compensațiile totale acordate persoanelor cu funcții cheie sunt prezentate în tabelul de mai jos în conformitate cu IAS 24.17. Cheltuielile au fost recunoscute în conformitate cu IAS 24 pe baza principiului contabilității de angajamente și în concordanță cu principiile standardelor care stau la baza IAS 19 și IFRS 2.

Compensarea personalului cu funcție cheie

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
Beneficii pe termen scurt ale angajaților	29.053	29.347	29.053	29.347
Alte beneficii pe termen lung	2.742	2.049	2.742	2.049
Plată pe bază de acțiuni	563	287	563	287
Total compensații	32.358	31.683	32.358	31.683

Beneficiile pe termen scurt ale angajaților prezentate în tabelul de mai sus cuprind salariile și prestațiile în natură, alte beneficii și acele părți ale bonusurilor care devin scadente pe termen scurt. În plus, se includ și eventualele modificări care pot să apară datorită diferențelor dintre bonusul estimat și bonusul acordat ulterior.

Alte beneficii pe termen lung cuprind plata bonusului referitoare la partea de provizion amânată în numerar și partea reținută plătită în instrumente. Pentru acestea din urmă, sunt luate în considerare schimbările din reevaluare datorate fluctuațiilor valutare.

35. ANGAJAMENTE EXTRABILANTIERE, ACTIVE ȘI DATORII CONTINGENTE

(i) Angajamente referitoare la credite

Garanții și acreditive

Banca emite scrisori de garanție și acreditive pentru clienții săi. Scrisorile de garanție și acreditivele reprezintă asigurări irevocabile asupra faptului că Grupul va efectua plata în cazul în care un client nu își poate îndeplini obligațiile față de un terț. Principalul scop al acestor acreditive este de a asigura un client de disponibilitatea fondurilor la cerere.

Angajamente de creditare

Angajamentele de creditare reprezintă partea netrasă a sumelor aprobate ca și facilități de creditare.

Sumele contractuale ale angajamentelor de credit, garanțiilor emise și acreditivelor sunt prezentate în următorul tabel:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Angajamente de credit	8.747.935	7.075.803	8.707.230	7.075.803
Garanții emise	1.872.210	1.606.984	1.872.210	1.606.984
Acreditive	522.177	405.260	522.177	405.260
Total	11.142.322	9.088.047	11.101.617	9.088.047

(ii) Datorii contingente aferente leasingului operațional

Datoriile contingente aferente leasingului operațional, care reprezintă plățile minime viitoare cu privire la contractele de leasing operațional, se prezintă în felul următor:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016	31 decembrie 2017	31 decembrie 2016
<i>Mii RON</i>				
Sub 1 an	100.696	104.537	99.539	104.285
1 – 5 ani	284.488	269.870	280.402	268.863
Peste 5 ani	123.615	151.016	118.268	149.433
Total	508.799	525.423	498.209	522.581

35. ANGAJAMENTE EXTRABILANTIERE, ACTIVE ȘI DATORII CONTINGENTE (continuare)

(ii) Alte datorii contingente

La data de 20 octombrie 2017, Banca a primit de la Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (numită în continuare „ANPC”) un ordin care prevede încetarea practicilor incorecte constând în presupusa neinformare a clienților cu privire la viitoarele majorări ale dobanzilor față de cele aplicabile la data acordării creditelor. Pe lângă amenda în valoare de 50.000 RON, ordinul prevede aducerea contractelor la momentul anterior practicii, inclusiv prin emiterea unui nou grafic de rambursare, cu condițiile contractuale de la momentul semnării acestora. Acest lucru este însă în contradicție cu efectele unui ordin de încetare a practicilor care privește viitorul, nu o acțiune în anulare care ar fi avut efecte retrospective. La data de 21 decembrie 2017, Banca a obținut în instanță suspendarea ordinului,

În luna noiembrie 2017, Banca a fost notificată de către Autoritatea Națională de Administrare Fiscală (în continuare denumită „ANAF”) asupra unei inspecții fiscale având ca obiect impozitul pe profit, perioada supusă inspecției fiind 1 ianuarie 2011 – 31 decembrie 2016. Inspecția fiscală anterioară a vizat perioada 1 ianuarie 2005 - 31 decembrie 2009 și a avut ca obiectiv revizuirea impozitelor și a contribuțiilor datorate bugetului consolidat. La data acestor situații financiare inspecția este în desfășurare.

În luna decembrie 2017, Banca a făcut obiectul unei inspecții de la Consiliul Concurenței. Obiectul inspecției a vizat asociația de leasing bancar. Până la data acestor situații financiare, banca nu a primit raportul de inspecție. Apreciem însă că acțiunea de inspecție nu vizează în mod principal activitatea băncii.

În urma analizei efectuate, cele trei situații prezentate mai sus nu îndeplinesc condițiile de recunoaștere a unor provizioane, ci doar a unor datorii contingente. Ca urmare, Banca nu a înregistrat provizioane la data de 31 decembrie 2017 pentru aceste situații.

36. ANALIZA PE SCADENTE A ACTIVELOR ȘI PASIVELOR

Tabelul de mai jos prezintă o analiză a activelor și pasivelor în funcție de momentul în care se așteaptă să fie recuperate sau decontate.

Grup

<i>Mii RON</i>	2017			2016		
	Pana in 12 luni	Peste 12 luni	Total	Pana in 12 luni	Peste 12 luni	Total
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.471.977	0	8.471.977	8.203.157	0	8.203.157
Active financiare deținute pentru tranzacționare	86.298	0	86.298	443.694	0	443.694
Derivative deținute pentru managementul riscului	35.237	0	35.237	1.013	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	89.168	0	89.168	546.165	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	7.388.855	14.772.419	22.161.274	7.499.675	12.261.367	19.761.042
Titluri de valoare	1.992.378	3.257.436	5.249.814	1.458.101	2.391.489	3.849.590
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	23.911	23.911	0	69.122	69.122
Creanțe privind impozitul pe profit curent	541	0	541	12.775	0	12.775
Imobilizări corporale	0	221.082	221.082	0	236.092	236.092
Imobilizări necorporale	0	162.118	162.118	0	119.414	119.414
Creanțe privind impozitul amânat	0	17.167	17.167	0	13.152	13.152
Alte active	274.003	13.825	287.828	192.015	13.412	205.427
Total	18.338.457	18.467.958	36.806.415	18.356.595	15.104.048	33.460.643
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	29.291	0	29.291	60.124	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	50.844	0	50.844	4.120	0	4.120
Depozite de la bănci	500.439	7.850	508.289	568.545	14.469	583.014
Depozite de la clienți	29.449.598	246.401	29.695.999	26.153.314	221.630	26.374.944
Datorie privind impozitul pe profit curent	21.582	0	21.582	102	0	102
Credite de la bănci și alte instituții financiare	410.517	521.441	931.958	651.628	485.959	1.137.587
Obligațiuni emise	16.613	495.888	512.501	16.482	495.757	512.239
Datorii subordonate	122.274	726.743	849.017	119.086	835.887	954.973
Provizioane	44.742	35.722	80.464	41.440	35.695	77.135
Alte datorii	511.797	24.030	535.827	469.537	12.961	482.498
Total	31.157.697	2.058.075	33.215.772	28.084.378	2.102.358	30.186.736

36. ANALIZA PE SCADENTE A ACTIVELOR ȘI PASIVELOR (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	2017			2016		
	Până în 12 luni	Peste 12 luni	Total	Până în 12 luni	Peste 12 luni	Total
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.471.851	0	8.471.851	8.203.153	0	8.203.153
Active financiare deținute pentru tranzacționare	86.775	0	86.775	443.758	0	443.758
Derivative deținute pentru managementul riscului	35.237	0	35.237	1.013	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	85.641	0	85.641	546.165	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	7.064.297	14.358.635	21.422.932	7.499.650	12.261.367	19.761.017
Titluri de valoare	1.958.763	3.251.731	5.210.494	1.441.634	2.370.852	3.812.486
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	105.379	105.379	0	62.655	62.655
Creanțe privind impozitul pe profit curent	0	0	0	12.775	0	12.775
Imobilizări corporale	0	219.485	219.485	0	235.679	235.679
Imobilizări necorporale	0	159.997	159.997	0	119.236	119.236
Creanță privind impozitul amânat	0	17.050	17.050	0	13.042	13.042
Alte active	256.041	13.825	269.866	196.652	12.179	208.831
Total	17.958.605	18.126.102	36.084.707	18.344.800	15.075.010	33.419.810
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	29.603	0	29.603	60.124	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	50.245	0	50.245	4.101	0	4.101
Depozite de la bănci	500.439	7.850	508.289	568.545	14.469	583.014
Depozite de la clienți	29.490.347	246.401	29.736.748	26.160.211	221.630	26.381.841
Datorie privind impozitul pe profit curent	21.544	0	21.544	0	0	0
Credite de la bănci și alte instituții financiare	127.301	113.299	240.600	651.628	485.959	1.137.587
Obligațiuni emise	16.734	499.489	516.223	16.483	499.478	515.961
Datorii subordonate	122.274	726.743	849.017	119.086	835.887	954.973
Provizioane	42.315	35.722	78.037	41.440	35.695	77.135
Alte datorii	507.017	24.030	531.047	468.174	12.961	481.135
Total	30.907.819	1.653.534	32.561.353	28.089.792	2.106.079	30.195.871

37. CAPITAL

Managementul capitalului Grupului este definit prin strategia de menținere a nivelurilor de capital care este aprobată și revizuită cel puțin anual de către directoratul băncii.

Obiectivul principal definit prin managementul capitalului este asigurarea unui nivel al fondurilor proprii care să fie adecvat nu numai în conformitate cu cerințele de capital reglementate, cât și cu limitele stabilite intern prin strategia de menținere a nivelurilor de capital.

Directoratul administrează în mod activ structura capitalului și urmărește menținerea unui nivel mai ridicat al capitalului decât cel reglementat, care să asigure o poziție confortabilă pentru implementarea strategiei de afaceri.

Față de anul anterior, nu s-au înregistrat modificări majore cu privire la obiectivele și politicile referitoare la managementul nivelului de capital.

Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 impune menținerea indicatorului de adecvare a capitalului la riscuri la un nivel minim de 4.5 % pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază, de 6% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 și de minim 8%.

Conform raportului de supraveghere, Grupului i-a fost solicitat prin scrisoare oficială să mențină capital suplimentar pentru a acoperi riscurile care nu sunt acoperite sau care nu sunt considerate în mod adecvat în cadrul pilonului I. Grupul trebuie să mențină de asemenea amortizorul de conservare al capitalului și amortizorul de capital aferent altor instituții de importanță sistemică (O-SII). Grupul îndeplinește toate cerințele menționate mai sus.

	Grup		Banca	
	2017	2016	2017	2016
<i>Mii RON</i>				
Fonduri proprii de nivel 1	2.868.693	2.645.108	2.807.777	2.586.669
Fonduri proprii de nivel 2	523.761	692.046	510.458	685.237
Total fonduri proprii	3.392.454	3.337.154	3.318.235	3.271.906
Active ponderate la risc	21.823.975	20.116.661	20.849.004	19.479.667
Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază	13,14%	13,15%	13,47%	13,28%
Rata fondurilor proprii de nivel 1	13,14%	13,15%	13,47%	13,28%
Indicator de solvabilitate	15,54%	16,59%	15,92%	16,80%

Fondurile proprii sunt formate din fondurile proprii de nivel 1 și fondurile proprii de nivel 2. Fondurile proprii de nivel 1 cuprind capitalul social, primele de emisiune, rezultatul reportat (excluzând profitul anului curent) și deducerile conform legislației în vigoare. Fondurile proprii de nivel 2 includ datorii subordonate pe termen lung și deducerile conform legislației în vigoare.

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE

Principalele decizii luate de directorii operaționali legate de alocarea resurselor către fiecare segment sunt luate pe baza poziției financiare și a profitabilității acestora.

Grupul își urmărește performanțele financiare și administrează activitatea pe dimensiunile de segmente și produse. Clientela este împărțită în acest sens între clienți corporativi, retail, instituții financiare și angajații proprii. Segmentul corporativ cuprinde persoanele juridice cu cifra de afaceri ce depășește 5 milioane EUR, segmentul retail cuprinde persoanele fizice și persoanele juridice cu o cifră de afaceri sub 5 milioane EUR (IMM), în timp ce segmentul instituțiilor financiare (parte a Diviziei Trezorerie) cuprinde brokeri, bănci, companii de asigurare, companii de leasing, fonduri de pensii și investiții, precum și companii de administrare a activelor.

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Grupul oferă o gamă largă de servicii, adaptate nevoilor în continuă schimbare ale clienților, dar în același timp acordând o atenție sporită activităților bancare de bază.

Segmentele de clienți aduc mai mult de 85% din veniturile operaționale ale Grupului, cu următoarele mențiuni: segmentul de clienți corporativi aduce în principal venituri din activitatea de creditare, urmată de comisioane din plăți, servicii de administrare a conturilor, tranzacții de schimb valutar și activități specifice băncilor de investiții.

Aceleași surse de venit pot fi menționate și în ceea ce privește clienții IMM, în timp ce particularitățile afacerilor lor sunt evidențiate printr-o activitate tranzacțională mai intensă, fapt ce determină ca o proporție mai mare din venituri să provină din speze și comisioane.

Clienții persoane fizice oferă surse diversificate de venit pentru Grup, generate în principal din produsele de credite de consum, carduri de credit, facilități de descoperit de cont, dar și din credite ipotecare, produse de economisire, plăți, schimburi valutare și servicii de administrare a activelor, precum și activități de brokeraj bursier. Grupul continuă să promoveze utilizarea canalelor alternative în rândul clientelei și prin aceasta să furnizeze servicii de mai bună calitate cu avantaje reciproce. O altă sursă de venituri o reprezintă creditele și depozitele acordate propriilor angajați.

În afară de segmentele de clienți, performanța Grupului este influențată de rezultatele Diviziei Trezorerie (fără partea de instituții financiare) și a segmentului "Altele" (fără componenta aferentă angajaților proprii). Divizia Trezorerie asigură venituri din activități de tranzacționare interbancară, venituri nete din instrumente financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere și de asemenea din dobânzi. Segmentul "Altele" înregistrează în principal venituri din transferuri între segmente (inclusiv aferent capitalului) și venituri generate din participații.

Referitor la împărțirea pe arii geografice, Grupul își desfășoară activitatea în principal în zona geografică a României.

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Grup

	2017					
<i>Mii RON</i>	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	7.986.177	12.518.169	2.237.849	11.839.557	3.296.000	37.877.752
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-247.019	-709.262	-97.354	-27	-17.675	-1.071.337
Total active	7.739.158	11.808.907	2.140.495	11.839.530	3.278.325	36.806.415
Total datorii	6.911.572	16.870.211	4.857.492	3.643.690	932.807	33.215.772
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.590.643	3.590.643
Venituri nete din dobânzi	214.933	732.355	163.393	49.834	17.533	1.178.048
Venituri nete din speze și comisioane	128.175	272.265	174.125	11.402	350	586.317
Venituri nete din tranzacționare	45.519	119.018	57.171	88.591	969	311.268
Venituri nete din investiții financiare	-409	0	0	6.128	202	5.921
Alte venituri operaționale	-5	-1	0	-1	44.953	44.946
Venituri operaționale	388.213	1.123.637	394.689	155.954	64.007	2.126.500
Cheltuieli operaționale	-111.929	-405.164	-140.178	-17.711	-52.762	-727.744
Cheltuieli salariale	-77.619	-335.991	-121.167	-13.649	-7.380	-555.806
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-65.397	-163.979	-4.015	-22	-12.210	-245.623
Fond comercial negativ	0	0	0	0	5.245	5.245
Câștiguri din investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	-1.692	0	0	3.177	1.485
Profit înainte de impozitare	133.268	216.811	129.329	124.572	77	604.057
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-95.138	-95.138
Profit net al exercițiului financiar	133.268	216.811	129.329	124.572	-95.061	508.919

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Grup

	2016					
<i>Mii RON</i>	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	7.122.355	11.326.556	1.748.259	11.802.209	2.696.325	34.695.704
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-530.030	-572.663	-124.847	-1	-7.520	-1.235.061
Total active	6.592.325	10.753.893	1.623.412	11.802.208	2.688.805	33.460.643
Total datorii	6.475.599	14.792.510	4.387.066	3.597.000	934.561	30.186.736
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.273.907	3.273.907
Venituri nete din dobânzi	227.205	688.285	157.322	5.396	33.896	1.112.104
Venituri nete din speze și comisioane	105.951	316.784	183.038	14.775	834	621.382
Venituri nete din tranzacționare	51.948	108.520	56.260	83.222	791	300.741
Venituri nete din investiții financiare	2.134	63.016	27.773	-85.352	213	7.784
Alte venituri operaționale	4.441	2.286	0	-2	123.683	130.408
Venituri operaționale	391.679	1.178.891	424.393	18.039	159.417	2.172.419
Cheltuieli operaționale	-96.636	-352.047	-114.244	-18.928	-56.868	-638.723
Cheltuieli salariale	-80.789	-326.655	-100.608	-18.192	-6.569	-532.813
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-53.892	-366.884	-45.307	-2	-3.184	-469.269
Câștiguri din investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	708	1	0	8.853	9.562
Profit înainte de impozitare	160.362	134.013	164.235	-19.083	101.649	541.176
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-91.898	-91.898
Profit net al exercițiului financiar	160.362	134.013	164.235	-19.083	9.751	449.278

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Banca

	2017					
<i>Mii RON</i>	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	7.694.153	12.492.268	1.889.193	11.759.079	3.291.995	37.126.688
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-233.788	-709.226	-85.047	-27	-13.893	-1.041.981
Total active	7.460.365	11.783.042	1.804.146	11.759.052	3.278.102	36.084.707
Total datorii	6.907.636	16.870.133	4.853.295	2.996.846	933.443	32.561.353
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.523.354	3.523.354
Venituri nete din dobânzi	206.670	730.906	149.077	50.141	15.139	1.151.933
Venituri nete din speze și comisioane	126.479	260.006	169.195	12.261	349	568.290
Venituri nete din tranzacționare	45.519	119.018	57.171	88.105	968	310.781
Venituri nete din investiții financiare	0	0	0	6.128	0	6.128
Alte venituri operaționale	0	0	0	0	48.563	48.563
Venituri operaționale	378.668	1.109.930	375.443	156.635	65.019	2.085.695
Cheltuieli operaționale	-110.298	-401.892	-136.961	-17.507	-52.636	-719.294
Cheltuieli salariale	-74.589	-330.171	-112.912	-13.649	-7.043	-538.364
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-59.697	-164.187	-8.161	-22	-12.210	-244.277
Profit înainte de impozitare	134.084	213.680	117.409	125.457	-6.870	583.760
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-92.583	-92.583
Profit net al exercițiului financiar	134.084	213.680	117.409	125.457	-99.453	491.177

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Banca

	2016					
	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
<i>Mii RON</i>						
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	7.122.355	11.326.553	1.748.259	11.765.149	2.692.555	34.654.871
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-530.030	-572.663	-124.847	-1	-7.520	-1.235.061
Total active	6.592.325	10.753.890	1.623.412	11.765.148	2.685.035	33.419.810
Total datorii	6.475.599	14.792.510	4.387.066	3.597.000	943.696	30.195.871
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.223.939	3.223.939
Venituri nete din dobânzi	227.205	688.285	157.322	4.353	33.897	1.111.062
Venituri nete din speze și comisioane	105.399	305.390	181.579	14.775	834	607.977
Venituri nete din tranzacționare	51.948	108.520	56.260	83.114	791	300.633
Venituri nete din investiții financiare	2.134	63.016	27.773	-85.352	0	7.571
Alte venituri operaționale	4.451	2.288	0	0	141.564	148.303
Venituri operaționale	391.137	1.167.499	422.934	16.890	177.086	2.175.546
Cheltuieli operaționale	-96.523	-349.722	-113.946	-18.928	-56.867	-635.986
Cheltuieli salariale	-80.579	-322.319	-100.053	-18.192	-6.569	-527.712
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-53.892	-366.884	-45.307	-2	-3.184	-469.269
Profit înainte de impozitare	160.143	128.574	163.628	-20.232	110.466	542.579
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-90.950	-90.950
Profit net al exercițiului financiar	160.143	128.574	163.628	-20.232	19.516	451.629